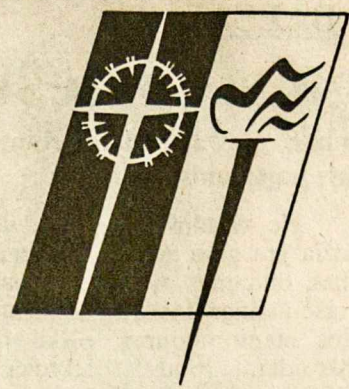

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 23 (2622) 2000 BIRŽELIS-JUNE 6

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Tremtinių diena

Kasmet birželio 14-tąją vienokiu ar kitokiu būdu minime pirmus didžiuosius masinius lietuvių, latvių ir estų trėmimus, įvykdytus 1941 m. pagal slaptus Maskvoje sudarytus mažesnių tautų naikimo planus, talkinant vietiniams komunistinio režimo kolaborantams.

TUOS, kaip ir ankstesnius Stalino įvykdytus nusikaltimus šiandien jau drąsiai turėtume nieko neklausydami pavadinti pirmąja šio šimtmečio tautžudyste, metodais, aukų skaičiumi ir žiaurumais toli pralenkusią vėlesnę nacinę, buvusią itin nukreiptą tik į vieną tautą. Nėra abejonės, kad istorija tai patvirtins, ir uždangos, dar šiaip taip slopinančios baisiusius netolimos praeities vaizdus, bus pakeltos, nes istorinė tiesa negali būti slepiama arba kieno nors užsakymu tyčia iškreipoma. Nors jau ir mirė, bet vieną kartą turės būti išvardinti ir visi nusikaltėliai, net ir jų anuometiniai bendrininkai gėdingai tylėję, kai ištisus dešimtmečius vyko baisios nekaltų žmonių žudynės. Todėl neleistina, kad besisielojant dėl šių dienų žmonių persekiojimo ir žmogaus teisių laužymo būtų pamiršti praeities kankiniai. Rengiami metiniai trėmimų ir priespaudų minėjimai turėtų visa tai priminti, kaskart stipriau pabrėžti dar ir todėl, kad pvz. išeivijoje traukiantis iš veiklos vyresniesiems, jaunesnieji apie tą klaidą netolimą praeitį per daug nežino. Su visu kitu palikimu ir paveldu turėtų būti naujiems vadovams perduodamos ir praeities žaizdos. To nežinojimas ar paprastas dėmesio nekreipimas tik pagelbėtų tiems, kurie perša užmiršti komunizmo ir okupacijos tautai padarytą žalą. Bendruomenės suvažiavimuose ar veikėjų posėdžiuose reiktų nevengti prisiminti tremtinius, kovotojus ir kankinius, gal net kaskart trumpu minutės susitelkimu.

GRĮŽTANČIŲ į tėvynę iš Sibiro ar kitų tremties vietų gyvenimas Lietuvoje nėra lengvas. Šiaip ar taip, tai labiausiai visokeriopos pagalbos reikalingi žmonės, dauguma jau pasenę, palieję, nedarbingi, tikri tautos kankiniai, kuriems dėmesys platesniu valstybiniu mastu dar vis ribotas. Tiesa, yra jau pastatyti ir statomi jiems gyventi namai, yra padidintos pensijos, teikiamos transporto ar kitos privilegijos. Bet jų gyvenimas skurdus, ir tai ne vien medžiagine prasme. Išskyrus gimines ar kitus artimuosius, nemažai pašalaečių į sugrįžusius tremtinius skersakiuoja su mintimi, kad nereikėjo judėti iš tremties vietų ir dėl to būtų buvę visiems geriau. Tai daugiau pavydi pažūra, kasdieniame gyvenime bet kokiais atvejais sunkiai išvengiama. Ji betgi neturėtų užkirsti blaiviau mąstantių, tautinės savimonės nepraradusių, o labiausiai jaunesniųjų, kuriems trėmimai ir tautai padaryti nuostoliai tolydžio tampa tolstanti istorija. Išeivijoje, kaip aukotojų sąrašai rodo, nemažai yra skiriama Tremtinių grįžimo fondui, dėl kurio reikalingumo neturėtų kilti abejonų. Būtų gražu ir naudinga, jei minėdami sibirinius trėmimus, tam fondui ar kitai kokiai tolygiai šalpai pradėtume aukoti organizuotu būdu. Birželio 14-toji galėtų tapti tremtinių rėmimo diena vykdant specialias rinkliavas, suorganizuojant išankstinius trumpalaikius vėjus. Tai padėtų ne tik sutelkti daugiau lėšų tremtiniams remti, bet ir sudintų bendruomeninę veiklą dar vienu metiniu užsiėmimu. Tarkon reiktų kviešti ir jaunimo organizacijas tuo palaikančias tremties dienų bei tautos tragedijos atminimo testinumą. Ką tuo reikalu padarysime šiandien – turėsime rytoj. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Pinigų švaistymas rezervate

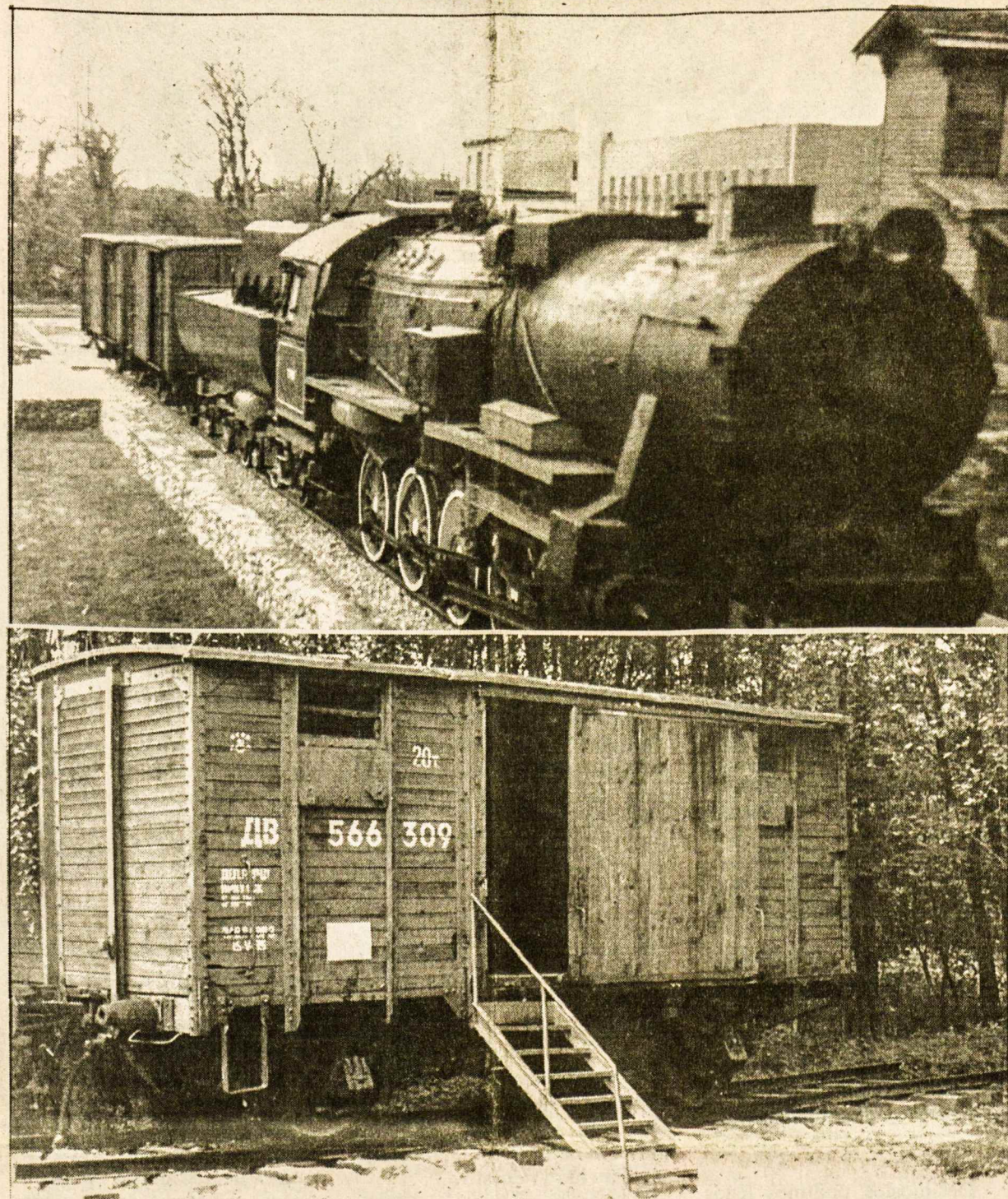
Indėnų Samson Cree, pirmosios genties rezervate Alberta provincijoje vadovai iššvaistė per vienerius metus 142 milijonus dolerių. Reikalaujama peržiūrėti, kaip tie pirmieji Kanados gyventojai sunaudojo kasmet jiems skiriamus 6.3 milijonus dolerių. Viename turtingiausių Samson Cree rezervate, kurio ribose buvo rasta alyva ir gamtinės dujos, išskyrus vadovybę, klesti skurdas. Jeigu tie 142 milijonai būtų išdalinti visiems rezervate vienodai, tai kiekvienam suaugusiam ir vaikui tekėtų po 28,000 dol., bet pvz. vienai šeimai, kurioje yra 5 vaikai, duodama mėnesiui tik 729 dol. pašalpos. Raštinės darbuotojai už dalyvavimą posėdyje išmokėta 1,500 dol. 1998 m. Cindy Buffalo, vadė Florence Buffalo dukrė gavo už vieną darbo dieną 7,700 dol. Daug išlaidų nebuvo pagrįstos jokiais įrodymais.

Kanados aukščiausias teismas praėjusį rudenį nusprendė, kad N.B. Burnt Church "mik-mags" rezervato indėnai turi teisę be atskiro leidimo įvežti ištisus metus. Kadangi šiaip žvejybos laikotarpis yra ribotas, tuo liko nepatenkinti kiti gyventojai. Vykstant įtampai, indėnų spąstai vežiams būdavo nuo pri-

rišimų paleidžiami, jų laivai persekiojami. Kitų vietovių indėnai užstojo savo gentainius, o federacinė valdžia paskyrė taikintąją. Kol kas Burnt Church vietovėje tarp indėnų ir kitų žvejų vyrauja šaltos paliaubos.

Albertos universiteto medicinos tyrinėtojas pavyko laikinai pagydyti diabetu sergančius pacientus, kurie kasdien gavo insulino įšvirkštimus. Atradimas remiamas insulino gaminančių ląstelių įšvirkštimu. Tačiau, kad kūnas tų ląstelių neatmestų, reikia imti numatytus vaistus. Tai dar nėra galutinis išgydymas, bet jau žingsnis ta linkme, nes dar reikia sustabdyti šalutines reakcijas.

Canterbury (Anglijos) arkivyskupas G. Carey susirinkusiems 2000 žmonių į ekumeninės pamaldas šv. Mykolo katedroje, Toronte kalbėjo apie reikalingą katalikų ir anglikonų Bendrijų susijungimą. Pamaldose dalyvavo Ontario premjeras M. Harris, buvęs ministras pirmininkas J. Turner, Vatikano ambasadorius Kanadai arkivyskupas P. Romeo. Kardinolas E. Cassidy iš Australijos, pirmininkaujantis krikščionių Bendrijų susijungimo tarybai, perskaitė popiežiaus laišką, kuriame jis iš-

Garvežys traukinio, gabenusio į Sibirą Lietuvos tremtinius 1941 metais (atstatytas pagal originalinį modelį); žemiau – autentiškas vagonas, gabenęs tremtinius. Tokiuose vagonuose buvo tremiami tūkstančiai lietuvių

PRANEŠIMAS IŠ NIUJORKO

Lietuvio balsas Rusijai

Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos posėdžiuose Ženevoje kalbėjęs lietuvių atstovas prof. Algis Geniušas kaltina Rusiją dėl genocidinio karo Čėčėnijoje. Kai Rusijos atstovas priekaištavo Lietuvai ir kitom Baltijos valstybėm dėl mažumų teisių varžymo, lietuvių atstovas atskleidė visą tiesą, išryškindamas rusų melą

Kai Europos tarybos parlamentinė grupė kovo mėnesį Strasburge nusprendė laikinai iš Rusijos atimti balsavimo teisę už jos veiksmus Čėčėnijoje (už tai balsavo ir Lietuvos delegatai), Čėčėnijos klausimas buvo gyvai diskutuojamas ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos posėdžiuose Ženevoje. Lietuvių balsas pasigirdo ir ten.

Niujorko veikiančio BATUN'o įstaiga pasiekė šios komisijos 56 sesijos (kovas-balandis) dokumentų rinkinį. Vienas baltiečių balsas toje sesijoje priklausė BATUN'o veikėjui – Vilniaus ir Kauno universitetų profesoriumi Algijui Geniušui. Jis dalyvavo posėdžiuose kaip nevyriausybinių organizacijų, Tarpautinės laisvųjų žurnalistų federacijos, atstovas.

Į Maskvos siautėjimo Čėčėnijoje kritiką Rusijos delegatas Ženevoje atsiikrto aštriais NATO ir Baltijos valstybių puolimais. Pvz. kovo 29 d. jis tvirtino, jog NATO sąmoningai nekrei-

reivė išskirtinį pasigėrėjimą arkivyskupu G. Carey ir pavadino vienybės pasitarimus ieškomu perlu. G. Carey sakė, kad šių dienų katalikai ir anglikonai negali būti kaltinami už praeities nesusipratimus ir žiaurumus. Susirinkę iš viso pasaulio katalikai ir anglikonų vyskupai Toronte, po penkių dienų pasitarimų apie Bendrijų susijungimą išsiskirstė nenutarę kas darytina. Kai kurių protestantų Bendrijų vadovai nepritaria vykstantiems vienybės pasitarimams.

Toronte, didžiausiame Kanados mieste, statistikos duomenys (Nukelta į 8-tą psl.)

šia dėmesio ir Baltijos valstybėse siaučiančią etninių mažumų "diskriminaciją" – Estijoje ir Latvijoje tokios grupės tegalincinės pasirinkti "nesavanorišką asimiliaciją" arba "prievartinį ištrėmimą".

"Tai netiesa", savo kalboje balandžio 29 d. atsakė Geniušas. Rusijos "sąmoninga ir sisteminga dezinformacija", anot jo, siekia užblokuoti Baltijos valstybių įstojimą į NATO ir Europos sąjungą. Tokie kaltinimai ypač skaudžiai įžeidžia Baltijos valstybes, kurios buvo ir nacistinės Vokietijos, ir buvusios Sovietų Sąjungos nusikaltimų aukos. Geniušas priminė, kad kovo 24 d. NATO atstovai pareiškė, jog Rusijos mėginimai uždelsti sutarties dėl Latvijos-Rusijos sienų pasirašymą, jos nenoras pagyventi bendravimą su Latvija, nepagrįsti priekaištai Latvijai žmogaus teisių bei visuomenės jungimo srityse nepaveiks NATO nuosprendžio dėl Latvijos įsijungimo į šią Sąjungą.

Latvijos pilietybė atvira visiems, nepriklausomai nuo jų kilmės, patikslino BATUN'o veikėjas. Per pusę šimtmečio sovietinės okupacijos į Latviją buvo atkelta pusė milijono imigrantų, latviai beveik tapo mažuma savo pačių šalyje. Nors daugelis dabar Latvijoje gyvenančių rusų nenori jungtis į Latvijos visuomenę kalbiškai ir kultūriškai, apie 90% tokių nepiliečių nusprendė pasilikti Latvijoje, kur jiems garantuota teisė išlaikyti savo tautinę tapatybę ir kultūrinę autonomiją. Šios teisės užtikrintos ir mažumoms Estijoje. Latvija ir Estija pakeitė savo

įstatymus, dar labiau palengvinamos rusakalbiams įsigyti pilietybę.

Prof. Geniušas pasiūlė Rusijai gerinti savo santykius su Baltijos valstybėmis, atsižvelgti į jos veiksmų Čėčėnijoje kritiką ir pagerinti fino-ugrų mažumos Tolimojoje Šiaurėje – udmurtų, marių, komių – kultūrinį gyvenimą. Per 70 metų toji mažuma buvo beveik nušluota nuo žemėlapių, net ir dabar jie neturi galimybės steigti mokyklų savo kalba ir puoselėti savo kultūrą.

Anot Geniušo, su panašiomis problemomis susiduria ir lietuvių mažuma Kaliningrado srityje. Pvz., kai Lietuvoje įsėina 43 periodiniai leidiniai rusų kalba, toje iki dantų militarizuotoje srityje lietuvių mažuma neturi nė vieno laikraščio, mokyklos, radio ar televizijos programų lietuvių kalba.

Rusijos akcija Čėčėnijoje, pareiškė kalbėtojas, nėra kova su teroristais, bet planingai paruoštas genocidinis karas. Kovotojai už Čėčėnijos laisvę vadinami banditais, kaip jie buvo vadinami okupuotose Baltijos valstybėse. Rusijoje pasigirstantys reikalavimai pakartoti Stalino laikų masinius trėmimus iš Čėčėnijos primena panašią strategiją, siekusių palaužti pasipriešinimą Baltijos šalyse.

Prof. Algis Geniušas baigė savo kalbą, ragindamas JT komisiją paveikti Rusiją, kad ji sustabdytų savo akciją prieš civilius gyventojus, nutrauktų karo veiksmus ir pradėtų derybas su Čėčėnijos teisėta vyriausybe, pasiremiant 1996 m. paliaubų sutartimi. (LER)

Savaitė Lietuvoje

Ryšiai su Karaliaučiumi

BNS/LGTIC žiniomis, gegužės 17-18 d.d. Kopenhagoje vyko tarptautinė konferencija, kurioje buvo pakviesti Europos sąjungos valstybių bei Rusijos atstovai. Lietuvos užsienio reikalų viceministeris Oskaras Jusys skaitė pranešimą apie Lietuvos ir Karaliaučiaus ryšius. Taip pat dalyvavo Rytų Europos ir Vidurinės Azijos šalių skrybiaus vedėjas Evaldas Ignatavičius, ambasadorius ypatingiems pavedimams Viktoras Baublys, Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktorius Raimundas Lopata.

Atskirs elektrinė

Gegužės 18 d. Lietuvos seimas priėmė "Lietuvos energijos" (LE) reorganizavimo įstatymą. Juo numatoma atskirti Lietuvos elektrinę, Elektrėnų esančią šiluminę jėgainę, nuo "Lietuvos energijos", ir steigti specialios paskirties akcinę bendrovę, praneša ELTA/LGTIC. Nesėkmingai veikiančią LE numatoma padalinti į atskiras elektros gamybos, paskirstymo ir perdavimo įmones. Uždarus pirmąjį Ignalinos AE reaktorių, Elektrėnų elektrinė turėtų tapti pagrindinė elektros gamintoja, nors dabar ji gamina tik kelis nuošimčius krašto elektros energijos.

Įstatymo rėmėjai, valdantys daugumą pritarė pertvarkymo projektui, tikėdami, kad atskyrus elektros gamybą nuo perdavimo ir paskirstymo, energetikos sektoriaus galės veiksmingiau dirbti, bus užkirstas kelias grobstymams. Opozicijos atstovai bijo, kad veikdama atskirai Lietuvos elektrinė sunyks ir bus parduota puslėčiui.

Priimtas įstatymas

Lietuvos seimas gegužės 18 d. priėmė Centrinės kredito unijos įstatymą, kuriuo siekiama sukurti ir įtvirtinti kooperatinės bankininkystės sistemą Lietuvoje. Kaip skelbia ELTA/LGTIC, šis dokumentas nustato Centrinės kredito unijos steigimą, narystės joje sąlygas, valdymą, reorganizavimą ir likvidavimą. Centrinė kredito unija (CKU) veiks kaip kooperatinė bendrovė pajinio kapitalo pagrindu, atliks kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokumo atkūrimo funkcijas, primins indėlius bei grąžintą lėšas, teiks paskolas bei prisims su tuo susijusią riziką ir atsakomybę.

Vyriausybė turės numatyti 6 mln. litų CKU steigimojo kapitalo ir Stabilizacijos fondo sudarymui, paskirti asmenį arba instituciją, kuri jai atstovautų steigiant CKU ir pradėtų steigimo darbus. CKU turi būti įsteigta iki 2001 m. lapkričio 1 d.

Naujas LRT pirmininkas

Naujosios Lietuvos radio ir televizijos tarybos nariai gegužės 24 d. pirmininku išrinko rašytoją Marcelijų Martinaitį. Jis yra vienas iš keturių LRT tarybos narių, Lietuvos prezidento paskirtų šešeriems metams. Narių iš viso yra 12. Pirmininko pavaduotoju išrinktas filosofas Vytautas Ališauskas. LRT taryba perima vadovavimą institucijos, turinčios 10 mln. litų skolą. Kaip rašo ELTA/LGTIC, naujasis vadovas žada išlaikyti dabar įstaigoje dirbančius tarnautojus. Per dvi savaites taryba turi paskelbti konkursą naujam generaliniam direktoriui išrinkti.

Lankėsi Slovakijos premjeras

Slovakijos premjeras Mikuláš Dzurinda su poniu lankėsi Lietuvoje gegužės 17-18 d. d. oficialiam vizitui. Jis susitiko su prezidentu Valdu Adamkumi, ministru pirmininku Andriumi Kubiliumi bei kitais pareigūnais. Lietuvos ir Slovakijos vyriausybės vadovai pasirašė sutartį dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir išankstinio mokesčių slėpimo apsaugos. Svečias su delegacija buvo pakviesti susitikimui su Lietuvos pramonininkų konfederacijos ir Lietuvos vežėjų automobilių dr-jos "Lina" atstovais.

Numatys žalos atlyginimą

Kaip praneša BNS/LGTIC, Lietuvos seimas gegužės 16 d. pritarė Vytauto Landsbergio paruoštam įstatymo projektui dėl sovietų okupacijos žalos atlyginimo. Jo pagrindinis tikslas – apibrėžti Lietuvos suverenias teises ir užsienio politikos uždavinius, siekiant, kad būtų atlyginta žala, padaryta Lietuvai ir jos gyventojams per SSRS 1940-1990 metų okupaciją ir prijungimą.

Pasak V. Landsbergio, nuostolių kompensavimas paremtas ir tarptautine teise, ir Lietuvos piliečių valia, išreikšta per referendumą šio dešimtmečio pradžioje. Priimant Rusiją į Europos tarybą 1996 m. buvo konstatuota, kad Rusija įsipareigoja padėti asmenims, anksčiau iš tremties iš okupuotų Baltijos valstybių, ar jų palikuonims sugrįžti į savo kraštą pagal specialias repatrijavimo ir atlyginimo programas.

Lietuva savo reikalavimams pagrįsti iki šiol neturi atitinkamo teisės akto. Projekte nustatoma Lietuvos vyriausybės pareiga įsteigti SSRS okupacijos žalos kompensavimo fondą, nustatyti šio fondo teisinį statusą ir numatyti lėšas, kurios būtų kaupiamos šiame fonde. RSJ

Šiame numeryje

Tremtinių diena

Neleistina, kad būtų pamiršti praeities kankiniai

Lietuvio balsas Rusijai

Kaltinimai dėl tautžudystės karo Čėčėnijoje

Lietuva – kandidatė į Europos sąjungą

Padėtų Lietuvai įveikti rinkos nesklaidumus

Lenkų sąjunga su priešu

Armia Krajowa bendradarbiavo su nacių vokiečiais

Kančios ir kardinolo kelias

A.a. kardinolo Vincento Sladkevičiaus gyvenimas ir jo veikla

Didieji Lietuvos rūpesčiai

Pokalbis su Kauno arkivyskupu metropolitu Sigitu Tamkevičiumi

Žvilgsnis į Lietuvos politikos laukus

Vis dar neatsikratoma sovietinių metodų

Istorinės krikščionių vietovės Turkijoje

Efezo mieste yra saugomas Kristaus Motinos Marijos namas

Po "Traviatos" Čikagoje

Paminėta Lietuvos operos 80 metų sukaktis

Kraupus sovietinis palikimas

Knyga apie buvusius Rytų Vokietijos saugumo bylas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, mėnė – \$53, garbės – \$63. Oro paštu į užjūrius – \$140. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Kauno arkikatedroje bazilikoje sukaustuvių metų proga š.m. balandžio 2-9 d.d. vyko Gavėnės rekolekcijos atskiroms žmonių grupėms: Kat. Bendrijos darbuotojams, medicinos darbuotojams, kultūrininkams, verslininkams, valstybės tarnautojams, moksleiviams, studentams, mokytojams, dėstytojams, jaunimui bei šeimos. Vadovavo arkivyskupas S. Tamkevičius, su grupėmis dirbo kunigai L. Jagminas, G. Vitkus, A. Grušas, diak. A. Žygas, vysk. J. Boruta, SJ, ir kt. Pasisakyta, kad tokio pobūdžio dvasinio atsinaujinimo dienos yra naudingos.

Lietuvos vyskupai š.m. balandžio 24 d. susitiko su Lietuvos ministerijų pirmininku Andriumi Kubiliumi. Dalyvavo arkivyskupai S. Tamkevičius ir A. J. Bačkis bei gen. sekretorius vysk. J. Boruta, SJ. Aptarti valstybės ir Katalikų Bendrijos santykiai, švietimo ir socialinės pagalbos klausimai, siekiant tose srityse glaudesnio bendradarbiavimo.

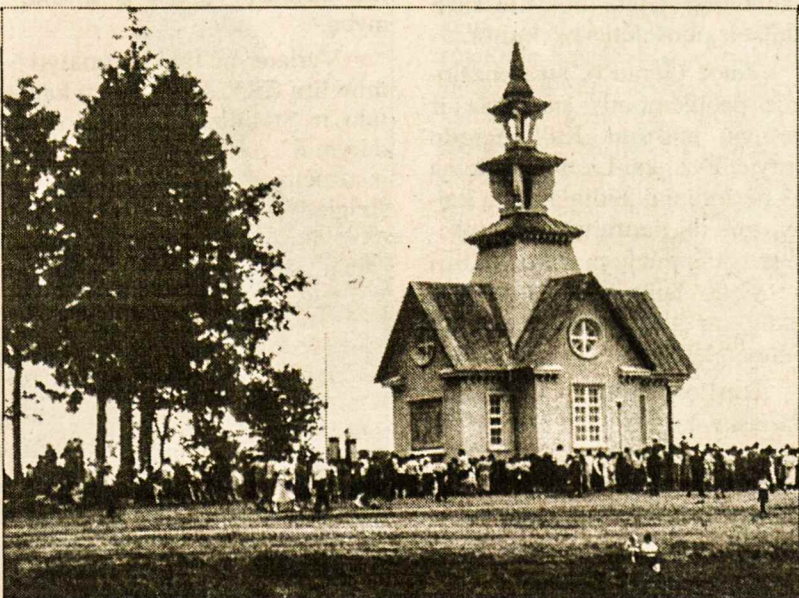
Rekolekcijos sutuoktiniams š.m. balandžio 7-9 d.d. vyko Birštono "Vermės" sanatorijoje. Dalyvavo 24 poros. Rekolekcijas vedė kun. A. Gudaitis, SJ. Daugiausia dalyvių buvo iš Kaišiadorių, kiti – iš Birštono, Plungės, Telsių, Vilniaus ir Kauno. Renginį finansavo Kaišiadorių vyskupijos ir Lietuvos šeimos centrai.

Kaišiadoryse buvo pašventinti Maltos ordino pagalbos tarnybos (MOPT) Kaišiadorių skyriaus namai. Iškilinėse dalyvavo apaštališkasis nuncijus arkiv. Erwin J. Ender, jo patarėjas mons. dr. George Antonyšamy, Vilniaus vyskupas pagalbininkas Juozas Tunaitis, Osnabriuko vyskupijos (Vokietija) Maltos ordino pagalbos tarnybos atstovai mons. K. Wöste, J. Bredol ir L. Unerstall. Šv. Mišių metu prie didžiojo altoriaus buvo uždegta lėktuvų specialiai iš Vokietijos atgabenta šventoji ugnis iš Betliejaus. Pamokslo metu MOPT Lietuvoje dvasios vadovas vysk. J. Tunaitis pabrėžė, jog MOPT savanoriai savo gerais darbais pasiryžę vykdyti Kristaus norą kurti Dievo karalystę žemėje. Po šv. Mišių vysk. J. Matulaitis pašventino MOPT Kaišiadorių skyriaus namus ir rėmėjų padovanotą automobilį maistui išvežti. MOPT Kaišiadorių skyriaus nariai, vykdydami socialinį projektą "Maistas ant ratų", išvežioja maistą Kaišiadorių bei Žiežmarių socialiai remtinių šeimų moksleiviams ir keturių seniūnijų vienišiesiems pagyvenusiems žmonėms.

"Kryžių kalnas fotografijoje" – tokio pavadinimu Šiauliuose š.m. kovo 31 d. vyko tarptautinė

konferencija, kurioje dalyvavo svečiai iš Latvijos, fotomenininkų iš Vilniaus ir Šiaulių. S. Valiulis ir S. Žvirgždas skaitė pranešimus "Kryžių kalnas ir jo vaizdų fiksavimo istorija". Nušviesta kalno atsiradimo istorija maždaug nuo 1831 metų iki šių dienų. Šiuo metu Kryžių kalnas vis labiau garseja pasaulyje, kalną lanko įvairių tautų bei konfesijų žmonės, apie šią išskirtinę vietą daug rašo lenkų spauda, leidžiami specialūs informaciniai leidiniai. Kalną yra fotografavę žymiausi fotografai. Konferencijoje vyko gyvos diskusijos, aptarta ten vykusio paroda, kurioje vokiečių darbai pasirodė labai aukšto techninio lygio. Mons. K. Jakaitis pasidžiaugė, kad kalnu domisi inteligentijos atstovai, sakė, kad jau reikėtų specialistų, kurie padėtų kalną išsaugoti

Katalikų teologijos fakultetas Vytauto Didžiojo universitete paminėjo savo 10 metų sukaktį. Šia proga fakulteto dėstytojai, studentai bei svečiai dalyvavo šv. Mišiose šv. Trejybės šventovėje, kurias kartu su vyskupais Rimantu Norvila, Vladu Michelevičiumi, kunigais aukėjo Katalikų teologijos fakulteto didysis kancleris arkivyskupas S. Tamkevičius. Akademinei daliai įvyko Kauno kunigų seminarijos saleje. Fakulteto dekanas mons. doc. dr. Vytautas-Steponas Vaičiūnas pranešė, jog šį fakultetą jau baigė beveik 400 studentų, o šiuo metu jame studijuoja 473 bakalauro laipsnio siekiantys studentai, 29 magistrantai ir 6 doktorantai. Per šį dešimtmetį prie fakulteto prisijungė Kretingos šv. Antano kolegija, reorganizuota ir Kretingos šv. Antano religijos studijų institutą prie Katalikų teologijos fakulteto, buvo įsteigtas KTF Vilniaus kaviškio vyskupijos filialas. KTF vadovus, dėstytojus ir studentus pasveikino VDU rektorius prof. Vytautas Kaminskas. Jis pastebėjo, kad praėjusieji 10 metų buvo svarbūs ne tik Lietuvos valstybei, universitetui, bet ir teologijos fakultetui; prisiminė, kad 1990 m. rektorato posėdyje neplanuotai buvo atkurtas Teologijos-filosofijos fakultetas, 1994 m. reorganizuotas į Katalikų teologijos fakultetą Vytauto Didžiojo universitete.

Paminklinė Rainių koplyčia, kur 1941 m. birželio 24-25 buvo nužudyta daug lietuvių patriotų
Nuotr. A. Juškevičiaus

A.a. ELENAI M. STANEVIČIENEI mirus,

jus dukrą ONĄ ELEONORĄ, sūnus – ALFONSA, ANTANĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Hamiltono ir Niagaros pusiasalio
"Tėvynės sąjungos" valdyba

Sibiro snieguose, kur dalis Lietuvos jaunimo kentė šaltį, badą ir pažeminimą. Pirmoji iš kairės – klaipėdietė JADVGA REMBULDIENĖ
Nuotr. A. Juškevičiaus

Lietuva - kandidatė į Europos sąjungą

Atsiradusios abejonės ir priekaištai ypač dėl atitinkamos informacijos stokos. Nemažai šviesos įnešė D. Britanijos ambasadorius savo kalboje Anykščiuose

ALGIMANTAS EIMANTAS

Nemažai šurmulo tautoje sukėlė Lietuvos siekiai tapti ŠAS (NATO) ir ES nare.

Rengiantis seimo rinkimams

Rinkimų į seimą vėjus jau prasidėjo. Susibūrė LDDP ir socdemai į kairiųjų koaliciją, pasirinkdami A. Brazauską vadovu. Valstiečiai su milijonieriumi R. Karbauskio prieškaklyje po savivaldybių rinkimų sėkmės smarkiai pasisako prieš ES.

A. Paulausko socialiberalai, nors iki savivaldybių rinkimų priešinosi ŠAS narystei, dabar keičia savo nuostatą. Bet mažinti lėšas kariuomenei neatsako, nors tai pažeidžia ŠAS narystės sąlygas.

Iš tų krašto politikų nesistamato jokių dalykiškų ar sisteminių rodiklių, kurie būtų reikšmingi Lietuvai. Jie sako – žaliną Lietuvos ūkiui tapti ES nare. Tai kenks ir Lietuvos prekybai su rytais ir t.t. Jie nepateikia jokių įrodymų tokiems tvirtinimams.

Dešinėsios politinės jėgos taip pat per mažai rūpinasi išsamiu ir tikslu žmonių orientavimu.

Ambasadoriaus aiškinimas

Prieš keletą savačių Didžiosios Britanijos ambasadorius Lietuvai Christopher Robbins kalbėjo Anykščiuose apie ES privalumus. Jis šią savo kalbą taikė Lietuvai. Įsidėmėtinas ambasadoriaus sistemingas ir nuoseklus ES nario pareigybų išdėstymas.

Daugumai mūsų tautiečių žinios apie ES ir Lietuvos perspektyvas jon patekti yra gan ribotos. Tad pravartu suapžindinti skaitytojus su minėtos kalbos pagrindinėmis mintimis.

Politinėje srityje jis iškėlė taikos esmę, pabrėždamas, kad ES nariai neturi teisės skelbti karo vienas kitam. Lietuvai, ypač taika, reikšia laisvę ir nepriklausomybę.

Stabilumo srityje pabrėžė žmogaus teisių užtikrinimą, tarp jų ir spaudos laisvės. ES yra įsipareigojusi "en masse" ginti tas teises.

Saugumo srityje ES numato 28 šalių junginį, kuris vien savo kiekybe tramdytų išorinę agresiją. Lietuvai tai pirmieji poreikis. ES turint glaudžius ryšius su ŠAS gynybos sistema, sandėrijo išvengimas darosi realus.

ES narystė įgalina įtakoti europinę ir pasaulinę santvarką, politiką ir ekonomiką. Lietuva savo balsu prisidėtų prie pageidautinų ir naudingų sprendimų vykdymų, ypač santykių su Rusija srityje.

Ekonominėje srityje ES nariai vienijasi prekybos ir investicijų poveikiais. Jau dabar Lietuva eksportuoja į Vakarų Europą 50% savo gamybos, o į Rusiją tik 7%. Žemės ūkio gaminiams Lietuva dar nėra išugdžiusi atitinkamos rinkos; tapusi ES nare, šią problemą lengvai išspręstų. Rytų rinka dėl ES narystės nenukentėtų, tačiau ji ir toliau liktų nepastovi.

Investicijos Lietuvoje klesėtų, nes ES narystė, suteikusi teisę Lietuvos prekėms varžytis Vakarų rinkoje, stabilizuotų krašto ekonominę būklę, tiesiančią patrauklų kelių investicijoms.

Žemės ūkis

Šiais laikais Lietuvos žemės ūkyje tebedirbama dar sovietine tvarka. Vispusiška modernizacija yra būtina.

Vakarų Europoje žemės ūkis yra taip sutvarkytas, kad žemdirbystė ir kaimo pramonė tapo neišskiriama. Lietuvai esant ES nare, ūkis bus, taip kaip ir kitų ES šalių, apsaugotas nuo staigių ir pavojingų poveikių didelėmis subsidijomis. Lietuvos žemės ūkis pasieks Vakarų Europos lygį. Šiam tikslui pasiekti jau šiais metais Lietuvai skirta 120 mln. eurų, o Ukmergės rajonas susilaukė D. Britanijos paramos kaimo žmonių įdarbinimui smulkiame versle.

ES ekonominės gerovės stiprinimas yra griežtai reguliuojamas. Atsako, kaip aplinkos apsauga, vartotojų teisės, stambaus verslo veikla ir t.t. yra prižiūrimos ir saugomos; gamybos standartų reguliavimai be išimties taikomi visiems ir viskam. Įvedus tokią komercinę tvarką Lietuvoje, prekių pranašumas užtikrintų pilną.

Ignalinos jėgainė

Lietuvoje esama ekonominių ir gamtos saugos spragų, kurios turi būti pašalintos siekiant narystės ES. Viena tokia kliūtis yra Ignalinos branduolinė elek-

tros jėgainė. ES pageidauja ją uždaryti. Jau susitarta su ES, ir dabartinė Lietuvos valdžia tai vykdo: pirmasis reaktorius numatytas uždaryti 2003 m., o antrasis – 2009 m.

Ignalinos jėgainės uždarymas užtikrina išvengimą tokios katastrofos, kaip Černobylyje. Ignalinos reaktorai yra tos pačios rūšies kaip Černobylio – ne tik nesaugūs, bet ir ekonomiškai žalingi.

Ignalinos elektra nuvertėja padienius. Gudija už Ignalinos elektrą yra Lietuvai įsiskolinusi 65 mln. JAV dolerių, tad eksportas ten sustabdytas. Klausimas lieka, kada ir kaip ta skola bus išmokėta.

Lietuvos vartotojai nepažindžia elektros gamybos išlaidų, nes elektra yra jiems tiekiamą pigiau už savikainą. Nors valstybės padengia iš izdo gamybos išlaidas, tokia sunki finansinė našta darosi nepakeliamą metai po metų.

Taigi tinkamiausia išeitis iš tokios kebltos ir pavojingos "istorinio atsiktiktinumo" padėties prašosi minėtos jėgainės uždarymo.

ES kraštai, nors dar ne visi, jau yra įsipareigoję dotacijomis stambiai paremti Ignalinos jėgainės uždarymą 30-ties metų laikotarpyje.

Nepajėgs konkuruoti

Girdisi balsų, kad Lietuva nepajėgs konkuruoti su ES, ypač žemės ūkyje. Tuomet žlugis ir pramonė. (Taip skelbia R. Karbauskis ir valstiečių partija). Tai prielaida, rodanti, kad neatidėliojant reikia reformuoti biurokratiją, perauklėti nomenklaturą, pramonininkus ir žemdirbius, išauginti naują valdininkiją, rasti rinką Europos vakaruose. Pramonėje ir žemės ūkyje pažanga jau pastebima. Pavėklus darbas, skirtas rinkai ir vartotojui, duoda gerų rezultatų ir gamintojui.

Pažadai supirkti ūkininkų gaminius neturint kur ir kaip juos parduoti stumia Lietuvą į chaosą ir bankrotą.

ES programos padeda įveikti rinkos nesklaidumus. Jos padės ir Lietuvai, tačiau žemdirbystė turi įsisavinti ES dėsnius ir jais naudotis. Tuomet išblės ir sovietinis mentalitetas. Ne valstybė, ne pasaulis privalo užtikrinti ūkininkams pragyvenimo šaltinį.

ES yra pasiruošusi padėti Lietuvai visais atvejais – kandidatūroje ir narystėje. Lietuvos dešiniųjų valdančioji koalicija tuo pasitiki ir yra verta krašto žmonių paramos ateinančiuose seimo rinkimuose.

A+A

MATILDAI KUOLIENEI

(mamytei)

iškeliavusiai amžinybėn,

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime su mylimom dukrom – dr. LIUDYTE LEKNICKIENE ir dr. ANGELE KAZLAUSKIENE bei jų šeimomis –

Ramutė Vergara
Malvina Kasperavičienė
Maria Carreno Vergara

SPAUDOS BALSAI

Lenkų sąjunga su priešu

Rasti dokumentai rodo, kad Armia Krajowa bendradarbiavo su nacių karinėmis pajėgomis

Vokietijos savaitinis žurnalas "Der Spiegel" š.m. gegužės 8 d. laidoje rašo: "Lenkų Armija Krajova (AK) Antrojo pasaulinio karo metu bendradarbiavo kurį laiką su SS ir su Wehrmacht'u. Tai įrodo viename Maskvos archyve rasti dokumentai, kuriuos istorikas Bernard Chiari paskelbė žurnale "Osteuropa". AK, kuri buvo lenkų egziliinei vyriausybei pavaldi, pradžioje kovojo prieš vokiečių okupantus už laisvą Lenkiją. Tačiau nuo 1943 metų AK kariai, vokiečių okupantams stebint, prieš sovietams ištikimus partizanus Rytų Lenkijoje, Gudijoje ir Lietuvoje vedė žiaurių pilietinį karą; lenkus supykėdė, kad Stalinas 1940 m. įsakė Katynę sušaudyti tūkstančius lenkų karininkų.

1944 m. pradžioje Vilniaus AK pasiūlė vokiečiams tartis dėl bendradarbiavimo. Lenkai lygiai labai nekentė bolševikų kaip ir vokiečių. SS-oberfiureris Wilhelm Fuchs pastebi, kad "AK tai vienintelė jėga, galinti sulaukyti bolševikų-žydų gajaus". 1944 m. vasario 7 d. AK pulkininkas Aleksander Krzyżanowski sutiko, kad Vilniaus srityje kuriam laikui būtų padaryta taika. Vokiečiai pasiūlė ginklus, vaistus ir sužeistųjų globą. Lenkai norėjo ilgesnį laiką su 18 pėstininkų batalionų paremti Hitlerio kovą prieš sovietus ir už tai jie reikalavo nutraukti vokiešką terorą bei pripažinti 1939 m. Lenkijos sienas. Kad "išbandytų vokiečių lenkų bendradarbiavimą", AK pasiūlė lenkų trečiajį partizanų brigadą vokiečių vadovybės dispozicijai. Ji gavo kartografinę medžiagą, vokiečių šnipų surinktas žinias ir, vokiečiams įsakius, užpuolė sovietų partizanus. Prie pastovios sąjungos vienok nepriėjo. Londono egziliinė vyriausybė atsisakė planesnio su naciais bendradarbiavimo ir tik keli mažesni AK daliniai toliau bendradarbiavo su vokiečiais. Kai 1944 m. Stalinas užgrobė Vilnių, įsakė deportuoti AK vadovybę; daugelis AK kovotojų buvo suimti".

Grižta Brazauskas

Niujorkie rusų kalba leidžiamas dienraštis "Novoje Ruskoje Slovo" š.m. gegužės 10 d. laidoje rašo: "Buvęs Lietuvos prezidentas ir pirmasis LTSR kompartijos sekretorius Algirdas Brazauskas pareiškė grįžtą į didžiąją politiką. Jis ketina sudaryti kairiųjų jėgų koaliciją, kuri turėtų visas galimybes laimėti šį rudenį įvyksiančius seimo rinkimus. Jeigu tai įvyktų, tai po sekančių prezidento rinkimų greičiausiai juo taptų Brazauskas. Šis 67 metų Brazausko pareiškimas valdiškos televizijos ekrane daugeliui nebuvo netikėtas. Pagal lietuviškus šaltinius Brazauskas ligi šiol yra respublikoje populiarus. Prieš deves su puse metų, kai jis pranešė savo atsisakymą kandidatuoti antram prezidento terminui, sakydamas, kad į politinę sceną turėtų įeiti nauja karta, daug Lietuvos moterų prie televizorių ekranų verkė".

Vilniaus Lenkų namų statybos pradininku buvo R. Maciejkianiec. "Kurier Wilenski" š.m. kovo 16 d. laidoje rašo, kad jo statyba kainavo netoli 5 mil. JAV dolerių ir jo išlaikymas kas metai kainuotų 100,000 JAV dolerių. Statybą finansavo Lenkų bendrija Lenkijos mokesčių mokėtojų pinigais. LLS susikaladžiavo Lenkų bendrijos pirmininkas A. Stelmachowski dar nepasakė kam jis įteiks šio pastato raktus. J.B.

A+A

ELENAI STANEVIČIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jus sūnų ALFONSA STANEVIČIŲ, marčią VIDA STANEVIČIENĘ, vaikaičius – MATĄ ir ONUTĘ nuoširdžiai užjaučiame –

KLB krašto valdyba

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A+A

JUOZAS DZENKAITIS

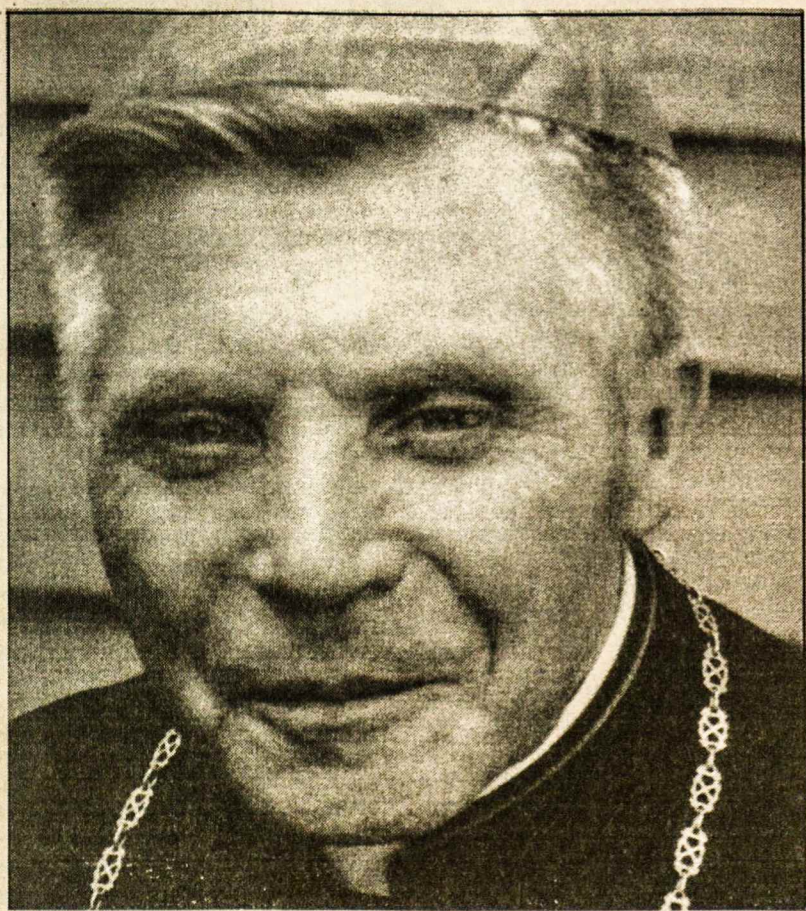
1916-1999

Šv. Mišios už mano mylimą vyrą aukojamos Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero parapijos šventovėje šių metų birželio 17 ir 18 dienomis, šeštadienį 11 val. ir sekmadienį 8 val. ryto. Lietuvoje – Vilkiaviškio katedroje.

Prašome visus draugus ir pažįstamus prisiminti velionies sielą šv. Mišių aukoje.

Nuliūdusi žmona Bronė Dzenkaitienė

Jo Eminencija Lietuvos kardinolas a.a. VINCENTAS SLADKEVIČIUS (1° leidinio "Kardinolas")

Kančios ir kardinolo kelias

A. a. Kardinolo Sladkevičiaus gyvenimo ir veiklos pagrindiniai bruožai

2000 m. gegužės 20 a., eidamas 80-sius metus, po ilgos ir sunkios ligos mirė a.a. kardinolas Vincentas Sladkevičius, Kauno arkivyskupas emeritas.

Velionis gimė 1920 m. rugpjūčio 20 d. dabartiniame Kaišiadorių rajone, Žaslių parapijoje, Guronų kaime. Jis buvo jauniausias vaikas šeimoje. Dar būdamas 9 metų amžiaus būsimasis kardinolas neteko tėvo. Mokėsi Žaslių pradinėje mokykloje, o 1932 metais įstojo į Kaišiadorių gimnaziją. 1933 metais perėjo į Kaišiadoryse įsteigtą katalikišką gimnaziją, o 1934 metais įstojo į Kauno jėzuitų gimnaziją. Ją baigęs, 1939 metais įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją.

Kunigo šventimai V. Sladkevičiui buvo suteikti 1944 m. kovo 25 d. Pirmąsias šv. Mišias – primicijas kun. V. Sladkevičius aukėjo Žaslių parapijos šventovėje 1944 m. balandžio 10 d.

Pirmoji kunigo Vincento Sladkevičiaus darbo vieta buvo Kietaviškių parapija, kurioje jis buvo paskirtas eiti vikaro pareigas. Praėjus vos trims mėnesiams buvo perkeltas vikaro į kapeliono pareigas į Merkinę. 1946 metais tapo Aukštadvario parapijos klebonu. Tais audringais laikais ilgai neužsibuvęs Aukštadvaryje jaunas kunigas buvo paskirtas Kaišiadorių gimnazijos kapelionu. Tiesa, jam nebuvo leidžiama iškelti kojos į gimnaziją, todėl jaunasis kapelionas su mokiniais susitikdavo katedros zakristijoje.

Gresiant areštui, kun. V. Sladkevičius pasitraukė iš Kaišiadorių, kurį laiką gyveno Čiobiškių parapijoje, vėliau Nedingėje, kol galiausiai buvo paskirtas Šešuolių parapijos klebonu. 1948 m. rugpjūčio mėnesį kun. V. Sladkevičius buvo paskirtas Kukiškių parapijos klebonu, tačiau jau po mėnesio perkeltas į Inturkę, kur klebonavo iki 1952 m.

1952 metais kun. V. Sladkevičius tapo Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos prefektu. Greitai jis perėmė ir seminarijos dvasios tėvo pareigas. Lankai buvo neramūs, nuolat buvo jaučiama nepalanki oficialiosios valdžios atstovų nuotaka, siekianti išnaikinti tikėjimą. Šioje sunkioje situacijoje kun. V. Sladkevičius ryžtingas ataklumas ir nuosisūdas prisirišimas prie tikrųjų tikėjimo vertybių buvo gaivinanti atrama kunigų seminarijos auklėtiniams.

1956 m. Kaišiadorių vyskupas Teofilus Matulionis suteikė kun. V. Sladkevičiui garbės kanaaninko titulą. 1957 m. gruodžio 2 d. kanaaninką Vincentą Sladkevičių popiežius Pijus XII paskyrė Kaišiadorių vyskupu pavaduotoju su paveldėjimo teise. Atsižvelgiant į tuo metu esančią nepalankią situaciją, Kaišiadorių vyskupas Teofilus Matulionis konskrovė V. Sladkevičių vyskupu 1957 m. gruodžio 25 d. Birštono klebonijoje.

Tuometinis religijų reikalų įgaliotinis neleido vyskupui V. Sladkevičiui eiti vyskupo pareigų. Iki 1959 m. vyskupas V. Sladkevičius gyveno Kaune privačiame bute. Jis buvo atleistas taip pat ir iš seminarijos, nuolat varginamas kvietimais į sovietinį Saugumą, kuris stengėsi savo pu-

sėn palenkti jau spėjusį įgyti tikinčiųjų tarpe autoritetą vyskupą.

1959 m. pavasarį vyskupas V. Sladkevičius buvo išstremtas į Nemunėlio Radviškių Biržų rajone. Šioje nuošalioje Šiaurės Lietuvos parapijoje vyskupas išgyveno iki 1976 m. Nuo 1970 m. ėjo Nemunėlio Radviškių ir Suosto parapijų klebono pareigas. 1972 m. Nemunėlio Radviškyje, atsilaukus vyskupo V. Sladkevičiaus nuomonės, buvo pritarta "Lietuvos katalikų Bažnyčios kronikos" leidimui, kurį pristatė kun. Sigitas Tamkevičius. Darbuojantis Nemunėlio Radviškyje užsimezgė ir vyskupo V. Sladkevičiaus ryšiai su pagrindine kunigų seminarija, kurios daugelį absolventų jis pats ir pašventino kunigais.

1972 m. vyskupas V. Sladkevičius atliko laikinuosius įdatus marijonų kongregacijoje, o 1975 metais – amžinuosius.

1976 m. vyskupas buvo civilinės valdžios perkeltas į Pabiržę, kur gyveno iki 1982 m.

1982 m. vyskupas V. Sladkevičius galiausiai tapo Kaišiadorių vyskupijos apaštališkuoju administratoriumi. Į Kaišiadorių katedrą jis iškilmingai įžengė 1982 m. rugpjūčio 6 d.

1988 m. pavasarį vyskupas V. Sladkevičius buvo paskirtas Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininku. Tais pačiais metais jis pirmą kartą išvyko į Romą su vizitu "ad liminā" drauge su kitais Lietuvos vyskupais.

1988 m. gegužės 29 d. vyskupas V. Sladkevičius buvo paskirtas Šventosios Romos Bažnyčios kardinolu. Vėliau, kalbėdamas apie šį paskyrimą, Jo Eminencija jį įvertino ne kaip skirtą jo asmeniui, bet kaip atlyginimą visai lietuvių tautai už parodytą tvirtumą priešpaudos metus.

1989 m. vasario 7 d. kardinolas V. Sladkevičius buvo paskirtas Kauno arkivyskupu. 1991 m. jis pats konskrovė savo įpėdinį Kauno arkivyskupijai dabartinį arkivyskupą Sigitą Tamkevičių, su kuriuo Jo Eminencija siejo pasipriešinimo veikla sovietinės ateistinės priešpaudos metais.

1993 m. kardinolas V. Sladkevičius dar kartą su visais Lietuvos vyskupais lankėsi Romoje su vizitu "ad liminā", o tų pačių metų rugsėjo mėnesį, kaip Vyskupų konferencijos pirmininkas, priėmė su apaštališkuoju vizitu Lietuvoje besilankantį popiežių Joną Paulių II.

1995 m. laikydamasis bažnytinės teisės nuostatų, kardinolas Vincentas Sladkevičius atsisakė būti Kauno arkivyskupu pareigų. Likę gyventi Kaune kaip emeritas. Jį jau seniau varginusi liga reikėsi vis labiau. Nežiūrint skausmų, kiek galėdamas dar kurį laiką dalyvaudavo pamaldose Kauno arkikatedroje, mielai vykdavo į Šiluvą, kur kiekvieno mėnesio 13 dieną renkasi tikintieji. Dar labiau nusilpus sveikatai, ligoje visiems rodė kantrumo ir nuosirdaus pasitikėjimo Dievo Apaizdos pavyzdį.

Kardinolas V. Sladkevičius buvo pašarvotas Kauno arkikatedroje bazilikoje. Laidotuvės įvyko 2000 m. birželio 1 d. 11 valandą Kauno arkikatedroje bazilikoje.

Lietuvos vyskupų konferencijos sekretoriatas

Didieji Lietuvos rūpesčiai

Pokalbis su Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininku Kauno arkivyskupu metropolitu SIGITU TAMKEVIČIUM

"Žvelgiant į Lietuvos žmonių kasdienybę nuvilia, kad nematome tarp žmonių vienybės, sutarimo. Pasigendu konkrečių projektų, planų krikščioniškosioms socialinėms idėjoms vykdyti. Užtektų įgyvendinti Jėzaus Kalno pamokslą, ir gyvenimas tuojau pasikeistų, tuoj sulauktume geresnių laikų, gražesnio pasaulio. Bet kol kas to nematyti. Lyg koks nesubrendimas, esame pasimėtę, lyg trauktumės į šėšėlį. Labiausiai mums stinga drąsių idėjų ir uolus jų vykdymo", – tai ištrauka iš "Laisvosios Europos" radijo korespondento V. Valiušaičio pokalbio su mons. dr. Vytautu Kazlausku ("Keturi dešimtmečiai Vatikano RADIJO tarnyboje", – "Žemės Druska", 2000, vasaris, p.6.).

Jei pasižvalgytume po Lietuvą, atrastume daugybę ne tik žaidų, bet ir piktžaidžių, neleidžiančių atsigausti tautos dvasiai, atsisotti visu ūgiu Bažnyčiai ir tautai, kuri pradėtų tikėti ateitimi, prasmingai naudotųsi tikrąja po tiekios metų taip sunkiai iškovota laisve ir nepriklausomybe. Visa yra Dangus siųsta. Todėl turiningos programos Lietuvos II Eucharistinis kongresas, kviečiamas 2000 birželio 1-4 Kaune, yra tarsi viena iš tų didžiųjų priemonių, kuriomis lietuviškoji dvasiškija stengiasi sutelkti tikinčiųjų pastangas, sujungti jaunimą, paskatinti vyresniuosius ir padrašinti visą Lietuvą naujam žygiui.

– Kokius įvykius, pastangas ir datas per šį dešimtmetį nuo Nepriklausomybės atgavimo laikoties vyskupijoje ir Lietuvoje reikšmingiausias?

– Pirmas reikšmingiausias įvykis – priėmimas Lietuvos respublikos konstitucijos, kuri garantuoja tikėjimo laisvę ir teisę tėvams ugdyti vaikus pagal savo įsitikinimus. Antrasis labai reikšmingas įvykis buvo Šv. Tėvo apsilankymas 1993 metais Lietuvoje. Nuo tada daugelis mūsų tautiečių naujai įvertino Katalikų Bažnyčios misiją pasaulyje ir mūsų Tėvynėje. Trečias labai svarbus įvykis, tik ką

– Ar, Jūsų supratimu nūdienos mūsų politinis, ekonominis, kultūrinis ir ypač mūsų tautos dorinis, dvasinis gyvenimas yra normalus, ar jis reikalingas didžiųjų permainų ir tikro vėlykinio Priskelimo?

"Pašėšupijų armonika - 2000"

Viso rajono kapelių šventė, sutelkusi net keliolika muzikinių sambūrų

VALERIJA VILČINSKIENĖ

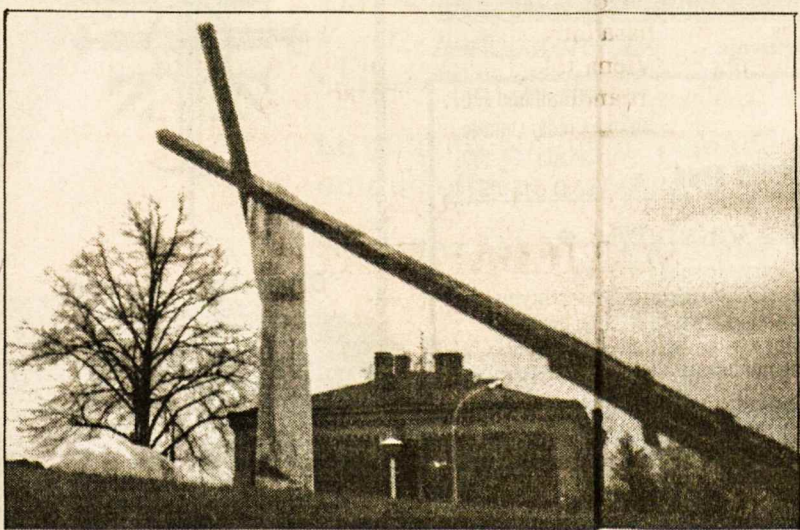
Karštą balandžio 28 pavakarę į Gelgaudiškio kultūros namų salę pradėjo gužėti svetiniai iš viso rajono – šauniosios kaimo kapelos. Net vienas devyntas jų susirinko į "Pašėšupijų armoniką - 2000" šventę. Pirmaisiais metais šios šventės vykdavo Šakiuose, o šiemet nuospręsta kasmet keliauti vis į kitus kultūros namus. Ši pavasari laimė nusispysojo Gelgaudiškiui.

Maloniai svečius sutiko šeiminkai. Stenduose nuotraukos, pasakojančios apie kapelos, teatro, choro kolektyvų kasdienybę, šventes, išvykas. Daug ir tolimų jų jau būta. Pasiekta Raseiniai, Marijampolė, Punkskas... Žaliuojančioje vejoje visus maloniai pasitiko Gelgaudiškio UAB "Vigrida", pakvietusi atsigaivinti, užkasti, šašlykų paragauti. Jai vadovauja direktorė Virginija Remeikienė. Mažoji salėje šventės dalyvius sūriui, medumi, gira ir kitiems gardumynais vaišino šeiminkai.

Džiugu, kad ši šventė tapo tradicine rajonine pavasario švente. Šauniasioji kapela vyksta į šventę, vykstančią apskrityje, o apskrities geriausiai kapelai įteikia keliolapį į metų pabaigoje vykstančią respublikinę šventę: "Grok, Jurgeli".

Maloniai nuteikia programos pasirinkimo laisvę, vertinamas išradingas prisistatymas, komisijos pateiktas pageidavimas – vokalas. Trukmė apie 15 minučių. Svarbiausia – visų laukia prizai.

Ši scena vedantieji kviečia Barzdų kultūros namų kapelą, vadovaujamą Vytauto Mastekos, Liepalotų kultūros namų kapelą ir jos vadovą Romą Skaisgirį. Išdargų kultūros namų kapelą ir vadovą Raimondą Stankaitį. Ši kapela nepraleidžia nė vienos rajoninės kaimo (Nukelta į 4-tą psl.)

Sibirinių tremimų paminklas, pastatytas buvusių tremtinių ir politikalinių 1989 m. N. Vilniuje

– Praėjęs dešimtmetis visoje Lietuvos gyvenimo srityse buvo labai sunkus. "Normalaus" gyvenimo galėjo tikėtis tik labai dideli utopistai arba užuomarišos. Neįvertinti arba neleistinai užmiršti, kokių dvasinių nuostolių padarė okupacija, yra didelė klaida, trūkstanti suvokti Lietuvos dabartį. Nemažesnė klaida – neįvertinti ne tik pozityvią, bet ir negatyvią materialistinę-hedonistinę Vakarų kultūros įtaką. Manau, kad pats didžiausias paklydimas po Lietuvos atgimimo – tai per mažas dėmesys dvasiniam – doriniam tautos prikėlimui. Bažnyčia, okupacijos metais persekiota ir marinta, be rimtos valstybės paramos ir savo darbe nuolatos sutikdama dirbtines kliūtis, nėra pajėgi atlikti milžinišką visuomenės dvasinio prikėlimo darbą. Nemanau, kad reikalingas kažkoks naujas priskelimo impulsas – tiesiog reikalingas kasdienis Lietuvą ir Bažnyčią mylinčiųjų žmonių pasišventimas, kurio, deja, dažnai pasigendu net dvasiškų ir kitų Bažnyčios darbininkų tarpe.

– Kokius įvykius, pastangas ir datas per šį dešimtmetį nuo Nepriklausomybės atgavimo laikoties vyskupijoje ir Lietuvoje reikšmingiausias?

– Pirmas reikšmingiausias įvykis – priėmimas Lietuvos respublikos konstitucijos, kuri garantuoja tikėjimo laisvę ir teisę tėvams ugdyti vaikus pagal savo įsitikinimus. Antrasis labai reikšmingas įvykis buvo Šv. Tėvo apsilankymas 1993 metais Lietuvoje. Nuo tada daugelis mūsų tautiečių naujai įvertino Katalikų Bažnyčios misiją pasaulyje ir mūsų Tėvynėje. Trečias labai svarbus įvykis, tik ką

pasirašytos sutartys tarp Vatikano ir Lietuvos respublikos, kurios leis Bažnyčiai išlaikyti reikiamą autonomiją ir drauge bendradarbiauti su valstybe Lietuvos žmonių gerovei. Reikšmingus įvykius užbaigčiau jubiliejinių metų patiriamomis malonėmis. Tačiau esu giliai įsitikinęs, kad joks renginys, joks nors ir pats didžiausias įvykis negali nulemti dvasinio tautos priskelimo, todėl man pats reikšmingiausias praėjusio dešimtmečio "įvykis" – tai dažnai sunkiai pastebimas daugybės žmonių pasiaukojantis darbas religinio švietimo, karitatyvinėje, sielovados ir kt. srityje. Jeigu šito darbo nebūtų buvę, be galo apgalėtinas šiandien būtų Lietuvos veidas.

– Kas, Jūsų nuomone, skaudžiausia ir skubiausia taisytna dabar mūsų visuomeniniame ir bažnytniniame, ypač sielovados, gyvenime?

– Šiandien visose gyvenimo srityse labiausiai kenkia nesuskalbėjimas, praktinis materializmas ir idealizmo stoka. Bažnytniam darbiui labai kenkia nekonstruktivi kritika. Pyktis ir kaltinimai iš pasaulietinės sferos lengvai peržengia ir bažnytnio gyvenimo erdves. Sielovadoje ypač trūksta pasišventusių kunigų ir katechetų. Bažnyčia labai kenčia dėl "kulto darbuotojų" sindromo. Dabartinėje pragmatiškoje ir hedonistinėje visuomenėje šį tą pozityvaus padaryti gali tik šimtaprocentiniai idealistai.

– Ar pakankamos ir veiksmingos yra Lietuvos Bažnyčios iki šiol taikytos ir panaudotos priemonės susidariusiai padėčiai pataisyti?

– Esu įsitikinęs, kad Bažnyčia Lietuvoje ėjo teisinga kryptimi, nes rūpinosi naujų kunigų formavimu, pasauliečių įtraukimu į Bažnyčios darbą, naujų, labai reikalingų bažnytninių institucijų kūrimu ir t.t. Tačiau visose srityse darbų padaryta per mažai, t.y. tiek, kiek buvo jėgų.

– Ar nemanote, kad tikrajam visam Jūsų arkivyskupijos ir visos Lietuvos dvasiniam atgimimui reikėtų imtis tokių žygių, tokių užmojų, kad vieningai ir sutartinai būtų šauktasi Dangaus pagalbos?

– Šioje vietoje esu šiek tiek kitokios nuomonės. Tikrai reikalingas maldos ir aukos žygis per Lietuvą, tačiau jis jau vyksta, nes daugybė tikinčiųjų mel-džiasi, daro atgailą ir dirba, kad Lietuva prisikeltų. Man nepatinka tik atgailos demonstravimas.

– Ar nereikėtų visą Jūsų arkivyskupiją ir kartu tautą galbūt per būsimąjį kongresą ar po jo plačiausiu mastu pakviesti į tam tikrą, ypatingą aukos, pasninko ar kitokią panašią tautos mastu atgailą, kurios ypač būdavo dažnos ST laikais?

– Pasiūlymų daryti viešas atgailas būdavo nuo pat nepriklausomybės atgavimo laikų, – susižavėję kai kuriais Senojo Testamento aprašymais, kai kas siūlė ir vyskupams su kunigais apsirengti atgailos drabužiais ir rengti viešas atgailos pamaldas, pavyzdžiui, kur nors ant Tauro kalno. Kad vienkartinis išjudinimas nėra labai veiksmingas, liudija Bažnyčios kelio akcija. Reikalingi žmonės idealistai – dvasiškiai ir pasauliečiai, kurie atkakliai kasdien savo aplinkoje liudytų Kristų.

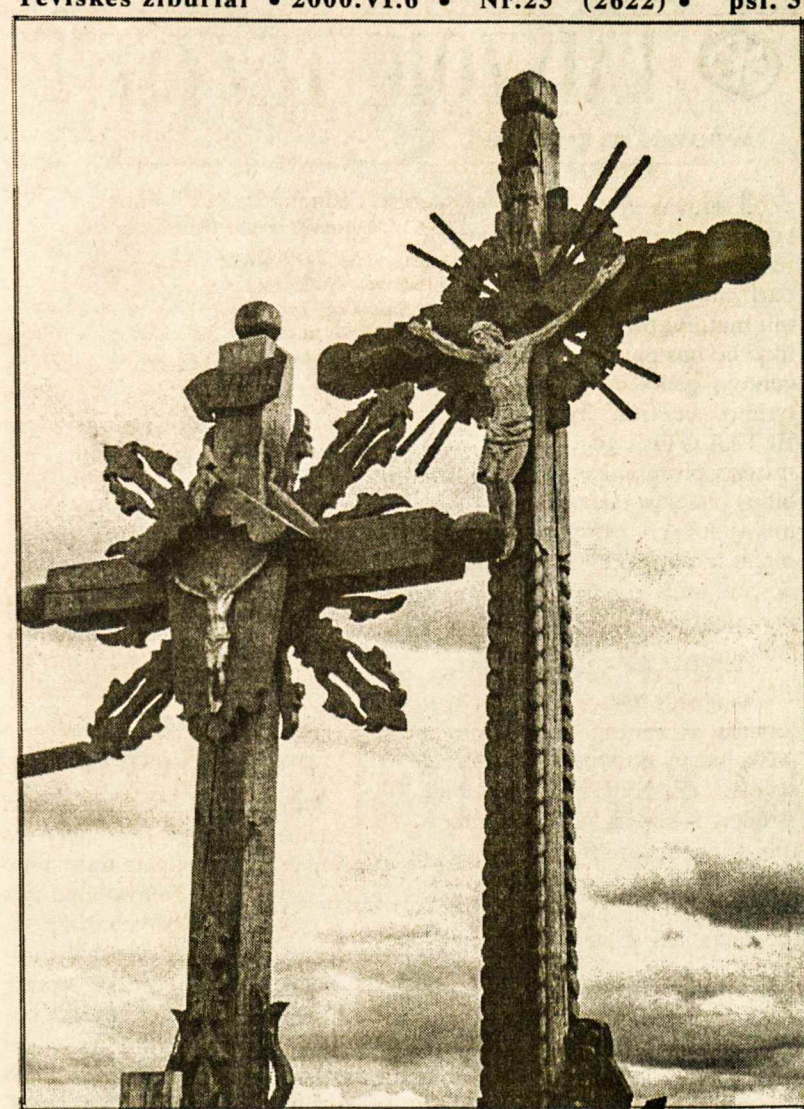
– Kokie Jūsų arkivyskupijos numatomi didžiausi darbai, projektai išorinė, ypač vidinė Bažnyčios planai ir projektai iki 2010 metų?

– Sielovadinėje plotmėje planuojame intensyviai dirbti su jaunimu ir šeimomis. Taip pat labai noriu, kad Lietuvoje pradėtų veikti katalikiška radijo stotis, nes žmonės labai stokoja dvasinio maisto, o kukli katalikiška literatūra nepasiekia visų alkančiųjų.

Gausios Dievo palaimos linki ir meldžia –

Arkivysk. S. Tamkevičius. Kalbėjosi –

kun. K.J. Ambrasas, SJ

Tremtinių pastatyti kryžiai, primenantys tūkstančių lietuvių kančias Sibiro tremtyje

Žvilgsnis į Lietuvos politikos laukus

Vyrai irkluoja, o valstybės valtis stovi vietoje

IGNAS MEDZIUKAS

Iš žiniasklaidos ir gaunamų laiškų sužinojome, kad Lietuvoje buvo labai šiltas balandis. Peržydėjo vyšnios, slyvos, žydi obelys, kaštonai. Žmonės kalba, kad tokio ankstyvo gamtos sukrutimo jau nebuvo šimtą metų. Dabar pats gražiausias laikas. "Duok Dieve, kad tokia darna būtų ir politikoje", laiške rašo vienas vilnietis profesorius. "Labai norėtusi, kad valstybėje būtų geresnė tvarka. Visiems, bet ne vien elitui, sėdintiame rūmuose, statytuose sovietinės aukščiausios tarybos nariams, mokėjusiems tik kilnoti rankas ir už tai gavusiems iš valstybės daug malonių: butus, automobilius ir privilegiją nusipirkti kilogramą apelsinų už 14 kapeikų, kai visi kiti mokėdavo pusantro rublio.

Už privilegijas turėtų atsilyginti kruopščiai darbu

Dabartinis Lietuvos parlamentas liko toks pat sovietinis pagal mąstymą ir darbus, tačiau jame sėdintieji gavo dar papildomų teisių: važinėti po užsienius, naudotis valdiškais automobiliais net ir savo asmeniškiems reikalams, taip pat kitomis privilegijomis, už kurias jie savo darbais turėtų atstovauti jiems žmonėms atsidėkoti. Seimas kuria įstatymus vieną po kito, o paskui šimtą kartų taiso.

Visą šią makalynę seimas užprogramavo jau nuo pat pradžios, nustatydamas visų kadencijų parlamentarams dirbti pagal tokį modelį. Nesvarbu kas bus tas seimo rūmų šeiminkas: Sajūdis, LDDP ar konservatoriai, rudenį į valdžią atėję palauskininkai (neduok Dieve!) ar paksininkai (šiek tiek geriau!) dirbs tokiais pačiais metodais.

Duonos ir žaidimų

Na, o kaip žmonės? Jie kaip Romos plebėjai – jiems reikia duonos ir žaidimų. Žaidimai mažiaus kainuoja (juo labiau, kad žmonės patys už juos susimoka), tai jų duoda "per akis". Įvairūs festivaliai, besivaipanti gražuolės scenoje, kurioms, deja, Dievas nedavė balso. Taigi jaunimas staugia, senesni pageria, o pilkoji masė nulemia rinkimų rezultatus, nes nori duonos. Jei duonos nedavė LDDP, balsavo už konservatorių "švarių rankų" pažadus: jei ir tie nuo tos pilkosios masės nusuko savo naudai duonos kėpalą, tai balsuoja vėl už kairiuosius, kurie gali būti ir persikrikštiję ir įgavę kitą raudonos spalvos atspalvį. Žmonės – ne buliai, raudonos spalvos nesibaido. Svarbu, kad būtų kas dantis kramsnoti. Po to ketverius metus spjaudysis, kad išrinko idiotus ir pasirinks naują "balagani-nę trupę".

Be abejonės, yra daug protingų ir dorų žmonių, tačiau tokie dažniausiai užgulti ir numstomi. Tai arba plebėjai arba inteligentai. Valdžios žmonėms – tai "patrankų mėsa", o kai kam net realūs konkurentai į valdžios krėslus.

"Štai toks mūsų gyvenimo vaizdas, kai vieni irkluoja į vieną pusę, kiti į kitą. Atrodo, kad visi dirba, o valtis stovi vietoje. Juda tik tiek, kiek vėjas pastumia".

rinkimų iki kitų. Atrodo, lyg tai būtų demokratinėje visuomenėje ir aplinkoje. Tik spauda "rėkauja", o iš tikrųjų demokratijos nėra – jos tik šešėlis.

Gal ir gerai, kad spauda demaskuoja įvairius valdžios vyrų "rankdarbius". Tačiau didžiausi dienraščiai labai sumaniai, tiesiog subtiliai ir preciziškai sėja tautos sąmonėje nepasitenkinimo mintis, kartais labai gražiai jas susiedama su nepasitenkinimu Lietuvos nepriklausomybe. Tai jau tragedija! Jei žmogui neduoda valgyti, tai jis ir pradės galvoti, kad "prie ruso" buvo geriau. Juk ciliniam žmogui nepasiekskinti, kad už laisvę ir nepriklausomybę taip pat reikia "užmokėti".

Užkliuvo ir prezidentas

Pastaruoju metu žiniasklaida susirado kompromituojančius dokumentus, kad Valdas Adamkus, dar būdamas JAV Aplinkos apsaugos (Environment Protection Agency) 5-tojo regiono direktorius, važinėjo į Lietuvą už šios agentūros pinigų, nors nuspėję, kad kartu Lietuvoje organizavo politinę kompaniją. Tai buvo paskelbta Čikagos dienraštyje, "Chicago Tribune". Apie tai sužinojusi agentūra pareikalavo grąžinti pinigų, nes Valdas Adamkus buvo pateikęs sąskaitas kaip už komandiruotes. Jis aplinkos apsaugos agentūra grąžino daugiau kaip 7,000 dolerių, kurie jam buvo sumokėti už keliones į Lietuvą. Taip rašo "Lietuvos aidas" nr. 88, 2000 m. gegužės 6 d. Aurimas Drižius. Tos informacijos paneigimo iki šiol neteko pastebėti.

Vagiama iš papratimo

"Gerą gyvenimą", rašo profesorius, galima sukurti tik darbu. "Prie mus" daug kas gerą gyvenimą kūrė vogdami. Ir dabar iš papratimo daug kas vagia iš ūkių ir valstybinių įmonių, kol jos atsiranda prie bankroto. Tada bosai beveik pusvelčiui pasiima bankrotuojančias įmones, jas pertvarko ir gauna didelių pelnus, o žmonės ir valstybei lieka tik "trijų pirštų kombinacija".

Be abejonės, yra daug protingų ir dorų žmonių, tačiau tokie dažniausiai užgulti ir numstomi. Tai arba plebėjai arba inteligentai. Valdžios žmonėms – tai "patrankų mėsa", o kai kam net realūs konkurentai į valdžios krėslus.

"Štai toks mūsų gyvenimo vaizdas, kai vieni irkluoja į vieną pusę, kiti į kitą. Atrodo, kad visi dirba, o valtis stovi vietoje. Juda tik tiek, kiek vėjas pastumia".

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška iriša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

LAISVOJE TĖVYNĖJE

APDOVANOJI PARTIZANŲ RĖMĖJAI

Lietuvos vyriausybė iš rezervo fondo partizanų ryšininkams ir rėmėjams apdovanojo Lietuvos partizanų pasipriešinimo kovų 56-ųjų metų proga paskyrė 37,500 litų. Jie bus perduoti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui. Kaip praneša ELTA/LGTIC, gegužės 25 d. ministras pirmininkas Andrius Kubilius padėkos lankais ir premijomis apdovanojo 15 partizanų ryšininkų ir rėmėjų. Valstybinius apdovanojimus gegužės 26 d. įteikė prezidentas Valdas Adamkus.

STREIKAVO VAIRUOTOJAI

Gegužės 18 d. Vilniaus troleibus ir autobusų vairuotojai paskelbė vienos dienos neteisėtą streiką. BNS/LGTIC žiniomis, streikavo beveik visi visuomeninio transporto darbuotojai – apie 600 vairuotojų Vilniaus troleibusų parke, 500 – autobusų parke. Jie reikalavo laiku mokėti atlyginimus ir juos padidinti bei nemažinti darbo vietų, nors Vilniaus meras tvirtino, jog atlyginimai pastaruoju laiku neįvyko.

SULAIKYTA TEISĖJA

Klaipėdoje gegužės 11 d. teismo patalpose Generalinės prokuratūros, Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) bei policijos pareigūnai sulaukė teisėją Oną Gailiuvienę. Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkė, Jį įtariamą 2,000 JAV dolerių kyšio priėmimu už palankų sprendimą E. Osipovos baudžiamoją byloje už spirito laikymą ir pardavinėjimą. Pinigai rasti teismo patalpose, bylos duomenys ir įrodymų visuma leidžia įtarti ją padarius nusikaltimą. Generalinio prokuroro K. Pednyčios prašymu, teisėjos įgaliojimus iki galutinio teismo sprendimo sustabdo šeima. Teisėjos skiria ir atleidžia prezidentas.

ATLYGINS UŽ PRIVERSTINĮ DARBĄ

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SADM) žiniomis, Vokietijos ir Austrijos vyriausybės kartu su įmonėmis, kuriose Antrojo pasaulinio karo metu žmonės iš okupuotų kraštų dirbo priverstinį darbą, nukentėjusiems žada atlyginti padarytą žalą. Siekiant išaiškinti išmokėjimo galimybes bei paruošti išmokėjimo tvarką, SADM kreipėsi į savivaldybes, prašydami talkos duomenų

surinkimui, nes Lietuvoje iki šiol nėra vienoje vietoje sukaupyt žinių apie nuo nacių okupacijos nukentėjusius gyventojus.

KINIJS DELEGACIJA LIETUVOJE

Gegužės 22-25 d.d. Vilniuje vyko derybos dėl Lietuvos ir Kinijos perdavimo sutarties, praneša BNS/LGTIC. Sutarties tikslas yra abiem pusėms palankiomis sąlygomis plėtoti teisinį bendradarbiavimą šioje srityje. Šalys įsipareigoja viena kitai išduoti asmenis, surastus vienos šalies teritorijoje, o kitos šalies teisingumo institucijų ieškomus dėl jiems iškeltos baudžiamosios bylos arba laisvės atėmimo bausmei vykdyti pagal įsiteisėjusį nuosprendį.

DERYBOS SUSTOJO

BNS/LGTIC skelbia, kad Lietuvos derybos dėl narystės Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO) atsidūrė aklaivietėje, nes JAV nesutinka, kad valstybės parama žemės ūkiui būtų skaičiuojama pagal Lietuvoje vartojamą metodiką. Lietuvos delegacija balandžio viduryje Ženevoje tikėjosi išspręsti paskutinius nesutarimus dėl žemės ūkio ir baigti derybas. Tačiau pasiūlytus kompromisinius sprendimus dėl eksporto paramos panaikinimo ir valstybės paramos žemės ūkiui JAV, Naujoji Zelandija, Kanada ir šis šalies Australija atmetė. Užsienio reikalų viceministerio Algimanto Rimkūno nuomone, daug jautienos ir paukštienos produktų bei grūdų gaminančios Jungtinės Valstijos nori, kad Lietuva šiems produktams dar labiau sumažintų muitus ir atvertų savo rinką.

ATIDARYTAS INFORMACIJOS CENTRAS

Gegužės 22 d. Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje atidarytas tos apskrities Europos informacijos centras, rašo BNS/LGTIC. Europos komitetas prie vyriausybės, siekdamas geriau informuoti Lietuvos visuomenę apie šalies jungimąsi į Europos sąjungą, steigia Europos informacijos centrus devyniose Lietuvos apskrityse: Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Utenos, Marijampolės, Telšių, Tauragės bei Alytaus. Jų paskirtis – suteikti apskričių gyventojams informaciją bei skatinti jų susidomėjimą įsijungimo procesu, teikti informaciją įmonėms, organizacijoms bei verslininkams.

NAUJA PASIENO UŽKARDA

Kaip praneša BNS/LGTIC, gegužės 19 Šalčininkų rajone Dieveniškių kelyje atidaryta nauja Vilniaus pasienio policijos rinktinės užkarda. Įamžinant atminimą Gintaro Žagūnio, tarnybos pamainos viršininko, kuris, beginklis, buvo nužudytas vykdydamas savo pareigas, užkarda pavadinta jo vardu. Naujasis pastatas, užimantis 1100 kv. metrų plotą, kainavo daugiau kaip 2 mln. litų. Jame dirbantys pasieniečiai saugo 100,7 km. valstybės sienos su Gudija ruožą. Iki kitų metų pabaigos turėtų būti pastatytos dar keturios naujos užkardos – Kabelių, Purvėnų, Adutiškio ir Tverėčiaus. Pagal Europos sąjungos PHARE programą tam skirta 2,5 mln. eurų. RSJ

Įvedu šildymo ir vėdinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Gelgaudiškio Kultūros namų kaimo kapela, vadovaujama RIMO BOŠO (su vainiku) Nuotr. G. Jokūbaitis

“Pašėšupijų armonika - 2000”

(Atkelta iš 3-čio psl.)

kapelių šventės, šis vadovas dirba tik keletą metų, bet malonu klausytis jų melodijų, paties vadovo dainavimą.

Paskutinė prieš pertrauką groja Ritinių kultūros namų kapela, vadovaujama Viktoro Jasulevičiaus.

Po pertraukos šventę toliau tęsia Patašinės kultūros namų kapela ir jos vadovas Valdas Sinkevičius. Vidinė kultūra, esatinė atlikimu išsiskiria jų programa.

Pagalau scenoje pati seniausia, apie 33 metus gyvuojanti Sintautų kultūros namų kapela. Dešimtį metų šioje kapeloje groja Marytė Duobienė ir Sigita Duoba. Kapelai vadovauja Sigito sūnus Virginijus. Joje groja du Sigito broliai; vieno iš jų žmona Genutė, tik viena Birutė Garbuvienė nepriklauso giminei. Ją ir pavadino giminės kapela. Nuosirdžiais plojimais salė paprašė pakartoti Duobų Vytauto ir Genutės dainą.

Sintautiečius pakeičia Girėnų kultūros namų kapela ir jos vadovas Antanas Sperauskas.

Po jų scenoje – Šakių laisvalaikio bei pramogų centro kapela ir vadovas Andrius Krikštolaitis. Pagalau scenoje – jos šeimininkai gelgaudiškiečiai. Nuo 1993 metų jai vadovauja Rimas Bosas.

Kiekviena kapela sujaukia klausytojų jausmus ir širdis. Kas koja būgnui pritaras, kas neišvengs ima dainuoti, o keletas neišlaiko ir šokti bando. Be galo graži, šviesi, įsimintina šventė. Drįsčiau sakyti, gal nebūtų ji tokia nuostabi, jei ne drąsus, išmaningi, visa matantys ir visur spėjantys dalyvauti vedantieji Rūta ir Edgaras. Čia jie, susėdę ant suolo, romantiškai klausosi, čia gaspadoriškai vienas kitam juoką iškrečia, sutartinai kojomis ar rankomis pliaukši ir mataroja, čia neiškentę ir polką ar valsą leidžiasi. Be galo gyvas, nuoširdus, tikrų zanavykų “gas-

Tautiečių būrelis važiuoja į atlaisdus Lietuvoje

Nuotr. V. Kapočius

Ottawa, Ont.

A.a. KAZIMIERAS GUDŽIŪNAS, 89 m. amžiaus, po ilgos varginančios ligos, iškeliauo amžinybėn š.m. balandžio 21 d. Paliko žmoną Anelę ir dvi dukteris – Nijolę Gray ir Ritą Mankowskį. Velionis buvo labai ištikimas OLB-ės narys, nors oficialiai ir priklausė St. George's parapijai. Kol sveikata leido, ištikimai lankė lietuvių mėnesines pamaldas.

Laidotuvės įvyko jo parapijos šventovėje, kur gedulines Mišias anglų kalba atnašavo vietos kun. Francis McEvoy ir mūsų kapelionas kun. dr. V. Skilandžiūnas. Prie liturginių apeigų atlikimo daug prisidėjo visi velionies šeimos nariai, ypač Rita ir Nijolė su savo šeiminėmis, giminės bei draugai-kaimynai. Vienas jų – Robert Czerny, grodamas gitara ir kartu giedodamas, puikiai vadovavo visų giedojimui. Michael Mankowski perskaitė savo gražiai paruoštą “Eulogy”, pagarbų atsiminimo žodį.

Palaidojus velionį *Capital Memorial Gardens* kapuose, po mūsų kapelionio sukalbėtų lietuviškai laidojimo maldų, velionies žmona Anelė pakvietė visus dalyvius į savo namus užkandžiams.

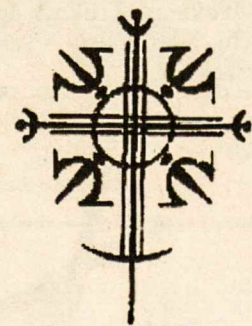
PRISIMINDAMI a.a. Kazimierą Gudžiūną, Otavos ir laidotuvėse dalyvaujantys Montrealio lietuvių “*Vaiko tėviškės namams*” paaukojo 400 dol.: R. O. Baris, J. A. Buivydas, S. Danaitienė, E. Dalmotienė, J. M. Kandžiauskai, V. Lietvnikas, G. S. Mitalai, V. L. Plečkaitai, V. I. Priščeponkos, A. Rašytienė, A. A. Savickai, C. D. Vasiliauskai, D. H. Vasiliauskai, S. V. Vasiliauskas, B. Vilčinskis ir V. Zinaitis; *Lietuvių fondai* paaukojo 110 dol.: V. V. Radžiai, V. J. Valiuliai, El. Dalmotienė, D. Mogck; *Heart and Stroke Foundation* – 20 dol. aukojo D. Danienė.

A.a. STASĖ ŽILINSKIENĖ, 92 m. amžiaus, paliko šį pasaulį š.m. gegužės 8 d. Peterborough, Ont., globojama savo dukters vienuolės Marijos, gyvenančios ten pat “Sister's of St. Joseph” vienuolyne. Prieš keletą metų velionė po savo vyro a.a. Vinco ir savo sūnau a.a. Viktoro netekties, paliko Otavą ir apsigyveno mieste, kur gyvena ir jos vienuolė duktė. Laidotuvės todėl ir buvo atvežta į Otavą, kur yra palaidoti jos vyrai ir sūnus.

Velionė buvo pašarvota Kelly laidotuvių namuose. Visas laidojimo religines apeigas atliko jos šeimos seniai pažįstamas dvasininkas mons. Eddy Lunney. Mūsų kapelionas sūpėjo aplankyti velionę ir pasimelsti prie jos karsto. Ši šeima buvo viena iš pirmųjų naujakurių Otavoje po II Pasaulinio karo. Visi šeimos nariai greitai įsijungė bendruomeninę veiklą ir niekuomet neapleisdavo lietuviškų pamaldų, kurių metu, velionė, turėdama gražų balsą ir jos dar jaunai, muzikaliai dukrai grojant vargonais, prisidėdavo prie visų bendro giedojimo. Velionė palaidota “Notre Dame Cemetery”, Ottawa, Ont. Išėkis ramybėje!

PAGALBA ALKANIEMS LIETUVIŲ. Š.m. kovo 26 d. po lietuviškų pamaldų buvo tęsiamas varjus renkant aukas “vėlykinio stalo pagerinimui” Kauno arkivyskupijos “Caritas” išlaikomai vargšų valgyklai. Aukojo: V. S. Balsevičiai, F. Baradinskienė, R. O. Baris, J. A. Buivydas, E. Dalmotienė, S. Danaitienė, J. D. Daniai, K. A. Gudžiūnai, P. E. Jurgučiai, J. Jurjonienė, J. M. Kandžiauskai, R. R. Kličiai, A. Lapenat, G. S. Mitalai, V. L. Plečkaitai, V. I. Priščeponkos, J. Radžius, V. V. Radžiai, A. A. Savickai, dr. A. Sidlauskaitė, kun. dr. V. Skilandžiūnas, J. V. Verbylos, B. Vilčinskienė. Iš viso surinkta 305 dol. Aukos rinko Gintas Mitalas ir Irena Priščeponkienė.

Iš Kauno “Caritas” reikalų vedėjos O. Virbašūtės gautas laiškas, kuriame ji dėkoja “Otavos lietuviams už auką ir begalinį rūpestį mūsų bėdomis”. Iki šiol Otavos lietuvių per Toronto Prisiklimo parapiją arba tiesiai Kauno “Caritas” reikalauja yra suaukoję 2712 dol. Kor.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaunčia kitus

Sudbury

Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lemonto LB apylinkės metinis susirinkimas įvyko balandžio 9 d. Pasaulio lietuvių centro patalpose. Jį pradėjo LB šios apylinkės valdybos pirm. R. Kronas. Invokaciją sukalbėjo Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos kapelionas kun. A. Paliokas. Tylos minute prisiminti ir pagerbti apylinkės bendruomenės mirę tautiečiai. Susirinkimui vadovavo pats valdybos pirmininkas, o sekretoriavo N. Nausėdienė, perskaičiusi ir praėjusio susirinkimo protokolą. R. Kronas apžvelgė valdybos metinę veiklą, suminėdamas atliktus renginius ir pabrėždamas, kad apylinkės valdyba ypač nori įtraukti į bendruomenių veiklą jaunimą, tam tikslui surengdama ir jaunimo talentų pasirodymo popietę. Ypač gerai veikia socialinių reikalų skyrius, vadovaujamas G. Kazėno. Šis skyrius tarp kitų dalykų suorganizavo naujiems ateiviams anglų kalbos kursų. Pradėtos su geru pasisekimu išvykos į muziejus, teatrų ir žymesnes vietas. B. Nainienė, I. Kazlauskienė ir V. Gvildienė sėkmingai organizuoja kiekvieną antradienį popietes, kuriose pasivašinama, pabendraujama ir padainuojama linksmy lietuviškų dainų, akordeonu pritariant S. Jagminienė. Neatsiradus naujų kandidatų, palikta ta pati valdyba ir revizijos komisija kitai kadencijai.

Argentina

Šv. Kazimiero parapijos suakutininiais metais kovo 4 d. Rosario mieste viena gatvė pavadinta kun. Juozo Margio vardu. Tai pirmas toks atsitikimas Argentinos lietuvių gyvenime. Parapijos klebonas kun. Diego Maximino su gausia parapijiečių minia pašventino Flamarion gatvės naują pavadinimą: Padre Jose Margis. Velionis kun. J. Margis ilgus metus darbavosi šioje parapijoje. Jis įsteigė pradžios mokyklą, neturtingiems vaikams valgyklą, rankdarbių dirbtuvę ir tautinių šokių ansamblį “Šaltinis”. (“Argentinijos lietuvių balsas” 1721 nr.).

Australija

Sidnio Lietuvių Namuose balandžio 9 d. Bibliotekos bičiulių būrelis surengė popietę, kurioje įvairių sričių kolekcionieriai išstatė savo rodimus. R. Kalėda, žinomas ieivijoje ir Lietuvoje, banknotų ir monetų rinkėjas, popietės dalyvis supažindino su monetomis iš Lietuvos-Lenkijos valstybės laikų, taipgi nepriklausomos tarpukario Lietuvos. Ypač dėmesys buvo atkreiptas į 1938 m. 2-ųjų litų monetą su prezidento Antano Smetonos atvaizdu, kuri nebuvo paleista į rinką, todėl dabar yra pasaulinė retenybė. O. Kapocienė pavaizdavo savo gyvenimo momentus nuotraukomis, lankytų kraštų atvirukais ir sveikintų kortelėmis. Dr. V. Doniela parodė du savo pašto ženklų rinkinius. Vienne rinkinyje – DP stovyklų išiešti “pašto ženklai”, žinoma, neturęje galiojančios reikšmės, atkreiptantys dėmesį tu, kuriems įdomus toliau kitiems pabėgėlių gyvenimas. Istorią besidomintis J. Reizgys atnešė savo didžiulio rinkinio kelis spaudos tomus. Popietė baigta kavute ir pyragais. (“Mūsų pastogė” 2000 m. 15 nr.).

Britanija

Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos (DBLS) Stoke On Trent skyrius, gerai savo laikų gyvavęs, įvykusiame kovo 4 d. susirinkime buvo uždarytas. Jame dalyvavo 7

skyriaus nariai ir DBLS centro valdybos narys J. Alkis. Buvo tartasi dėl tolimesnės skyriaus veiklos. Kai paaiškėjo, kad niekas nesutinka kandidatuoti į valdybą, vienbalsiai nutarta skyriaus veiklą sustabdyti. Išde likusius 46 svarus nutarta paaukoti Britų-lietuvių vaikų fondui. Susirinkime, kaip rašoma “Europos lietuvių” 2000 m. 9 nr., buvo jaučiamas nusivylimas dėl nesantaikų DBLS centro valdyboje ir sąjungos namų pardavimo Londone.

A. a. Juozas Žaliauskas, eidamas 75-tuosius metus, mirė kovo 21 d. Wolverhamptone. Velionis lankė Marijampolės gimnaziją iki 1943 metų, o 1944 m. įstojo į gen. Plečavičiaus Vietinę rinktinę. Ją vokiečiams nuginklavus, buvo išvežtas į Vokietiją. Atvykęs į Angliją 1947 m., apsigyveno Wolverhamptone. Įsisteigus DBLS skyriui, jis darbavosi šio skyriaus valdyboje, du kartus būdamas ir jos pirmininku. Velionis buvo dosnus lietuviškiems reikalams, geros nuotaikos, lankydavo visus lietuvių renginius ir skaitė lietuvių spaudą. Užaugino dukrą; žmona mirė prieš 5-rius metus, šalia jos ir palaidotas. Gedulines laidotuvių apeigas atliko Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas. Liūdesys liko duktė su šeima ir brolis Lietuvoje.

Vokietija

Stuttgartio LB apylinkės nariai susitinka vieną kartą per mėnesį. Mišias aukoja prel. A. Bunga. Po pamaldų visi susirenka Kolpingo namuose pasivašinti, pabendrauti bei atšvęsti religines bei tautines šventes. Šausio ir vasario mėnesių susitikimuose dar įauktis kalėdinės bei naujametės nuotaikos. Kovo 5 d. prisimintus Lietuvos nepriklausomybės 82-trosios metinės. LB apylinkės valdybos pirm. L. Klafs visus pasveikino prasmingu žodžiu. Lietuvos istorinę valstybingumą raidą apžvelgė studentė J. Dalan-gauskaitė. J. Preikšaitis visus linkmami nutėikė lietuviška liaudies muzika. (“Vokietijos LB valdybos informacijos” 2000 m. 1 nr.).

Gudija

Pazymėtini Rodūnios apylinkės lietuvių darbuotojai. Gydytojas G. Kristiūnienės pastangomis buvo įsteigta Rodūnios - Varanavo lietuvių klubas. Ji yra kilusi iš šio krašto ir dažnai lankosi Rodūnioje, padėdama organizuoti savo tautiečiams. Ji taipogi laikoma ir kitų lietuvių telkinio globėja bei patarėja. Nuo 1996 m. Rodūnios - Varanavo klubui vadovauja šios sudėties valdyba: pirm. inž. K. Mikša iš Kargaudų kaimo, vicepirm. V. Mackevičius iš to paties kaimo, meno vadovė M. Motiejūnienė iš Dubinių, N. Tuomienė iš Ramaškonų. Klubas bendradarbiauja su Lydos lietuvių sekmadienine mokykla, remia Rodūnios mokyklos veiklą. Daug keliaujama. (“Lietuvių godos” 2000 m. 1-2 nr.).

J. Andr.

FIRST STREET PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,

BSc.Phm

- ☐ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- ☐ Nemokamas vaistų pristatymas
- ☐ Sveikatos priežiūros įrankiai

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyose namuose –

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIU

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.50%
santapas 2.75%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius 4.10%
180 dienų indėlius 4.25%
1 m. term. indėlius 5.25%
2 m. term. indėlius 5.55%
3 m. term. indėlius 5.85%
4 m. term. indėlius 6.05%
5 m. term. indėlius 6.30%
RRSP ir RRRF
(Variable) 2.50%
1 m. ind. 5.25%
2 m. ind. 5.55%
3 m. ind. 5.85%
4 m. ind. 6.05%
5 m. ind. 6.30%

PASKOLAS

Asmenines nuo 7.80%
nekiln. turto 1 m. 8.20%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
- Narių santapos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu
- 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus “Talkoje”

MASTER CARD KREDITO KORTELE

INTERAC KORTELE

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIŲ SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILIOS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

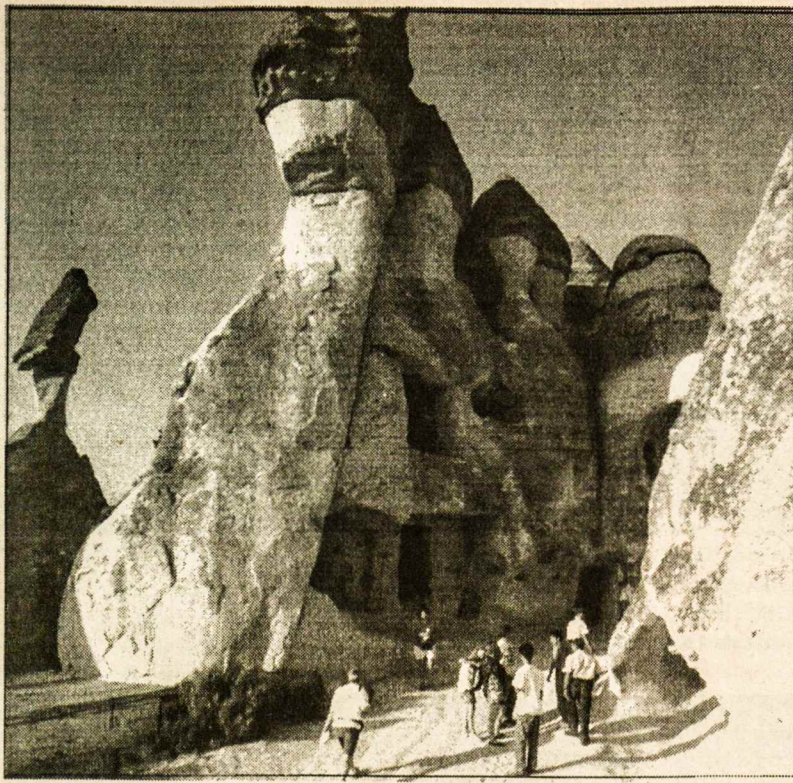
◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆

- \$12 už vieną kubinę pėdą.
- Papildomai \$5 už 10 kg siunčiant tuo pačiu adresu kitam asmeniui.
- Prašom nurošyti per sunkių dėžių.
- \$18 pristatymas iki 31 kg.
- Pagal Lietuvos muitinės įstatymus asmuo gali gauti tik 31 kg be maito.
- Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

PRIIMU SIUNTINIUS ANTRADIENIAIS IR TREČIADIENIAIS

Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-3781
Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-1156
Bernardas Mačys (905) 632-4558
Voyages Poltours Travel (Montrealis) (514) 521-4910

Kapadokijos srityje Turkijoje kalno uoloje iškalto būstinės, kuriose senovėje gyveno žmonės

Kovojoant Vietinėje Lietuvos rinktinėje

Vokiečių okupacijos metais buvo sudaryta karinė savanoriška Lietuvos pajėga, pavadinta Vietinė rinktinė, vadovaujama generolo Povilo Plechavičiaus. Jos paskirtis buvo kovoti prieš artėjančią Lietuvai grėsmę – bolševikus. Kai vokiečių valdžia pareikalavo gen. P. Plechavičių įjungti Vietinę rinktinę į vokiečių karines pajėgas, jis nesutiko, ir Vietinė rinktinė buvo prievarta išformuota. Čia spausdinami išgyvenimai Kanadoje gyvenančio FELIKSO MOCKAUS, dalyvavusio minėtoje Vietinėje rinktinėje

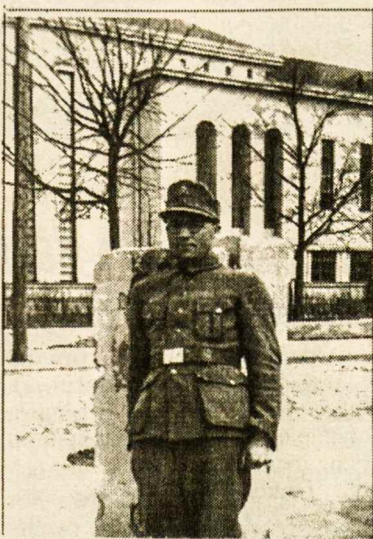
„TŽ“ 2000 m. sausio 11 ir vasario 15 d. rašiniuose apie Vietinę rinktinę nurodyti netikslių batalionų duomenys. Iš tikrųjų buvo 308-as batalionas su jo vadu majoru Andriūnu. Ukmergėje buvo pirma ir antra kuopos, o Utenoje trečia ir ketvirta. Man teko būti pirmoje kuopoje, kuriai vadovavo vyr. leitenantas Jackūnas. I ir II kuopos atliko registraciją ir pirmą naktį miegojo Ukmergės Amatų mokykloje ant grindų. Rytojaus dieną neturint kur tas kuopas apgyvendinti, visi tų kuopų savanoriai buvo paleisti 4-riom dienom atostogų. Po 4-rių dienų sugrįžę į kuopas prisistatėm jau Ukmergės pradžios mokyklos patalpose. Gavom maišus, priskikimom šiaudų ir ant grindų miegojom bei atlikom apsimokymus su kariška tvarka.

Po savaitės gavom uniformas ir prancūziškus šautuvus su 30 šovinių. Kuopoms davė ir 4 lengvus kulkosvaidžius su 80 - 100 šovinių. Kas 6 ar 10 gavo rankinę granatą. Po trumpo su pažindinimo su šautuvų dalimis turėjome šaudymo praktiką. Tam buvome gavę po 10 šovinių. Atlikdami šaudymo praktiką pajutome šautuvų ir kulkosvaidžių netikslumus, nes iššovus 3 - 4 šūvius gilzė prisivildavo ir sunku buvo išimti.

Apmokymui žygiavome su gražiomis dainomis į Šventosios pašlaites iki gegužės 1 d. Tai buvo pranešta, ir žinojom kad gegužės 1 d. išvažiuosim į Vilniaus kraštą.

Išleistuvės

Gegužės 1 d. iš rytų susirinko labai daug žmonių mūsų išleisti. Abi savanorių kuopos buvo išrikuotos ir po trumpų kuopų vadų atsisveikinimų su uk-

FELIKSAS MOCKUS, Lietuvos Vietinės rinktinės savanoris 1944.IV.12 prie Ukmergės gimnazijos vartų

mergiškiais buvo komanda... „žengte marš!“ Daina! Kai užtraukėm „Sudiev, sesute...“ visi buvo sujaudinti, ne tik tėvai. Visų akys žvilgėjo ašaros. Mes žygiavom per Ukmergę ir apie 3 km. už jos. Nepratę greitai pavargom. Mūsų vadai greitai susirio su seniūnais. Greitai gavom pastolę – ūkininkai mus nuvežė į Uteną. Jau temstant Utenoje apgyvendino pradžios mokykloje. Joje pernakvojė ant grindų, iš ryto pasistiprinę mamųčių skanumynais iš mokyklos kiemo žygiavom į traukinėlio stotį. Stotyje jau radom III ir IV kuopas. Tai buvo pirmą kartą visas 308-tas batalionas su jo vadu majoru Andriūnu. Jis ir atsiveikino su uteniškiais.

Stotyje buvo daug žmonių – tėvų, giminių, draugų. Buvo graudus atsisveikinimas, kaip ir Ukmergėje: susikabinę atsiveikino, verkė. Pasigirdo komanda lipti į vagonus. Sukaukus garvežiui, traukinėlis pajudėjo ir liko

Istorinės krikščionių vietovės Turkijoje

Kelionė iš Turkijos sostinės Ankaros į Efezą, kur yra saugomas ir Kristaus Motinos Marijos namas

IRENA ČERNIENĖ, Ankara

Didelė dalis tos žemės, kurią romėnai žinojo kaip Mažąją Aziją, dabar priklauso Turkijai. Kraštas apdovanotas ypatinga kultūrine, istorine, geografine mozaika. Čia yra labai daug vietų, susijusių su krikščionybe, bet pas mus mažai žinomų.

Dabar keliaukime į Efezą (Efes) – garsiausią, įspūdingiausią ir geriausiai išlikusį bei prižiūrimą klasikinį miestą Viduržemio jūros srityje, nors pats miestas yra Egėjos jūros pakrantėje. Efezas buvo antras didžiausias miestas Romos imperijoje. Čia atkeliavę Jonas kartu su šv. Marija, o vėliau atvyko ir šv. Paulius, kuris iš sielos gilumos parašė laišką efeziečiams.

Pradėjus švęsti 2000 m krikščionybės sukaktį, verta paminėti, kad po Jeruzalės Efezas laikomas antru svarbiausiu krikščionių centru. Šv. Jonas paskelbė Dievo pranašautą „Apokalipsę“ septynioms bendruomenėms. Visos septynios buvo toje teritorijoje, kur šandien yra Turkija. Tai Efezas (Selçuk), Izmir, Bergama, Thyateira (Akhisar), Sardes (Salihi, Philadelphia (Alasehir) ir Laodice (Goncali).

Žodis „bažnyčia“, kuris vartojamas čia, reiškia ne pastatą, o krikščionių bendruomenę. Plačiaja žodžio prasme, Romoje ir jos apylinkėse jausmai krikščionių atžvilgiu buvo pradėję blogėti politiniais sumetimais, o Jeruzalėje ir šv. Žemėje vyravo ekonominiai veiksniai. Šiuo požiūriu Mažoji Azija, kad ir priklausė Romos imperijai, bet buvo toliau, ir krikščionys čia jau tėsai saugiau. Be to, Mažonoje Azijoje buvo daug skirtingų etninį ir religinių bendruomenių, kurios jau buvo išmokusios gyventi toleruodamos viena kitą. Tokia marga kombinacija sąlygojo tai, kad ir naujos religijos galėjo plisti mažonoje Azijoje geriau negu kitur.

Šv. Marijos namas

Ekumeninio susirinkimo 431 m. rinkiniuose rašoma, kad po Jėzaus mirties šv. Jonas ir šv. Motina Marija keliavo ir apsigyveno Efeze. Iš tikrųjų šv. Motina Marija apsigyveno netoli Efezo, truputį aukščiau kalnuose, kur išlikęs jos namas. Ji praleido čia paskutines savo gyvenimo dienas 37-45 AD. 1967 m. popiežius Paulius VI ir 1979 m. popiežius Jonas Paulius II, aplankydami šv. Marijos namą, parodė, kokia svarbi ši vieta yra

tojaus dieną, vos prašvitus, mes 8 buvom paskirti tuo pat keliu eiti ir pasitikti sunkvežimį su maistu. Jį greitai sutikom ir parvažiuom kartu.

Vokiečių apsuptyje

Gegužės 15-tos naktį aš buvau paskirtas toliau nuo pilies krūmuose sargybon. Kaip tik 13 ir 14 d. buvo sumuštos III ir IV kuopos. To nežinojau. Apie 2 v. nakties ne per toliausiai pastebėjau švieselę ir keistą šlamėjimą. Tuojau pranešiau sargybos būdinčiam viršininkui, kuopa buvo išdėstyta apie pilį. Laimei niekas nepuolė, o rytą anksti atvažiuo sunkvežimiai, lydimi šarvuoto. Visą kuopą patikrinu, sukimšo į sunkvežimius, įsakė būti pasiruošus, nes važiuojant tilteliai buvo nuardyti.

Pasiekėm Ašmenos priemiestį. Ten buvo mokykla ir šalia jos sporto aikštelė, kurioje jau buvo tos dvi kuopos surikiuotos. Ant visų aikštelės kam-

(Nukelta į 6-tą psl.)

krikščionims. Oficialaus vizito į Turkiją metu 1999 m Meryemana (taip turkai vadina šią vietovę) lankėsi ir Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus bei jį lydėjusi delegacija.

Šv. Motinos namas yra nedidelis, bet jaukus. Jį lanko ne tik krikščionys, bet ir musulmonai, nes šv. Mergelė Marija jų taip pat yra gerbiama. Tą dieną, kai teko lankytis Meryemana, pylė lietus, o viduj buvo jaukus, nes ir krikščionys, ir musulmonai uždega žvakes ir pasimeldžia. Netoli namuko yra fontanas, kurio vanduo, anot tikinčiųjų, turi gydomųjų savybių. Gal čia svarbiau ne vanduo, o pats tikėjimas, kad čia pabuvus ar to vandens atsigėrus, yra įvykę stebuklą.

Lankantis toje vietoje teko pasikalbėti su sesele Nicole-Marie, kuri priklauso Nekaltai pradedosios Marijos vienuolijai (Convent of the Sisters Minor of Mary Immaculate). Šis ordinas įsikūrė prieš 16 metų iš buvusio karmelitų ir pranciškonų ordino. Dabar šv. Motinos Marijos namą prižiūri dvi seselės ir trys pranciškonai. Seselė Nicole-Marie nuoširdžiai ir labai gražiai pasakojo apie šv. Motinos namą.

Neįmanoma detalai aprašyti nuostabaus Efezo grožio, nes tik pamčius galima pajusti didingą to miesto praeitį ir senovės architektų meistriskumą. Dabar čia dar vis vyksta kasinėjimai ir restauravimo bei konservavimo darbai, kuriuos kartu su turkais atlieka austrų archeologai. Tačiau jau tiek daug atkasta, kad galima lankytis.

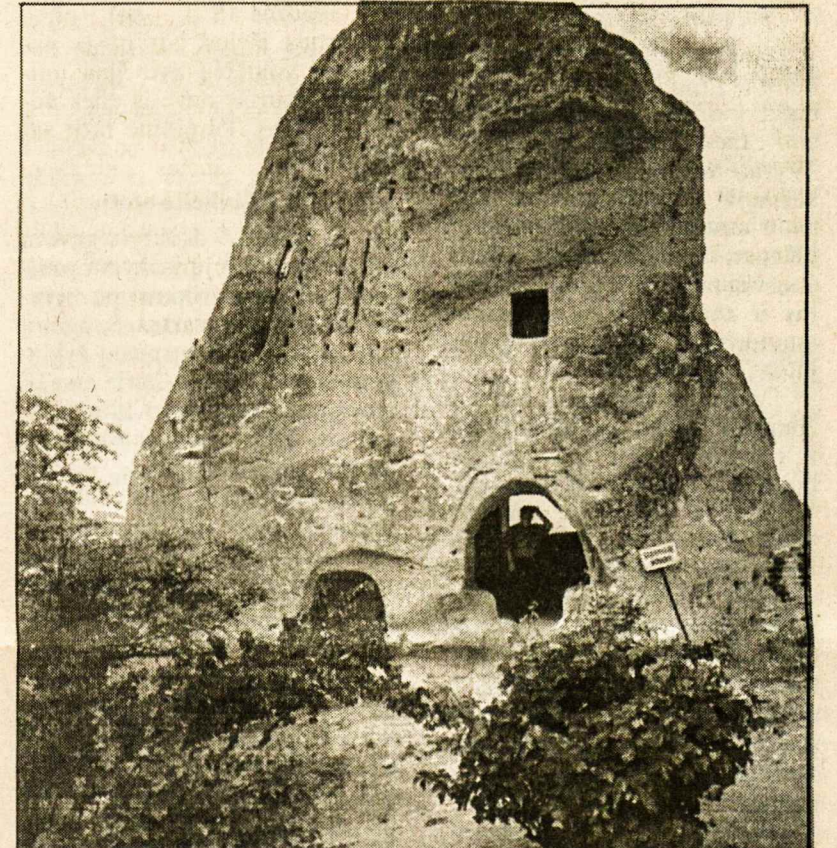
Kapadokija

Kapadokija yra į pietvakarius nuo Ankaros už kokių trijų šimtų km. Kadaiše čia buvo veikiantis ugnikalnis. Kelis kartus pasikartoję ugnikalnio išsiveržimai užklojo žemę moliu ir pelnais. Ilgainiui lava sukietėjo, ir geologiniai kitimai išskėlė kalnus ir slėnius – nepakartojamą reliefą. Per amžius žmonės išgramdė tą minkštą paviršių, pastatė namus ir kelių aukštų požeminius miestus. Tie uolose įrengti urviniai namai apsaugojo krikščionis nuo puolančių juos arabų 642 m ir vėliau.

Kapadokijoje yra per 400 religinių vietų – buvusių šventovių ir vienuolynų. Daugelyje jų yra puikiai išlikusių, nepraradusių savo spalvų religinių freskų. Kapadokija buvo vienas pirmųjų rajonų, kur apsigyveno krikščionys. Šv. Velykų proga čia vyko ekumeninės pamaldos, laikomos tiek katalikų, tiek ortodoksų dvasininkų.

Prie Šv. Motinos Marijos namo Efeze IRENA ČERNIENĖ ir seselė NICOLE-MARIE

Kapadokijoje, Turkijos srityje, kalne įrengtas vyno sandėlis, kuriuo domėjosi išvykos dalyvis DONATAS ČERNIUS

A+ JANINAI GRABOŠIENEI mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą IRENĄ ROSS su šeima ir visus artimuosius –

KLB krašto valdyba

You want to know more about:

- Finding a job?
- Connecting Canadians?
- Safe boating?

- Starting a business?
- Children's services?
- Health and quality care?

The Government of Canada is making it easy for you to reach us. One-stop access for information on more than 1,000 services is available at your fingertips.

Don't hesitate to contact us!

Vous voulez en savoir plus sur...

- la recherche d'emploi ?
- un Canada branché ?
- la sécurité nautique ?

- comment démarrer une entreprise ?
- les services à l'enfance ?
- la santé et les soins de qualité ?

Le gouvernement du Canada vous simplifie l'accès à de multiples renseignements. Un guichet unique offrant de l'information sur plus de 1 000 services se trouve au bout des doigts.

N'hésitez pas à communiquer avec nous !

1-800-O-Canada
1-800-622-6232

www.canada.gc.ca

TTY/ATME 1-800-465-7735

Canada

Šauniai atrodė Lietuvos jūrinių karo pajėgų kariai Vasario 16-tosios ir Kovo 11-tosios iškilinėse Klaipėdoje
Nuotr. A. Juškevičiaus

Kovojant Vietinėje Lietuvos rinktinėje

(Atkelta iš 5-to psl.)

pų SS kariai su sunkiais kulkuos vaidžiais, automatais, šautuvais. Mums įsakė kuopos vadas išlipti, surikiavo beveik prieš tas sumuštas kuopas. Jų daugelis buvo tik su apatiniais, apvilkti draugų milinėmis, basi. Kiek jiems buvo likę šautuvų, jau buvo sumesti krūvoje, o nurengtu buvo apie 70. Sakė, kad buvo 15 sužeistų ir 20 užmuštų. Sakė, kad tos 2 kuopos žygiavo į Granžiškes ir buvo užpultos.

Į Vilnių ir Kauną

Kai mūsų I kuopa buvo išrikuota, priekiu išėjo mūsų 308 bataliono vadas maj. Andriūnas. Labai susijaudinęs tarė: "Vyrai, mes neturime patyrimo kariauti. Turime atiduoti ginklus ir amuniciją, būsime nuvežti į Kauną trims mėn. apmokymui, o dabar neškite po vieną ginklus ir meskite į šią krūvą su amunicija. Visi sumetė ir pasijutome esą belaisviai.

Vėl visus sukimšo į sunkvežimius ir pasakė nebandyti bėgti, nes būsit nušauti, o jeigu pabėgsit, tai bus nušauti draugai.

Jau su belaisviais sunkvežimiai važiuo Vilniaus link. Vilniuje visa vilstinė sustojo prie vokiečių štabo būstinės ir buvo pakartota neišlipti. Stovėjo gal apie valandą ir po to per Vilnių Kauno link. Privažiavus Kaišiadorių lauką visa vilstinė sustojo, pasigirdo keletas šūvių, bet neteko girdėti, kad būtų kas nušautas.

Artėjant vakarui, sunkvežimiai važiuo toliau. Lietui lyjant, jau sutemus, buvome Kaune. Buvo įsakyta iš sunkvežimių neišlipti, ir juose išstovėjome iki ryto.

Į VI fortą

Gerokai prašvitus sunkvežimiai pajudėjo ir greitai priva-

žiavo VI fortą. Vartai atsidarė, ir mus įvežė į aukštomis dvigubomis spygliuotomis tvoromis aptvertą VI fortą. Gavom įsakymą išlipti. Suskaičiavo, vėliau davė užvalgyti, nuvedė į pirtį nusiprausti ir nutelinti. Perejom patikrinimą ir po jo nuvedė į barakus su 3-jų aukštų lovomis be matracų. Buvo sunki naktis.

Rytą pusryčiai, patikrinimas. Už tvoros prisirinko daug žmonių, bet juos nuvarydavo, o jie ir vėl grįždavo.

Gegužės 18 d. – vėl į pirtį. Iš pirties išėjus jau buvo paruoštos vokiečių aviacijos uniformos, kurias davė iš cils nežiūrint ūgio. Turėjome tarp savęs keistis.

Į geležinkelio stotį

Gegužės 19 d. iš ryto gavom pusryčius ir po jų įsakymą pasiimti daiktus. Surikiavo po keturis ir išvedė pro vartus. Šaunom ginkluotų iš abiejų pusių žygiavom ta pačia gatve, kuria atvežti stovėjome. Vieni nuo kitų sužinojom, kad veda į geležinkelio stotį ir gavom komandą, jau vokišką dainuoti. Iš karto sutarėm nedainuoti, bet greitai susitarėm dainuoti, kad kauniečiai išgirstų ir pamatytų. Nors buvo gaudu, bet dainos gražiai skambėjo iki pasiekėm stotį, bet ne pagrindinę.

Stotyje jau buvo paruošti prekiniai vagonai. Prisirinko daug žmonių, bet ginkluota sargyba nepileido arčiau prieiti ir net neleido paduoti laiškų. Aš irgi vienam sargybiniui įdaviau, kad paduotų, bet nežinau ar padavė.

Sudiev Lietuva

Po geros valandos buvo įsakymas lipti į vagonus. Taip sukimšo, kad tik stati sutilpome. Rodos kas 4 vagonas turėjo sargybas. Mano vagonė irgi bu-

vo 8-ni su automatais ir kulkuos vaidžiu. Dury buvo atdaros, tik su geležinėm štangom. Mūsų vagonė buvo tik 20 vyrų. Vagonų, kurie neturėjo sargybos, dury buvo uždaryti.

Privažiavus Kazlų Rūdos laukus, apžėlusius kadugiais, keletas ir iššoko pro langelius. Buvo sustabdytas traukinys ir į bėgančius tratinio kulkuosvaidžiai. Bet nušautų nebuvo, nes kadugiai apsaugojo.

Vėl traukinys judėjo Kybartų link. Taip tyliai ir Lietuvos sieną pravažiavom susijaudinę. Rytprūsioose dar keletas pabėgo, bet šaudymų nebuvo.

Vokietijos miestuose

Privažiavus Karaliaučiaus priemiestį, traukinys sustojo labai didelėje stotyje lauke. Joje buvo kelios lauko virtuvės, kuriose gavom sriubos, duonos gabalą dešros ir sviesto. Neužtekto, bet buvo smagiau. O tie, kurie buvo sukimšti, gavo atsi-kvėpti.

Gegužės 21 d. jau buvome Oldenburge. Stotyje išrikiavo ir per miestą vedė į kareivines. Visą komandą vokiškai ir vis šaukia dainuot. Kareivines pasiekėm be dainos, o kareivinėse reikėjo atlikti valymo darbus.

Prasidėjo registracijos, tikrinimai ir rikiuotės mokymas, su kuriuo buvo daug nemalonumų. Gavome daug bėk, gulk, kelt – nesvarbu kur, pūve ar ant akmenų. Priedo reikėjo kasti apkasus ir atlikti virtuvės darbus.

Birželio 1 išveža į Gūstrow, kuriame didelis geležinkelio mazgas, oro uostas ir dažnesni bombardavimai, po kurių reikėjo lyginti duobes ir atlikti kitus darbus.

Karui baigiantis

Taip vargomė iki birželio 9 d. Gūstrow'e. Už neklausymą teko daug bėgti, bet tai buvo paskutinė diena. Tą dieną visus išskirstė. Kurie buvo didesnėse grupėse, nebuvo gerai, o kurie buvo mažesnėse – buvo geriau. Man teko būti 7-nių grupėje. Teko dirbti įvairius darbus virtuvėje, kasti apkasus ir visokius kitokius darbus atlikti iki karo pabaigos.

Birželio 20 d., jau artėjant rusams, netekom vadovų. Mes likę 3 lietuviai stengėmės trauktis daugiau į vakarus. Mums sekėsi iki pasiekėm DP stovyklą. Tai buvo jau karui pasibaigus, perėjus įvairiausių išgyvenimų ir dar pagyvenus Berlyno miške, kuriame buvo vieni lietuviai su kapitonu Miliausku. Iš tos stovyklos į naują DP gyvenimą iškeliauvau su dviem draugais – Ūsu ir A. Viskučiu.

~~~~~

Pasaulinio garso dail. M. Dobužinskio apranga kompoz. J. Karnavičiaus operai "Radvila Perkūnas" 1935 m. Kauno Valstybės teatre

Tarptautinis kongresas Vilniuje

Komunizmo siautėjimui pasmerkti Vilniuje rengiamas š.m. birželio 12-14 dienomis tarptautinis kongresas ir tribunolas, primenantis Niurnbergo tribunolą, pasmerkusį nacizmą. Dalyvaus gana daug tarptautinio lygio žymūnų

Dar nepilnai suskaičiuoti, iširti ir įvertinti komunistų siautėjimo pasaulyje padaryti nusikaltimai ir jų pasekmės, bet ir dėl to, kas žinoma, sąžinė neleidžia nieko nedaryti. Kartu su Tarptautiniu kongresu, kuris vyks Vilniuje š.m. birželio 12-14 d., vyks ir tarptautinis visuomeninis tribunolas, kuris paskelbs nuosprendį komunistų partijos ideologijai, jos sukurtom represinėm struktūrom KGB, "Stazi", ir kt.

Rengiamų Kongreso ir Tribunolo tikslas – sukurti pasaulyje nepakantumo atmosferą griunamai komunistinei ideologijai, sukurti tokias prevencines priemones, kad būtų užkirstas kelias šiai ideologijai restauruoti, o ten, kur ji dar gyvuoja, – būtų izoliuota nuo demokratinio pasaulio. Būtina, kad visų šalių vyriausybės ir parlamentai savo šalyse sukurtų tokią teisinę aplinką, kad komunistinė ideologija būtų pasmerkta, o nusi-kaltę asmenys nebustai netai- kent senaties. Jeigu nepadarysime šių darbų, neivertinsime vykdytų žmonių nusikaltimų ir jų pasekmių, VETEREM FERENDO INJURIAM INVITES NOVAM (pakęsdami seną skriaudą, sulauksime naujos).

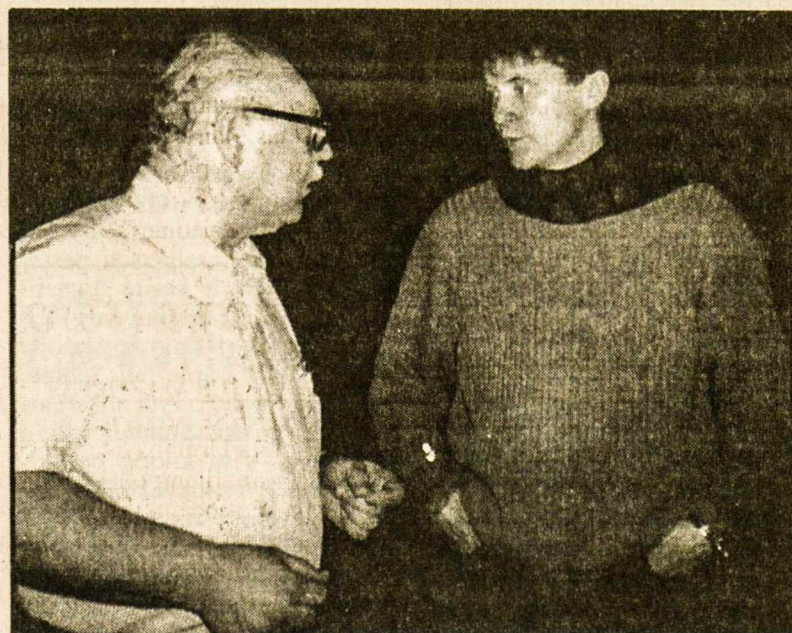
Kongreso ir Tribunolo organizacinis komitetas kreipėsi į 26 valstybių įvairias nevyriausybinės organizacijas, mokslo ir tyrimo institucijas bei genocido tyrimo centrus su kvietimu dalyvauti Vilniuje ruošiamo Kongreso bei Tribunolo darbe, 18 valstybių jau patvirtino savo dalyvavimą. Iš viso tikimasi, kad į Vilnių atvyks apie 50 atstovų iš įvairių valstybių ir padarys pranešimus. Gavome sutikimus dalyvauti Kongreso darbe tokių žinomų asmenybių kaip Sergej

Kovaliov, Rusijos Dumos atstovas, disidentas; Jaroslava Mozerova, UNESCO Generalinės konferencijos pirmininkė Elena Boner, žmogaus teisių gynimo aktyvistė, Andrejaus Sacharovo našlė; Zbignevas Romaszewski, senatorius, žmogaus teisių gynimo komitetas Lenkijoje; prof. Sachiko Hatanaka, tarptautinių studijų fakultetas Čūbu universitetas Japonijoje; arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Markus Meckel, Vokietijos Bundestago narys ir kiti.

Nacizmas žlugo dėl pralaimėto karo. Totalitarinis komunistų režimas daugelyje valstybių žlugo dėl demokratinio judėjimo spaudimo. Tačiau pasaulyje komunizmas nežlugo, dar yra komunistinių valstybių; yra valstybių, kurias valdo komunistai netiesiogiai. Šiose valstybėse pažeidžiamos žmogaus teisės, jos nestabilios, jų ūkis primityvus. Visi Niurnbergo procese pripažinti nusikaltimai žmonijai buvo daromi ir komunistų visur, kur tik jiems atsivėdavo galimybė veikti. Tie nusikaltimai yra prigimtiniai komunizmo pasaulėžiūros ir jo esmės bruožai. Jie yra tikrasis komunizmo turinys. Komunistiniai režimai žudė ir trėmė ištisas tautas (čečėnai, ingušai, Krymo totoriai...).

Būtina užkirsti kelią komunizmo restauravimui. Reikia kurti mokslo institutus, memorialus, muziejus komunizmo nusikaltimams tirti ir jo aukų atminimui įamžinti. Ateinančios žmonių kartos privalo žinoti apie XX amžiaus siaubą – komunizmo nusikaltimus žmonijai ir žmogiškumui.

Vytas Miliauskas,
Kongreso ir tribunolo org.
komiteto pirmininkas

ALVYDAS VASAITIS ir solistas iš Vilniaus AUDRIUS RUBEŽIUS po "Traviatos" operos Cicero mieste
Nuotr. Ed. Šulaičio

Pasaulyje pagarsėjęs scenografas

Prisimenant dailininką Mstislavą Dobužinskį

EGIDIJUS MAŽINTAS

Neseniai teko lankytis Niujorke, kur aukštomis kainomis varžytinių būdu buvo pardavinėjami baletų ir operų pastatymų eskizai, kuriuos Paryžiuje 1922-1929 m. laikė garsusis Rusijos baletmeisteris Sergejus Diagilevas. Tarp garsiųjų pasaulinio masto menininkų darbų buvo ir vilniečio dail. M. Dobužinskio darbai.

Anuometinio Petrapilio dailės akademijos profesorius M. Dobužinskis gimė Vilniuje 1875 m. Jo protėviai kilę iš Ukmergės rajono, Dobužių kaimo. Iš Rusijos į Lietuvą grįžo 1920 m. kvestas besikuriantio Valstybės teatro, kuriam trūko scenografo. Tuo metu Europoje jis jau buvo plačiai žinomas ir spektakliams apipavidalinti vis būdavo kviečiamas į Paryžių, Berlyną, Romą, Londoną ir kt.

Lietuvoje iki 1939 metų jis apipavidalino apie 40 operos, baletų, dramos spektaklių. Savo privačioje teatro dekoracijų studijoje išugdė visą būrį jaunų dailininkų. Padarė didelę įtaką Lietuvos teatro kultūrai bei tradicijoms. M. Dobužinskis sukūrė nepakartojamas dekoracijas P. Čaikovskio operai "Eugenijus Onieginas" (1925 m.), M. Musorgskio "Borisas Godunovas" (1931 m.).

Kurdamas dekoracijas M. Dobužinskis daug laiko skirdavo autentiškumo suradimams, kruopščiai tyrinėdavo šaltinius bibliotekose bei archyvuose. Taip jo tie dekoracijų eskizai tapdavo išbaigtais kūrinių. Be to, net ir smulkiausias jo scenovaizdžio detalės turi ne vien tik etnografinį, bet ir kryptingą emocinį krūvį.

Plačiai jo teatrinės kūrybos apimtį rodo ir spektaklių aprangos kūryba, ne mažiau dailininkui svarbi ir sudėtinga sritis. Jis iki šių dienų yra laikomas vienu didžiausių įvairių laikotarpių aprangos žinovu. Istoriinį aprangos autentiškumą jis sugebėjo kūrybiškai pajungti vaizdinei veikėjo charakteristikai papildyti ir išryškinti.

Mstislavą Dobužinskį rišo sena ir jautri draugystė su kompoz. M. K. Čiurlioniu. Pastarajam 1909 m. jis padėjo patekti į žymiausių Rusijos simbolistų parodas, šelpė ir rėmė tada dar mažai kam žinomą lietuvių tautos genijų. Šiame abu menininkai yra pagerbiami švenčiant jų gimimo 125-tąsias metines. Abu gimė Lietuvoje, kiekvienas skirtingai gyveno, bet abu paliko tautai brangų kūrybinį palikimą.

Po gražiai pasisekusio "Traviatos" spektaklio gegužės 7 d. Mortono auditorijos Cicero mieste scenoje: svečias solistas iš Vilniaus ARVYDAS MARKAUSKAS su buvusiais Čikagos lietuvių operos solistais Dana Stankaityte, Stasiu Baru, Audrone Gaiziūniene
Nuotr. Ed. Šulaičio

Solistas iš Lietuvos KESTUTIS ALČIAUSKIS su ČLO talkininkais GIEDRE ir JUOZU KONČIAIS
Nuotr. Ed. Šulaičio

Po "Traviatos" Čikagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagos Lietuvių operos kolektyvas šį kūrinių statė jau trečią kartą – pirmoji premjera buvo 1966, o antrą kartą ji nuskambėjo 1971-aisiais. Anuomet pastatymai vyko Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, Čikagoje, o šį sykį – dvigubai daugiau žiūrovų talpinačioje Mortono vid. mokyklos auditorijos salėje.

Minėdami Lietuvos operos 80 metų sukaktį, gerai žinome, kad anuomet "Traviatoje" pagrindinį – Alfredo vaidmenį atliko Kipras Petrauskas, o po 80 m. Cicero mieste čikagiečių operos entuziastų pastatytą "Traviatą" stebėjo jo dukra Aušra Petrauskaitė.

Rekordinis žiūrovų skaičius

Šiame jau buvo 15-tas kartas, kai ČLO savo premjeras stato Cicero vid. mokyklos salėje, kuri talpina 2,500 žmonių. Pradžioje čia būdavo duodami du spektakliai, o jau kuris laikas pasitenkinama tik vienu. Tačiau ir vieną kartą rodant žmonių vis mažėdavo ir jų skaičius nesiekdavo 2,000. Šį sykį jis jau peržengė 2,000 ribą. Tai rodo, kad žiūrovai vėl labiau pamėgsta mūsų operos entuziastų rodomus kūrinius. Vis daugiau naujai iš Lietuvos atvykstančiųjų įsijungia ne tik į patį operos kolektyvą, bet ir ateina pasižiūrėti spektaklių.

Solistai iš Lietuvos

Jau desėtkas metų, kai ČLO pagrindinius solistus kviečia iš Lietuvos. Net ir režisierius iš ten atvyksta. Tai pakelia šios operos lygį, o be to, su vietinėmis pajėgomis dabar nebūtų galima išsiversti.

Šiame pastatyme girdėjome visais atžvilgiais nuostabią solistę Sigutę Stonytę, kuri maloniai nustebino klausytojus savo sugebėjimais. Jos partneris klaidėdintis solistas, dabar dainuojantis Vilniaus operos ir baletu teatre Audrius Rubežius, gal ir nebuvo toks, kokį daug kas norėtų matyti Alfredo vaidmenyje, tačiau jis savo užduotį atliko gerai. Dar efektingiau pasirodė trečiasis asmuo iš pagrindinio trejeto – irgi vilnietis solistas Arvydas Markauskas, kurį jau atstūną kartą girdime ČLO pastatymuose. Jis čia atliko sudėtingą Alfredo tėvo vaidmenį.

Kiti solistai, kai kurie iš jų turėję tik menkesnius vaidmenis, kaip Genė Bigenytė, Nijolė Penikaitė, Julius Savrimas, Kestutis Alčiauskis, Vytautas Šimkus, Vaclovas Momkus ir Pranas Olis pasistengė gerai atlikti savo užduotis. K. Alčiauskis, irgi atvykęs iš tėvynės, mažam vaidmeniui, sunegalavus vietiniam solistui Algimantui Barniškiui, per vieną dieną turėjo paruošti ir jo vaidmenį.

Didelis krūvis krito ant vilniečio režisieriaus Eligijaus Do-

marko pečių. Šis vyras, irgi jau ne pirmą kartą talkinąs ČLO, maždaug per 10 dienų turėjo atlikti sunkų darbą. Tačiau dabar, kiek teko girdėti iš jo paties lūpų, tokia padėtis jam nėra naujiena.

Galimas daiktas, kad daugiausia prie operos paruošimo prisidėjo dirigentas ir muzikinis vadovas Alvydas Vasaitis, šias pareigas einantis jau 25 metai. Apšvietimą ir sceną tvarkė Laima Šulaitytė-Day ir Thomas Rusnak, kuriems talkino pora dešimčių Mortono gimnazijos dramos klasės mokinių. Koncertmeisterio ir chormeisterio pareigas atliko Mangirdas Motekaitis. Šoko ir baletu grupė, kuriai vadovavo Juozas Vancevičius. Grojo 40 žmonių amerikiečių profesionalų orkestras (vadovas Charles Stine) su viena lietuvaite Linda Veleckyte. Apranga ir dekoracijos atkeliavo iš Stivanello bendrovės Niujorke.

Darbščioji operos valdyba

Operų nebūtų be darbščiosios valdybos, kuri atlieka administracinius darbus, sutelkia lėšas, nes iš žiūrovų sunestų pinigų ji jokiū būdu negalėtų išsilaikyti. Valdybos pirm. Vaclovas Momkus (jis operos chore dainuoja jau 40 metų ir kartu atlieka šalutinius solo vaidmenis), Jurgis Vidžindis, Virginija Savrimienė, Valerija Žadeikienė, Romas Burneikis, Ramunė Račkauskienė, Rudolfas Vadukaitis šimtus, o gal net tūkstančius valandų kiekvieną sezoną praleidžia operos reikalams.

Šiame, šalia 40 metų operos chore dainavusio V. Momkaus, buvo pagerbtas ir tiek pat metų jame išbuves, taip pat nemažai šalutinių solo vaidmenų paruošęs Julius Savrimas. Operos chore yra vienas narys Petras Čelkis, dainuojantis jau 44-ji sezoną, taigi nuo pat pirmųjų dienų.

Pooperinis koncertas

Gegužės 14 d. (praėjus savaitei po "Traviatos") Jaunimo centro salėje įvyko "Pooperinis" (ne popierinis kaip "TŽ") 18 nr. per klaidą buvo parašyta) koncertas, kuriame dalyvavo "Traviatoje" dainavusieji solistai, choras, o taip pat ir šokėjai. Koncertas buvo pradėtas sol. A. Rubežiaus arčia iš "Čigonų barono", o baigtas "Traviatos" pirmame veiksmo nuskambėjusia ištrauka – "Pakelkim taurę", kurią atliko choras ir solistai – S. Stonytė ir A. Rubežius.

Smagu, čikagiečių pastangas remia ir kitur gyvenantieji mūsų tautiečiai. "Traviatos" pastatyme matėme apie 50 mūsų tautiečių, specialiai atvykusių net iš Klyvlando. Pavieniai automobiliais ir lėktuvais atskubėjo ir iš tolimesnių vietovių. Tai rodo, kad ČLO ir jos pastatymai yra tikrai dėmesio verti dalykai.

Karys, kalinys ir poetas

Balys Mačionis, parašęs 6000 eilėraščių. Apie jį rašo brolis Vytautas, telkiantis lėšas poezijos rinkiniui išleisti

Š. m. rugpjūčio 11 dieną su-
kaks 25 metai nuo poeto ir arto-
jo, GULAG'o kankinio Boles-
lovo Mačionio mirties. B. Ma-
čionio gyvenimas nuo vaikystės
susijęs su Daugų apylinkėmis.
Darnioje šeimoje visi buvo dai-
ningi. Džūkiška daina žadino ir
poeto talentą.

1941-ųjų pavasarį poetas
suimamas šventovėje Daugų
kaip "samyj bolšoj predatelj" (iš
KGB archyvų). Pirmosiomis ka-
ro dienomis, ištrūkęs iš IX-ojo
forto, kovojo Kauno sukilėlių
gretose.

Antrą kartą į NKGB ranaks
pakliuvo 1944-ųjų rudenį. Už
savo eilėse išreikštą nepaprastą
meilę Tėvynei buvo nuteistas
kaip "predatelj Rodiny" (tėv-
nės išdavikas) ir 15 metų jos ne-
bematė. Kurį laiką kalėjo su S.
Solženicynu. Po lagerių tėviškėn
į Atžalyno kaimą grįžo 1959 m.
dirbo kolūkiečiu, laiškininku.
1971 m. atgulė amžino poilsio
Daugų kapinėse.

Rašyti B. Mačionis pradėjo
1932 m. Sukūrė beveik 6000 ei-
lėraščių, bet dalis jų žuvo poka-
rio metais. Kai kurie eilėraščiai
išleisti Italijoje vietos kalba (kn.
"Sibiro dainos"). Tik skaudu,
kad laisvoje Tėvyne, kurios jis
tapo ilgesio, leidyklos neranda
lėšų net pirmai knygai išleisti.
Štai vienas jo eilėraščių.

*Tyruose keleivis sunkiai kojas kelia,
Jau širdis krūtinėj plazda vos gyva:
Kur gi tu, Tėvyne, tolimai žvaigždė?
Kur gi tu, mažute mano Lietuva?*

*Svetimas dangus man, šaltos jo šviesos,
Čia diena pavirsta naktimi juoda,
Lyg žvaigždė beribė negyva, užgesus,
Gąsdinu laimingus su savo rauda...*

*Svetimas dangus man, svetimi jo skliautai,
Ne, po daungumi tu neprigyti man –
Kuo tave užjausti išvežta, sugriauta,
Mano brangužėlė vargo Lietuva?*

Atgimimo laikotarpiu, kai
man pasakė, kad jau galima
spausdinti jo kūrybą, aš kukliai
laukiau, kada iš manęs tų rank-
raščių paprašys. Tokiu būdu ne-
pataikiau ant "bangos". Jau

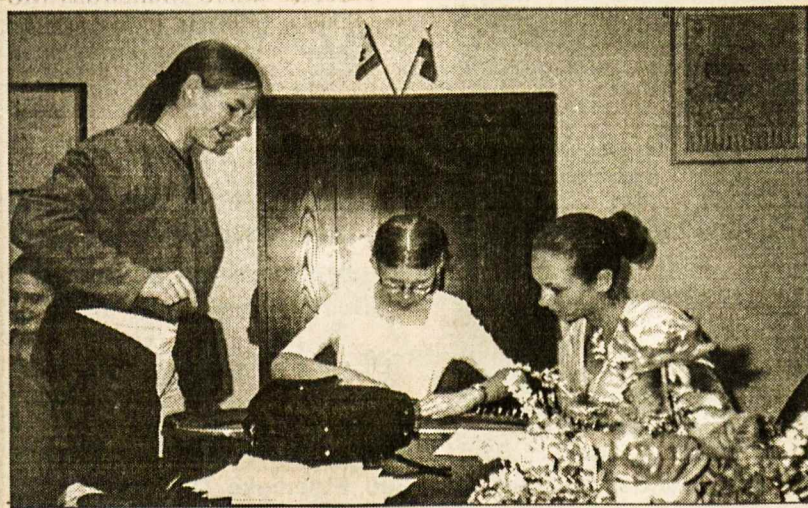
apie 10 metų "Vagos" leidyklo-
je guli spaudai paruošta apie
300 psl. B. Mačionio poezijos
knyga. Norint 1000 egzemplio-
rių tiražu išleisti, reikia apie
10,000 Lt, kurių mes neturime.

Pagal brolio gyvenimo apra-
šymą galite spręsti ir apie mus –
likusius. Sovietmety ne kartą iš
mūsų buvo beveik viskas atimta.
Saugantis nuo Sibiro, man teko
nakvoti: darželyje tarp gėlių,
krūmuose, miške ant samanų,
svetimuose klotimuose be savi-
ninko žinios, javų gubose, Trijų
kryžių kalno akacijų krūme...
1946 m. Kūčias valgiau nepažis-
tamam kaime užklydęs pas ne-
pažįstamus žmones. Ne kartą
atleistas iš darbo ir dar daugiau
kartų nepriimtas į darbą. Vil-
niuje gyvenu 46-tus metus, bet
per visą sovietmetį negavau: bu-
to, kelialapio ir užsienį, talono
nusipirkti automobilį, šaldytuvą,
televizorių ar net patalynę. Tik
atgimimo laikotarpiu gavau 2
talonus: nusipirkau skalbimo
mašiną ir dviratį.

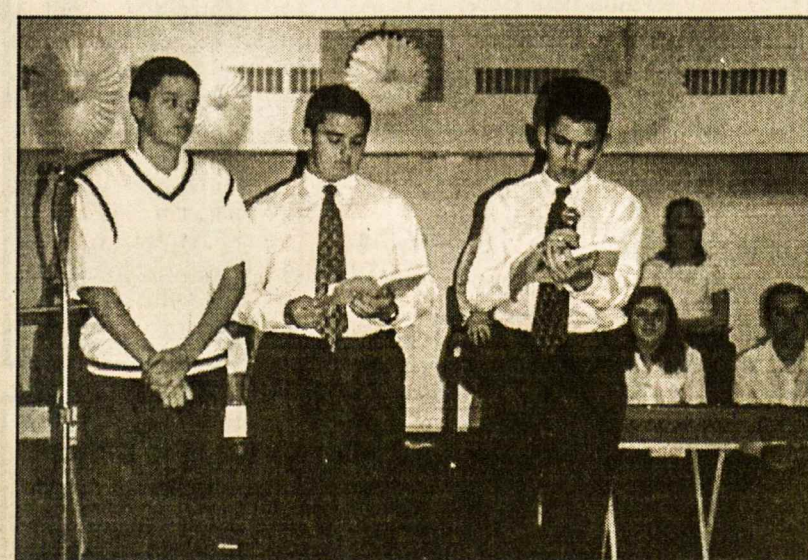
Mažai skiriasi ir kitų šeimoms
narių praeitis. Dar gyve esame:
keturios seserys ir aš. Visi pen-
sininkai. Jeigu rastumėt galimybę
finansiskai nors kiek paremti,
būčiau Jums labai dėkingas.
"Vagos" leidyklos finansiniai
rekvizitai: Medicinos bankas,
kodas 260101710, s-ta 301070
315. Apie perlaidą būtinai pra-
nešti man. Mano adresas: Vy-
tautas Mačionis, Minties 14-59,
LT-2051 Vilnius, Lithuania.

BALYS MAČIONIS

Toronto Maironio mokyklos VIII skyriaus mokinė E. Stravinskaitė (kairėje) ir R. Jonušonė (dešinėje) moko skambinti kanklėmis Otavos lietuvių mokyklos mokinę Lietuvos ambasadoje išvykos metu
Nuotr. N. Benotienės

Toronto Maironio mokyklos liuanistinių kursų moksleiviai, dalyvavę išvykoje į Otavą ir ten surengtoje meninėje programoje. Iš kairės: G. Stasiulevičius, A. Rusinas, A. Povilaitis
Nuotr. R. Stravinskienės

Toronto Maironio mokyklos mokiniai, keliaudami po Otavą, nemažai laiko praleidžia autobuse
Nuotr. N. Benotienės

Toronto Maironio mokyklos VIII sk. ir liuanistinių kursų moksleiviai Civilizacijos muziejuje Otavoje. Pirmosios eilės kairėje (stovi) – tėvų komiteto pirm. B. Batraks, dešinėje antra – mokytoja G. Sinskaitė (sėdi)
Nuotr. R. Stravinskienės

Kraupus sovietinis palikimas

Pastangos susidoroti su buvusios Rytų Vokietijos saugumo bylomis

JUOZAS VITĖNAS

Rytų ir Vakarų Vokietijoms
1990 m. susijungus, suvienytos
Vokietijos Bundestagas 1991 m.
priėmė įstatymą "dėl buvusios
VDR valstybės saugumo tarny-
bos dokumentų". Jo tikslas bu-
vo istoriškai, politiškai ir teisiš-
kai iširti ir įvertinti buvusios
Vokietijos Demokratinės res-
publikos (Rytų Vokietijos) sa-
ugumo ministerijos veiklą ir su-
teikti galimybę piliečiams susi-
pažinti su valstybės saugumo
(Staatssicherheit) bylomis. Tam
reikaliui buvo įsteigta speciali ži-
nyba, kurios vadovu buvo pa-
skirtas Joachim Gauck. Apie šiu
bylų tvarkymą 1991 m. buvo iš-
leista jo knyga "Die Stasi Ak-
ten", kurios vertimas "Štazi by-
los" lietuvių kalba buvo šiemet
išleistas.

Knygos vertėjas Sigitas Asi-
nauskas šiai jos laidai gavo au-
toriaus pratarmę, kurioje jis ra-
šo: "Šis tekstas, parengtas pagal
daugelį interviu, rodo tuometi-
nė mūsų būklę. Jis supažindina
su tuo, ką mes tuo metu žinojome,
ir suprantama, žinios negalėjo
būti labai detalios ir išsami-
os. Dauguma išvardintų skai-
čių šiandien jau neaktualūs, o
kai kurie mano teiginiai – pase-
nė. Apie Valstybės saugumo
struktūrą ir metodus garsūs
mokslininkai jau parašė išsamių
straipsnių, su kuriais ši knygelė
negali lygintis. Vis dėlto prita-
riau prašymui leisti šios knygos
vertimą į lietuvių kalbą" (9 psl.).

Knygos sudarytojai M. Stein-
hausen ir H. Knabe knygos
įžangoje taip pat rašo, kad ji at-
sirado po keleto pokalbių ir kad
svarbiausias jos tikslas – "su-
teikti ryžto akis ir akį stoti su
šiuo Vokietijos istorijos tarp-
niu be jokių 'jeigu' ir 'bet'" (12
psl.).

Buvusios VDR valstybės
saugumo ministerijos palikimas
iš tikro yra stulbinantis: šeši mi-
lijonai asmeninių bylų, iš kurių
keturi milijonai buvusių rytų
Vokietijos piliečių ir du milio-
nai buvusių Vakarų Vokietijos
piliečių. Visos šios bylos sudaro
122,000 bylų tomų. Be to, da-
ugybė maišų, ryšulių, lagaminų su
dokumentais. Rasta taip pat di-
džiulės pelenų krūvos, sudegin-
tų dokumentų likučiai, juostelės
supjaustytų ar sukapotų
dokumentų.

Rytų Vokietijoje tuo metu
buvo 16 milijonų gyventojų, o
jos saugumo ministerijoje dirbo
apie šimtus tūkstančių etatinių

tarnautojų. Bet dar daugiau bu-
vo neoficialių darbuotojų, šni-
pų, kurie sekė dominancio
asmenis visą gyvenimo sritį ir
pranešinėdavo saugumo parei-
gūnams, kurie jiems nurodė-
davo, kaip "palaužti" asmenį ar
sutrūkyti jo priešiškus keti-
nimus.

Knygoje plačiai aprašomas
tokių neoficialių darbuotojų
verbavimo būdai, kuriais pri-
versdavo asmenį bendradar-
biauti su saugumo pareigūnais.

Tai, kad tiek daug žmonių
sutiko tapti šnipais knygos au-
torius aiškina sekimo ir spaudi-
mo pasekme, kurią suformavo
nuolatinės grėsmės jausmas.
Anot jo, kas nenorėjo tapti kan-
kiniu, o linko mėgautis duotu
gyvenimu, tam prisitaikymas ta-
po jo gyvenimo būdu. Be to,
prisitaikymas buvo pradedamas
ugdyti vaikų darželyje, o jau
mokykloje jie buvo pratunami
viena galvoti, o kita sakyti, buvo
įtaigojama suvokti, kad prisitai-
kymas ir paklusnumas užtikrina
karjerą.

Knygoje taip pat svarstomas
klausias: pamiršti praeitį ir ją
įvertinti? Už pamiršimą pasisa-
kė Vakarų Vokietijos politikai
ir nepriekaištingi buvusios

VDR piliečiai. Jie teigė, kad
pračities išskėlimas gali būti pa-
naudotas spaudimui ir šantažui.
Prieš pasisakė ir evangelikų at-
stovai. Tačiau knygos autorius
teigia, kad problemų nutylėjimas
dar nepažeidė jokių visuo-
menei – tai parodė ir VDR iširi-
mas. Anot jo, Štazi pračities
naštos mes atsikratysime, kai
bus dėl jo baigti ginčai.

Pagaliau knygoje svarstoma
piliečių teisė susipažinti su bylo-
mis. Autorius pasisako už tokią
teisę. Ją taip pat pripažinęs
konstitucinis teismas. Pasinau-
dodami šia teise iki pereinū me-
tu pabaigos 4,48 milijonai žmo-
nių yra pateikę paraišką, iš ku-
rių 1,67 milijoną sudaro piliečių
prašymai susipažinti su jų by-
lomis.

Knygos pabaigoje pateikia-
mas vertimas "Įstatymo dėl bu-
vusios Vokietijos demokratinės
respublikos valstybės saugumo
tarnybos dokumentų".

Joachim Gauck, ŠTASI BY-
LOS. Kraupus VDR paliki-
mas. Parengė M. Steinhausen
ir H. Knabe. Stasi Akten. Iš
vokiečių kalbos vertė Sigitas
Asinauskas. Išleido Lietuvos
gyventojų genocido ir rezisten-
cijos tyrimo centras. Vilnius,
2000 m. 166 psl.

Lietuvaitė operų viršūnė

EGIDIJUS MAŽINTAS

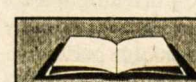
Violeta Urmanavičiūtė (Ur-
mana), marijampolietė, nuo
mažų dienų rodiusius aiškius mu-
zikinius gabumus, tėvų skatinta
ir leista, mokėsi fortepijono mu-
zikos J. Gruodžio technikume
Kaune, po to – Vilniaus mu-
zikos akademijoje studijas tęsė
prof. L. Grybauskienės priežiū-
roje. Čia pastebėtas mergaitės
noras dainuoti, ir Violeta pasu-
ko solistės keliu. Talentas gana
greitai prasiveržė į plačią viešu-
mą – Suvalkijos dukra pradėjo
reikštis ne tik Lietuvoje, bet ir
už jos ribų. Kritikų gerai įvertin-
ta pradėjo garsėti Europoje.
Gastroliauo Vokietijoje, Italijo-
je, Prancūzijoje, Olandijoje, Is-
panijoje ir kitur. Susidomėjo ja
ir Amerika.

Šiandien Violeta Urmana
jau yra kelių tarptautinių kon-
kursų laureatė, dainavusi Mila-
no "La Scalajoje" su žymiuoju

VIOLETA URMANAVIČIŪTĖ-
URMANA

Recardo Mutti, G. Verdi opero-
je "Nabucco", A. Vivaldi "Ma-
gnificat" ir kt. 2001 metais ji
dainuos "Metropolitan" operos
teatre su garsioju Placido Do-
mingo. Yra pakviesta dainuoti
Japonijoje, Austrijoje, Ispanijo-
je. Gastrolių planas sudarytas
net iki 2004 m. Europoje Viole-
tą vadina "Vokalo karaliene"
arba "pasaulio vokalinės muzi-
kos žvaigždė". Pažymėtina, kad
solistės karjerą ji pradėjo prieš
šešerius metus.

Atsiųsta paminėti

Irena Norkaitytė-Gelazienė,
BALTOJI PAKŠTĖ. Eilėraščiai.
Tapyba. Hickory Hills, Illinois. An-
no Domini MM. Tiražas – 300 egz.
84 psl.

LITUANUS, The Lithuanian
Quarterly, Volume 46:1 (2000).
Editorial office: Lituanus, Violeta
Kelertas, Department of Slavic a.
Baltic Languages a. Literature (m/c
306), 1628 University Hall, Uni-
versity of Illinois at Chicago, 601
South Morgan Street, Chicago, IL
60607-7112, USA.

Valerija Vilčinskienė, NEPA-
LIKI PO SAULE VIENU... Eilė-
raščiai. Redaktorė – Marija Rut-
kauskienė. Dailininkė – Eglė Dra-
gūnaitė. Leidykla "Romuva" (Vy-
tauto g. 32, Marijampolė 4520). Ti-
ražas – 1000 egz. Marijampolė,
1999 m., 132 psl. Tai trumpi, skam-
būs daugiausia religinio turinio ei-

lėraščiai. Leidinio pradžioje – Kris-
taus Kryžių kelių keturiolika stočių
su poetiškais apmąstymais bei mal-
domis.

Jonas Užpurvis, MANO LITE-
RATŪRINIS PALIKIMAS. Redak-
cinė komisija: Juozas Girdzijaus-
kas, Vytautas Gocentas, Domas
Kaunas. Parengė Regina Sinkevi-
čienė. Mažosios Lietuvos fondas
(pradai). Išleido BĮ UAB "Litmo"
(T.Vrublevskio g. 6, Vilnius 2000).
Vilnius, 1999 m., 516 psl.

Lietuvių katalikų mokslo aka-
demija, METRAŠTIS XV. Redak-
cinė komisija: akad. prof. Vacys
Milius (pirmininkas), Algimantas
Katilius, dr. Antanė Kučinskaitė,
dr. Elena Neniškytė, dr. Saulius
Girnius. Redaktorės – J. Kardelytė,
L. Sidarienė, "Katalikų akademi-
jos" leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius).
Tiražas – 300 egz. Vilnius, 1999 m.,
794 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus "Meno forto" trupė
š.m. kovo 26 - balandžio 8 d.d.
dalyvavo Tarptautiniame teatro
festivalyje Venezuoloje, kur lietu-
viai aktorai vaidino rež. Eimunto
Nekrošiaus pastatytą "Hamletą",
susilaukusį ypatingai gero įverti-
nimo. Festivalyje dalyvavo 26
teatro trupės iš įvairių kraštų ir
16 vietinių. Spektakliai vyko ketu-
riolikoje salių bei sostinės aikštė-
se. ELTA pabrėžia, kad prie sėk-
mingos lietuvių viešnagės daug
prisidėjo Lietuvos ambasada Ven-
ezueloje.

"Lietuvos" kino teatro salėse
ir "Skalvijos" kino centre šeštą
kartą rengiamo festivalio "Kino
pavasaris" programos buvo rodo-
mos š.m. kovo 24 - balandžio 2
d.d. Jos pradėtos režisieriaus Alg.
Puipos juosta "Elzė iš Gilijos",
rodyta vasario mėnesį tarptauti-
niame festivalyje Berlyne. Besido-
mintys naujausiais filmais taipgi
pamatė Dianos ir Kornelijaus
Matuzevičių dokumentinę prem-
jerą "Estu", vaidybinį filmą "Kie-
mas" rež. V. Navasaičio. Be lie-
tuvių autorių su savo kūriniiais
pasirodė režisieriai iš Prancūzijos,
Vokietijos, Danijos, Švedijos, An-
glijos, Estijos, Latvijos, Norvegi-
jos ir Suomijos. ELTA primena,
kad šis festivalis siejamas su pa-
gerbimu režisieriaus Arūno Žeb-
riūno, kuris šiemet švenčia savo
amžiaus 70-metį.

Keturių Savickų - trijų kartų
menininkų - diplomato ir rašytojo
Jurgio Savicko, jo sūnų tapytojų
Augustino ir Algirdo ir vaikaičio
Raimundo darbų paroda buvo
atidaryta š.m. balandžio 26 d. Sa-
vicko galerijoje, Vilniuje, kurios
šeimininkas yra Raimundas. Pa-
roda skiriama jo senelio 110-to-
sioms gimimo metinėms prisimin-
ti. Rodiniai buvo išdėstyti trijose
salėse, iš kurių viena buvo skirta
Jurgio Savicko raštams, nuotrauk-
oms ir viename jo 1920 m. nuta-
pytam paveiksliui "Natiurmortas
su gėlyte". Kaip ELTA rašo, pa-
rodos atidarymas sutapo su gale-
rijos praplėtimu. Atsirado galimybė
veikti nuolatinei Savickų šei-
mos parodai. Be to, galerijoje da-
bar rengiamos ne tik meno pa-
rodos, bet veikia ir dailės mokykla,
kurią lanko 15 klausytojų.

Kultūrinė autonomija stengiasi
gauti Karaliaučiaus lietuvių.
Šiuo metu tame krašte gyvena
apie 20,000 lietuvių, kuriems va-
dovaujama tenyktės bendruomenės
pirmininkas Sigitas Šamborskis.
Kultūrinės autonomijos reikalas
š.m. balandžio 29 d. buvo sušauk-
tas specialus susirinkimas, kuria-
me dalyvavo penkiolikos organi-
zacijų atstovai. Kultūrinis gyve-
nimas toje rusų valdomoje srityje
yra gana judrus. Tilžės ir Ragai-
nės mokyklose yra įsteigtos as-
tuonios pradinės lietuvių kalbos
klasės. Kitose bendrojo lavinimo
mokyklose bei katalikų parapijo-
se veikia lietuvių kalbos būreliai,
sekmadieninės mokyklėlės. Jauni-
mo veiklą koordinuoja Karaliau-
čiaus srities jaunimo sąjunga, tu-
rinti padalinius rajonuose. Veikia
sporto klubas "Pilkalnis". Kaip
ELTA rašo, anot S. Šamborskio,
didžiausias veiklos dėmesys yra
skiriamas lietuvių kalbai ir tauti-
niam auklėjimui, savitarpio pa-
galbai bei tremtinių ir politinių
kalbinių šeimų globai.

Kultūrinė autonomija stengiasi
gauti Karaliaučiaus lietuvių.
Šiuo metu tame krašte gyvena
apie 20,000 lietuvių, kuriems va-
dovaujama tenyktės bendruomenės
pirmininkas Sigitas Šamborskis.
Kultūrinės autonomijos reikalas
š.m. balandžio 29 d. buvo sušauk-
tas specialus susirinkimas, kuria-
me dalyvavo penkiolikos organi-
zacijų atstovai. Kultūrinis gyve-
nimas toje rusų valdomoje srityje
yra gana judrus. Tilžės ir Ragai-
nės mokyklose yra įsteigtos as-
tuonios pradinės lietuvių kalbos
klasės. Kitose bendrojo lavinimo
mokyklose bei katalikų parapijo-
se veikia lietuvių kalbos būreliai,
sekmadieninės mokyklėlės. Jauni-
mo veiklą koordinuoja Karaliau-
čiaus srities jaunimo sąjunga, tu-
rinti padalinius rajonuose. Veikia
sporto klubas "Pilkalnis". Kaip
ELTA rašo, anot S. Šamborskio,
didžiausias veiklos dėmesys yra
skiriamas lietuvių kalbai ir tauti-
niam auklėjimui, savitarpio pa-
galbai bei tremtinių ir politinių
kalbinių šeimų globai.

Kultūrinė autonomija stengiasi
gauti Karaliaučiaus lietuvių.
Šiuo metu tame krašte gyvena
apie 20,000 lietuvių, kuriems va-
dovaujama tenyktės bendruomenės
pirmininkas Sigitas Šamborskis.
Kultūrinės autonomijos reikalas
š.m. balandžio 29 d. buvo sušauk-
tas specialus susirinkimas, kuria-
me dalyvavo penkiolikos organi-
zacijų atstovai. Kultūrinis gyve-
nimas toje rusų valdomoje srityje
yra gana judrus. Tilžės ir Ragai-
nės mokyklose yra įsteigtos as-
tuonios pradinės lietuvių kalbos
klasės. Kitose bendrojo lavinimo
mokyklose bei katalikų parapijo-
se veikia lietuvių kalbos būreliai,
sekmadieninės mokyklėlės. Jauni-
mo veiklą koordinuoja Karaliau-
čiaus srities jaunimo sąjunga, tu-
rinti padalinius rajonuose. Veikia
sporto klubas "Pilkalnis". Kaip
ELTA rašo, anot S. Šamborskio,
didžiausias veiklos dėmesys yra
skiriamas lietuvių kalbai ir tauti-
niam auklėjimui, savitarpio pa-
galbai bei tremtinių ir politinių
kalbinių šeimų globai.

A. a. GRAŽINA BALČIŪNIENĖ, prieš iškeliudama amžinybėn, parėmė labdarinę dantų gydymo kliniką "Perla", nupirkdama a.a. Jokūbo Dagio skulptūrą-bareljefą

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 3.80%	Asmeninės paskolas nuo 8.00%
180-364 d. term. ind. 4.70%	Sutarties paskolas nuo 8.00%
1 metų term. indėlius 4.90%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 7.65%
2 metų term. indėlius 5.25%	1 metų 7.90%
3 metų term. indėlius 5.45%	2 metų 8.10%
4 metų term. indėlius 5.55%	3 metų 8.25%
5 metų term. indėlius 5.75%	4 metų 8.30%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.90%	5 metų 8.30%
1 metų GIC-met. palūk. 5.15%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 6.20%
2 metų GIC-met. palūk. 5.50%	
3 metų GIC-met. palūk. 5.70%	
4 metų GIC-met. palūk. 5.85%	
5 metų GIC-met. palūk. 6.05%	
RRSP, RRRIF ir OHOSP	
"Variable" 3.00%	
RRSP ir RRRIF-1 m.term.ind. 5.15%	
RRSP ir RRRIF-2 m.term.ind. 5.50%	
RRSP ir RRRIF-3 m.term.ind. 5.70%	
RRSP ir RRRIF-4 m.term.ind. 5.85%	
RRSP ir RRRIF-5 m.term.ind. 6.05%	
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

• MLS skelbimas
• Komisija 3½%
• Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave.W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemos
  - Skalbimo mašinas, džiovintuvus
  - Oro drėkintuvus (Humidifiers)
  - Indų plovimo mašinas, viryklas
  - Šaldymo sistemos, šaldytuvus
- Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
- Skambinti R. Jareckui**
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RUŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS

– PARDAVIMU AR PIRKIMU –

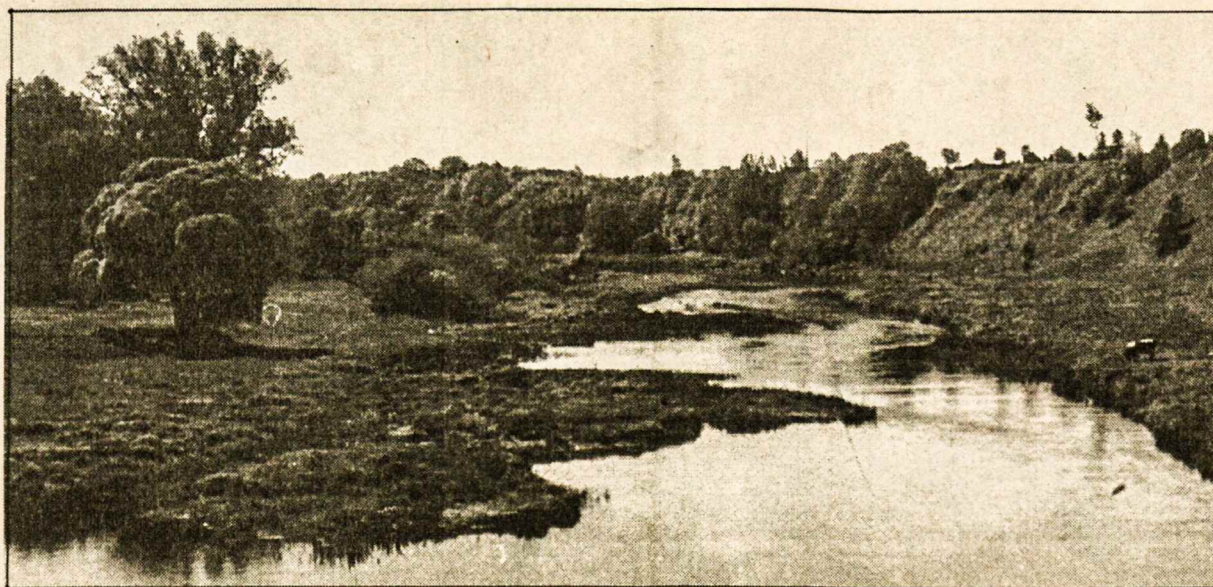
sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

Taip atrodo Ventos upė ties Papile

Nuotr. V. Kapočiaus

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

menimis, nuo oro taršos kasmet miršta apie 1000 žmonių. Labai nukenčiama nuo automobilių variklių išmetamų dujų, azoto dioksido ir anglies oksido (žinomo smulkių vardu). Toronte kiekvieną vasarą tarp 5 ir 10 dienų skelbiamas sveikatai kenksmingas oras, kurį sudaro dūmų su rūkų mišinys, pajvairinamas azonu, metalo dulkėmis ir rūgščių kritulių smulkiais lašelais.

"Air Canada", sekdama JAV aviacijos priežiūros įstais surastus "Boeing 767" lėktuvus sugadintus varžtus, taip pat nutarė patikrinti Kanadoje laikomus 29 lėktuvus. Nors tie varžtai 1980 m. nutarimu turėjo būti pakeisti, bet vis dar vartojami.

Mirė teisininkas J. Deschenes, 76 m., buvęs Kvebeko aukščiausio teismo pirmininkas. 1980 m. jis pirmininkavo Kanados komisijai, ieškančiai karo nusikaltėlių, gyvenančių šiam krašte. 1993 m. buvo išrinktas į Jungtinių Tautų tribunalą, kuris teisė buvusius Jugoslavijos karinius nusikaltėlius.

Į tariamas terorizmo W. L. Ebke buvo suimtas Yellowknife. Vokietijos prokuroras įtaria, kad W. L. Ebke priklausė slapta teroristų būreliui ir dalyvavo pasikėsinimuose ir susišaudymuose. Neaišku, kaip W. L. Ebke pralindo pro imigracijos tikrinimą, nes įtariamuosius turėtų apklausti Kanados saugumo tarnybos. RCMP ir Vokietijos policija jį suėmė be pasipriešinimo.

Ontario premjeras M. Harris gavo iš ministerio pirmininko J. Chretien pritarimą, kad Torontas bandytų gauti leidimą rengti 2008 m. olimpinės žaidy-

nes. Taip pat gautas pažadas prisidėti pinigais prie numatytos olimpiadai vietos paruošimo ir įrengimo. 2008 m. olimpiadai stiprus varžovas yra Kinija.

Albertoje daug prieštaravimų sukėlė sveikatos priežiūros įstatymas "Bill 11". Prieš tą įstatymą jau vyko demonstracijos, nes nurodoma, kad prasideda visuotinė sveikatos apsaugos ir priežiūros pabaiga. Į įstatymą leidžia privačioms klinikoms daryti mažas operacijas ir palaikyti ligonius kelias dienas. Alberto premjeras R. Klein tvirtina, kad tai padės išlaikyti Kanadoje sveikatos apsaugą. Federacinės sveikatos apsaugos ministeris sakosi turįs dėl to įstatymo abejonį. "Bill 11" neprieštarauja bendram Kanados išleistam sveikatos apsaugos įstatymui.

Manitobos NDP valdžia sudarė biudžetą, kuris pakeis Manitobos mokesčių sistemą. 15,000 dolerių ar mažiau uždirbantys nemokės mokesčių. Kiti sako, kad tuo atveju visa mokesčių našta guls ant vidutinės pajamos gaunančių gyventojų.

Ontario valdžia žada pristabdyti organizuotų kriminalistų gaujų plėtrą. Prokuroras J. Flaherty tikisi, kad bus priimtas naujas įstatymas, leidžiantis nusavinti gaujų pinigų ir nekilnojamo turto, kuris dažniausiai yra valdomas uošvių vardu. Sakoma, kad organizuotos gaujos Ontario mokesčių mokėtojams kasmet kainuoja apie 1.5 milijono dolerių.

Iš Jamaikos kalėjimo pabėgo kelios dešimtys kriminalistų. Spėjama, kad dauguma jų bandys patekti į Kanadą, kur tik ir taip jau nemažai čia gyvena.

Br.St.

Skautų veikla

• Gegužės 23 d. Hamiltono skautininkų "Šatrijos Raganos" būrelis savo sezono darbą baigė kartu su Hamiltono "Širvintos" tunto vadovėmis mažojoje "Aušros Vartų" parapijos salėje suruošta vakarone. Skautas vyti, vaistinin- kas, per MacMaster universiteto radijo stotį transliuojamos lietuviškos radijo valandėlės darbuotojas, Viktoras Remesat susipažino su iš Punsko į Kanadą pasisvečiuoti atvažiavusia Aldona, ir praeitais metais jiedu Punske susitokė. Aldona šį pavasarį atvažiavo į Hamiltoną ir jau įsijungė į lietuvišką veiklą. Sėsės su Viktoro motina S. Remesat sustojusios sudarėm taką, o įėjusius jaunavedžius Viktorą ir Aldoną su duona, druska ir taurele sutiko širvintietės Silvija ir Loreta, įteikda-

mos ir gėlių. "Šatrijos Raganos" būrelio sesės Liuda ir Marytė vedė vakaronę. Buvo skaitomi humoristiški patarimai jaunamartei Aldonai. Prisidėjo visos ir dainomis. Jauniesiems buvo įteikta dovana ir sudainuota "Ilgiausių metų" Besivašinant ir bendraujant prie sunėštinių vaišių stalo, vakaronė praėjo smagioje ir pakilioje nuotaikoje. Baigėme su "Ateina naktis". Reg.B.

• Gegužės 28, Šv. Jono lietuvių kapinių lankymo dieną jose lankė daug tautiečių ir iš kitų lietuviškų vietovių. Iškilmingos Mišios buvo atšaušiamos kapinių koplyčioje. Prieš Mišias buvo šventinami mirusiųjų paminklai. Vienas iš jų buvo skautininko a.a. Stasio Kuzmo, pastatytas jo žmonos Genovaitės. Prie kapo susirinko nemažas būrys artimųjų, kai kurių organizacijų atstovų, skautininkų-kių. Paminklą šventino skautų-čių dvasios vadas s. kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Prisimenant s. Stasio gerus darbus, apie tai trumpai kalbėjo v.s. F. Mockus, o už dalyvavimą šiose apcigoje visiems padėkojo velionies žmona Genovaitė Kuzmienė. F.M.

Marius E. Rusinas, CLU CFP
(Certified Financial Planner)
RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RRSP
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

WALTER V. DAUGINIS

INSURANCE - DRAUDIMAS

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE

300 North Queen St., Suite 105N

Etobicoke, Ont. M9C 5K4

(šiaurinė pusė Queensway; prieš Sherway Gardens)

Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305

Faksas 416 620-7584

Sportas

Žinios iš Lietuvos

FUTBOLAS: Lietuvos jaunimo futbolo rinktinė iškovojo įspūdingą pergalę (05-31) Panevėžyje kontrolinėse rungtynėse, 3:0 nugalėjusi Ukrainos bendramatį.

LENGVOJI ATLETIKA: Lietuvos lengvaatletė I. Krakoviak tarptautinėse varžybose Ostravoj (Čekija) laimėjo 1500 m. bėgimo varžybas. Ji nuotolį nubėgo per 4 min. 7.97 sek. ir įvykdė nustatytą Sidney olimpinį žaidynių A lygio normą. Antrąją vietą laimėjo bėgikė R. Drazdauskaitė (4 min. 16.56 sek.). Aluksnėje (Latvija) vykusiose Baltijos šalių orientavimosi sporto keturių amžiaus grupių čempionate, vyrų varžybų nugalėtoju tapo S. Ambrasas, jaunuimė – D. Vosyliūtė ir H. Pauzas, jaunių – I. Valaitė, jaunučių – S. Krėpša. Estafetėse laimėtojai tapo – Lietuvos moterų (G. Voverienė, D. Ališauskaitė, V. Rudzenskaitė), vyrų (S. Ambrasas), M. Mažulis, E. Voveris), jaunių (I. Valaitė, K. Masevičiūtė, E. Grigaitė), jaunučių (S. Krėpša, R. Pogorelovas, R. Poberžinas) komandos. Asmeninėse elito varžybose pirmąsias vietas užėmė estė Elo Saue ir Svajūnas Ambrasas.

IRKLAIVIMAS: Pasaulio baidarių ir kanojų irklavimo taurės varžybų trečiajame tarpsnyje Vengrijoje Lietuvos atstovai Alvydas Duonela ir Egidijus Balčiūnas dvi- viečių baidarių varžybose 200 m nuotolyje užėmė trečiąją vietą. Tradicinis vandens turizmo maratonas vyko Merkio upe, 31 km atkarpoje nuo Varėnos iki Puvočių. Vyrų dvi- vietėmis baidarėmis nugalėtojai tapo Arūnas Tuminauskas ir Egidijus Jakavonis – Alytaus "Srautas" (2.38:02). Vienvietėmis baidarėmis pirmą vietą laimėjo Gediminas Jakavonis – Varėnos "Jotvingis" (2.49:20). Komandinio nugalėtoju tapo Kauno "Yris" I komanda.

DVIRAČIAI: Pasaulio moterų dviračių taurės varžybų ketvirtajame tarpsnyje 100 km lenktynėse Montrealyje (Kanada) Diana Žiliūtė užėmė trečiąją vietą ir bendroje įskaitoje išlaikė pirmąją poziciją. V.P.

Aukojo T. žiburiams

\$1,000 - G. Kuzmienė; \$260 - A. Pilipavičius; \$100 - E. Delkus; \$72 - S. Šetkus; \$57 - G. Sirutis, I. Jurcevičius, dr. A. Dailydė; \$50 - J. B. Mažeika; \$40 - J. Motiekaitis; \$37 - A. Jocas; \$20 - M. Jokšas; \$15 - U. Žilinskienė; \$14 - A. Tamošiūnas, B. Stončius; \$12 - M. Gelazius, S. Plučas; \$10 - M. Remienė, J. Ricukas, K. Polikaitis; \$7 - G. Kazėnas, J. Banylis, J. Vizgirda, B. Underys.

Rėmėjo pnumerata atsiuntė: \$ 60 - P. S. Odnis, L. Klimas; \$55 - A. Kiškis, J. Vizgirda; \$53 - M. Gelazius, S. Grigaliūnas, Z. Romeika, M. Gudjurgis, J. Kukutis, M. Aukštuolis, V. Pečiulis, V. Šniuolis, N. Jonaitis, J. Gris, J. Kregždė, V. Lelis, M. Lietuvninkas, L. Mačiūnas, G. P. Mitalas, J. Puvšaškis, A. Šiškus, J. Šimkus, G. Ignaitytė, E. Martišius, A. Supronas, I. Kerelis, S. Šarkus, V. Grigelytė, V. Hanson, R. Marlin.

Garbės pnumerata atsiuntė: \$63 - M. Genčius, G. Kuzmienė, I. Paškauskas, S. Ignatavičius, A. Jocas, S. Petkevičius, P. Tutlys, R. Geležūnas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo pnumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią pnumerata, prideda ir auką.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 116 milijonų dolerių

MOKA:
3.65% už 30-89 dienų term. indėlius
3.95% už 90-179 dienų term. indėlius
4.75% už 180-364 dienų term. indėlius
5.20% už 1 m. term. indėlius
5.50% už 2 m. term. indėlius
5.55% už 3 m. term. indėlius
5.65% už 4 m. term. indėlius
5.85% už 5 m. term. indėlius
4.95% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.45% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
5.90% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.20% už 5 m. GIC invest. pažym.
4.00% už RRSP ir RRRIF ind. (variable rate)

5.45% už RRSP ir RRRIF 1 m. term. ind.
5.75% už RRSP ir RRRIF 2 m. term. ind.
5.90% už RRSP ir RRRIF 3 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRRIF 4 m. term. ind.
6.20% už RRSP ir RRRIF 5 m. term. ind.
3.00% už OHOSP (variable rate)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
5.50% už JAV dol. 1 m. GIC
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk (US dol. Sav. Acc.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo.....8.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....8.05%
2 metų.....8.20%
3 metų.....8.25%
4 metų.....8.30%
5 metų.....8.35%

su keičiamu nuosimčiu.....6.75%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje

Lietuvos banko proginių monetų pardavimas.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

Telefonas: 416 207-9239

Elektroninis paštas: parama@total.net Tinklapis: www.parama.net

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,

išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor

5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.

- (nuo 1919 metų)
- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road

(tarp Eglinton ir St. Clair),

Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel
International Ltd

ALGIS MEDELIS

133 Roncevalles Ave.,

TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

I LIETUVĄ KELIONES paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

TEIRAUKITĖS APIE GERIAUSIAS SEZONO KAINAS

SKAMBINKITE ALGIUI MEDELIUI ir UŽSISAKYKITE JAU DABAR!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7

Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsiųsiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI I RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Slaugos namų statyba

Š.m. gegužės 16 d. Toronto Lietuvių Namuose įvyko slaugos namų statybos vajeus komiteto posėdis. Dalyvavo LN ir Labdaros valdybos nariai – pirm. E. Steponas, vicepirm. T. Stanulis, išd. J. Slivinskas, SN komiteto pirm. R. Juodis, SN komiteto ir LN valdybos nariai – dr. R. Zabieliuskas ir R. Sonda, LN moterų būrelio atstovės – B. Abromaitienė ir D. Šerienė, LN vyrų būrelio atstovai – J. Rovas ir B. Laučys, LN kultūros komisijos pirm. V. Kulnys.

Buvo išklausti T. Stanulio ir R. Juodžio pranešimai. T. Stanulis pateikė 2000 metų aukų SN statybai rezultatus: nuo sausio mėnesio surinkta iš privačių asmenų 25,000 dol. (surinktų aukų fondas pakilo iki 855,000 dol.). Šios aukos – tai visuomenės atsakas į pasiūstus prašymus aukoti ir remti SN statybos projektą.

T. Stanulis pranešė, kad kreiptasi į "Paramos" valdybą dėl aukos pašto išlaidoms, nes buvo išsiųsta 3000 laiškų lietuvių visuomenei.

R. Juodis informavo, kad sveikatos ministerija nedavė leidimo papildomai 30 lovų (trečio aukšto statybai). Ministerijai buvo pateikti 54 organizacijų prašymai. Lietuviai buvo 26-ti eilėje. R. Juodis pasiryžęs vėl pateikti prašymą dėl leidimo papildomai 30 lovų trečio aukšto statybos užbaigimui.

SN statybos vajeus komitetas svarstė finansinę statybos padėtį bei kelius ir būdus lėšoms telkti. Jau pasirašyta sutartis su "Canning Contracting Limited" dėl statybos 60 lovų

dvių aukštų pastato ir trečio aukšto sienų konstrukcijos. Gegužės mėnesį gautas iš sveikatos ministerijos čekis 1,900,000 dol. Šie pinigai yra iš 2,400,000 valdžios paskirtos paramos SN statybai.

LN ir Labdaros valdyba šiuo metu rūpinasi 3.5 mln. dolerių paskolos gavimu iš finansinių institucijų. Tam tikslui pasamdytas atitinkamas profesionalas. SN statyba kartu su trečio aukšto rėmų konstrukcija įkainota 8.3 mln. dolerių. Turimi finansiniai ištekliai: Ontarijo valdžios 2.4 mln. dol. parama, paskola statybai, Priskelimo par. kredito kooperatyvo \$50,000 dol. auksa; pažadėtos aukos: Lietuvių Namai – \$100,000, "Vilnius Manor" \$50,000, kredito kooperatyvas "Parama" \$75,000, dr. R. Zabieliuskos banko garantija \$600,000 kartu su likučiu grynais SL fondo sąskaitoje. Dar trūksta \$600,000. Taigi labai svarbu, kad šiuo metu lietuvių visuomenė kuo dosniau ir greičiau remtų SL statybos fondą, prisidėtų prie vajeus komiteto pastangų ir darbo.

SN vajeus komiteto gegužės 16 d. posėdyje buvo apsvastyta aukšto statybai. Ministerijai buvo pateikti 54 organizacijų prašymai. Lietuviai buvo 26-ti eilėje. R. Juodis pasiryžęs vėl pateikti prašymą dėl leidimo papildomai 30 lovų trečio aukšto statybos užbaigimui.

SN statybos vajeus komitetas svarstė finansinę statybos padėtį bei kelius ir būdus lėšoms telkti. Jau pasirašyta sutartis su "Canning Contracting Limited" dėl statybos 60 lovų

Dabartinė "Paramos" vadovybė. Pirmoje eilėje iš kairės: revizijos kom. pirm. A. Vaičiūnas, sekr. R. Urbonavičiūtė, pirm. A. Šileika, revizijos kom. narė R. Pleinytė-Čyginė, vicepirm. K. Draudvila; antroje eilėje: valdybos narys A. Saplys, išd. L. Balašis, vedėjas L. Zubrickas

Torontiškos "Paramos" milijonai

Metinis kredito kooperatyvo susirinkimas, kuriame išryškėjo sėkminga jo veikla ir gausi finansinė parama lietuviškos institucijoms

Š. m. balandžio 16 d. Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" sušaukė visus savo narius į eilinį metinį susirinkimą. Toronto Lietuvių Namų didžioji menė sunkiai sutalpino visus atvykusius, kurių šiais metais susilaukta 411. Apsilankė ir svečiai iš kaimyninių kredito kooperatyvų. Hamiltono "Talkai" atstovavo valdybos pirm. Jonas Stonkus, išd. Stasys Dalius ir narys Jonas Skaistys, o Toronto Priskelimo parapijos kooperatyvui – pirm. Česlovas Jonys, vicepirm. Vytautas Bireta ir revizijos komiteto narys Edvardas Macijauskas. Iš Montrealio atvyko "Lito" revizijos komiteto narė Joana Adamonytė.

Gausus narių dalyvavimas metiniame susirinkime – tai geras kooperatyvo gyvastingumo rodiklis. Valdyba, aukodama savo profesinius sugebėjimus ir energiją racionaliam "Paramos" finansinių išteklių tvarkymui, dirba narių naudai ir tikisi jų iniciatyvos ir pritarimo. Metinis susirinkimas ir yra tas forumas, kuriame nariai skatinami naudotis savo statutine teise siūlyti valdybai darbo gaires, priimti atliktų darbų ataskaitą bei tvirtinti projektus ateičiai, pagaliau rinkti pačią valdybą. Tai stipriausia grandis, jungianti kooperatyvo šeimininkus, jo valdytojus ir tarnautojus bendram darbui. Šios ypatingos jungties dėka "Parama" per 48 gyvavimo metus išaugo į stipriausią, gausiausią ir daugiausia kapitalo turintį lietuvių kredito kooperatyvą pasaulyje. Toliau tęsti "Paramos" darbui nariai perrinko Audrių Šileiką ir naujai išrinko Alvydą Saplį, ir revizijos komitetą buvo naujai išrinkta Ramunė Pleinytė-Čyginė.

Paskutinieji antrojo tūkstantmečio metai, valdybos pirm. Audriaus Šileikos ir išd. Lino Balašio ataskaitose išsamiai nagrinėti, buvo itin sėkmingi. Aktyvo balansas paaugo \$1.33 milijono, metų pabaigoje viršydams 115 mln. dolerių. Narių skaičius ūgtelėjo iki 5,943. Tai labai reikšmingas pasiekimas, atsižvelgus į tai, jog vyresnioji karta nesugrąžinamai tirpsta, o jaunesnioji neretai atitolsta, paviliota stipriųjų komercinių galūnių siūlomomis technikos naujovėmis ir konkurencinėmis paslaugomis.

Tačiau "Parama", nors ir neprilygdama didiesiems bankams finansiniu pajėgumu, neatsilieka. Per pastaruosius me-

tus įvesti nauji patarnavimai ir naujos darbo formos žymiai pakėlė apyvartą ir pelningumą. Lengvatinės nekilnojamo turto paskolų išdavimo sąlygos leidžia skolininkams nemokėti palūkanų pirmus tris įsiskolinimo mėnesius ir šitaip sutaupyti nemažas sumas. Priedo, kiekvienam asmeniui, kurio rekomendacija išduota šios rūšies paskola, išmokama \$250 paskatinimo premija. Šios iniciatyvos dėka paskolų balansas iki 1999 m. pabaigos paaugo septyniais milijonais dolerių, pasiekdamas \$74 mln. Būtina paminėti, kad pilnai apdraustų santaupų riba pakilo iki \$100,000, tuo tarpu bankų indėliai draudžiami tik iki 60,000 dol. Tad indėliai "Paramoje" nepalyginami saugesni. Nenuostabu, kad daugelis narių čia ne tik mieliai skolinasi, bet ir perkelia iš kitur investavimus ir kasdienes operacijas. Pastarąsias žymiai palengvina elektroninės kasos kortelės, kuriomis kol kas nariai neribotai gali naudotis nemokamai. Visos sistemos aptarnavimo išlaidos sumokamos iš kooperatyvo išd.

Kaip ir iki šiol, "Parama" stengiasi savo narius aptarnauti kuo geriau ir greičiau, neimdama jokių patarnavimo mokesčių. Abiejuose skyriuose tarnautojai ne tik atlieka eilines transakcijas, bet ir neatidėliodami sprendžia visas iškilusias problemas. Šių raštinių darbų svertimas biurokratinis formalumas, kuriame skęsta daugelis didžiųjų bankų. Ilgametės tradicijos papildomos būtinomis naujovėmis. Visiems kompiuterinių ryšių mėgėjams "Parama" siūlo naudotis nauju Internet tinklapiu, kurio puslapiuose galima surasti įvairią informaciją, pasitikrinti sąskaitų balansus ar paduoti prašymus paskoloms. Artimiausioje ateityje elektroninių paslaugų padaugės.

Kaip ir kiekvienai finansinei įstaigai, "Paramai" labai svarbu taip tvarkyti sukaupią aktyvą, kad esamomis sąlygomis užtikrintų kuo didesnę finansinį pastovumą ir gauti kuo daugiau pelno. Kas ją skiria nuo kitų finansinių įstaigų, o ypač komercinių bankų, yra tai, kaip tas pelnas paskirstomas, kiekiais tikslams sunaudojamas. 1999 m. iš 910,000 dol. pelno beveik 722,000 sugrįžo į narių sąskaitas. Skolininkams ir indėlininkams išmokėta po 13% sugrąžintų ir papildomų palūkanų. Tokio didumo priedų "Paramos" nariai dar niekada nebuvo gavę. Be to, metų eigoje įvairioms organizacijoms ir visuomeniniams užmojams paaukota per 162.45 tūkstančio dolerių. Iš žymesnių aukų verta paminėti 75,000 dol. paskirtas slaugos namų statybai, 20,000 dol. tautinių šokių šventei ir 10,000 dol. Sibiro tremtinių grįžimo fondui. Kelios dešimtys smulkesnių aukų paskirtos įvairioms vietinėms švietimo, kultūros ir sporto organizacijoms.

RE/MAX
Professionals Inc.,
Realtor
Sales Associate
1645 Dundas St. W.
Mississauga, ON L5C 1E3

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 270-8840 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir sėkmingai patarnausiu.
Nemokamas namų įvertinimas

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Toronto

A. a. skulptoriaus Jokūbo Dagio darbai žavėjo savo primityviu stiliumi, išreiškiančiu gilų jausmą. Š. m. balandžio 30 d. Toronto Lietuvių Namuose, įvyko paskutinė jo darbų paroda Kanadoje. Dauguma neišparduotų jo darbų yra Biržų muziejuje "Sela" ir privačioje Dagio sūnaus priežiūroje Lietuvoje. Jaunoji išsivijęs karta nupirko likusias (70) skulptūras bei paveikslus. Pelnas paskirtas labdarinai Palangos dantų gydymo klinikai "Perlas". Komitetas dėkingas visiems pirkėjams bei aukotojams, ypač a.a. Lois Dagienės seseriai bei svainiui Adelei ir Douglas Brow už šią dovaną ir supratimą padėti vargšams ir našlaiciams Lietuvoje.

Angėlė Kazlauskienė

Kanados katalikų savaitraštis "The Catholic Register", leidžiamas Toronte, š. m. birželio 5 laidoje, išspausdino žinutę apie popiežiaus Jono Pauliaus (V.29), laišką, reiškiantį užuojautą Lietuvai dėl a.a. kardinolo Vincento Sladkevičiaus mirties. Žinutėje sakoma, kad popiežius išskėlė Vėlinės nesvyruojantį tikėjimą, kai sovietiniai pareigūnai bandė sustabdyti jo paskirtį eiti vyskupo pareigas. "Kad ir sukludytas ilgiems metams vykdyti vyskupo paskirtį ir ištremtas į mažą miestelį, niekad nesileido įbauginamas, parodė šviečiantį pavyzdį tikėjimo į dieviškąją Apvaizdą ir ištikimybę Petro sostui".

XI LTŠŠ aukotojai nuo balandžio 1 d. iki gegužės 15 d.: \$5,000 – dr. R. Zabieliuskas; \$1,000 – Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba; \$500 – Anapilio moterų būrelis; \$250 – V. Balsienė, J. D. Margiai, dr. A. S. Pacevičiai, B. Stalioraitis, P. G. Stauskai, M. Vasiliauskienė; \$200 – V. Normantas; \$150 – L. Žlobienė; \$100 – O. Juodis, P. T. Kareckai, J. I. Ross, R. Tumpa, F. Venckevičienė; \$50 – V. Butkys, L. Daunienė, L. Dyer, V. Kazlauskas, M. Mikėlienė-McLoughlin, A. Olis, R. Poškenė, A. Sagevičius, V. E. Stanaičiai, L. Svirplienė, D. Vaidila; \$46 – R. Narušienė; \$35 – A. Lukos; \$25 – J. Biečiūnas, V. Žalnierius; \$22 – A. F. Račkauskai; \$20 – A. Masionienė, J. Šeids, V. Spudulis; \$18 – R. Vilkas; \$15 – J. Lelis; \$10 – G. Alkevičius, S. Panavas, M. Stakenas, G. Ziaugra; \$8 – G. Lemieux.

Šv. Jono lietuvių kapinėms auksa: \$150 – E. Kronienė; \$110 – P. Tutlys; \$100 – E. Raudienė, O. Krikščiūnienė, A. Pakarnienė, M. S. Bušinskai, E. Kripienė, F. Juzėnas, J. Asmenavičius, E. Zakarževskienė, V. Kubilienė, A. E. Šiška; \$50 – U. Bleizgienė, S. Kuzmickas, A. B. Ledas, B. Galinienė, D. Butėrienė, V. Jasinevičienė, L. Morkūnienė, A. J. Zalagėnai, O. Dementavičienė, B. Žlobienė, S. Steigvilienė, A. Puterienė, J. Dovidaitienė (a.a. Prano Dovidaičio ir Gudinskų šeimos mirusių atminimui), P. Balasevičius, A. Gonta, O. Skėrienė, B. Molis, O. R. Berentai, J. Kaliukevičienė, A. Lukošienė, B. G. Čizikai, J. A. Kutkos, L. Einikienė, R. Bražukienė, V. Timošenko, D. Zulonienė, E. Ažubalienė, Z. P. Augaičiai, B. Pivoriūnas, S. Stankienė; \$40 – P. Gabrėnas; \$30 – M. Lapienis, A. Petkevičienė; \$25 – A. Vaišvilienė (a.a. Mykolo Vaišvilos VI metinių proga); \$20 – A. Dobienė, M. Statulevičienė, J. Dimskis, I. Patašienė, B. Pittman, E. Girėnienė, P. Stauskas, P. Z. Jonikai, B. Nayman, A.A. Stunguriai; \$15 – R. Bekerienė; \$10 – P. N. Puidokai, D. Mitailienė, P. Daržinskas.

Žengdama į naują tūkstantmetį, "Parama" pasirenka augimo kelią. Nauji laikai iškels ne lengvas užduotis. Audriaus Šileikos žodžiais tariant, yra "paklikti mūsų vaikams "Paramą" tokią, kokią turėjo mūsų tėvai ir kokią mes turime".

Dalia Kuliešienė

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patirtis ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtis ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 **Tel.: 905 271-7171**
(J vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST. W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus | vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šilto krašto * Draudą *
* Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
* Dokumentų vertimą * Išskietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
* Didelės nuolaidas dažnai keliaujantiems *
* Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *

VISŲ SKRENDANIŲ Į LIETUVĄ ŠIA VASARĄ DĖMESIUI!
Vyksta bilietų išpardavimas keliaujantiems suomių linija "Finnair".
Teiraukitės! Dar yra kelios vietos norintiems prisijungti prie organizuotos kelionės į Lietuvą, skirtos eucharistiniam kongresui.
Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
PYSANKA – V.I.M. Inc.
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3
Tel: (416) 233-4601 Fax: (416) 233-3042

Siuntiniai laivu ir lėktuvu
TIESIOG į VILNIŲ

Laivu 1.99 /kg
Lėktuvu 4.95 /kg
&

MES PRISTATOME!
MES GARANTUOJAME!
Pristatymo kaina \$15 už siuntinį
Tel. (416) 233-4601

"SERVICES 4 U"
STATOME ir REMONTUOJAME
įstaigas arba gyvenamus namus

- ♦ nauji namai ir remontai
- ♦ priestatai, pamatai
- ♦ pilni projektai ir statyba
- ♦ virtuvės, prausyklos
- ♦ projektai pagal užsakymą
- ♦ rūšių užbaigimas
- ♦ elektros darbai

Skambinti JONIUI ARŠTIKAIČIUI
Tel.: (416) 879-8221 (nešiojamas)
Pager (416) 331-4218

Kanados Lietuvių **Fondas**
Lithuanian Canadian **Foundation**
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KLF kapitalas daugiau kaip 3,0 milijonai – tai Kanados lietuvių įnašas! Kasmet gaunamas pelnas (daugiau kaip \$100,000) skirstomas lietuvių išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (vaikų prieglaudoms, tremtinių reikalingam, jaunimui).

Atsiminkime ir remkime Kanados lietuvių fondą per savo aukas bei testamentus.
Išduodami pakvitavimai dėl valstybinių pajamų mokesčių.

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

TORONTO

Anapilio žinios

– Birželio 5, pirmadienį, palaidota a.a. Janina Grabošienė, 95 m. amžiaus.

– Sutvirtinimo sakramentas mūsų parapijos jaunimui bus teikiamas birželio 11, Sekminių dieną, 11 v.r. Mišių metu. Pamaldose giedos "Angeliukų" choras.

– Jaunųjų talentų koncertas įvyks birželio 11, Sekminių dieną 1 v.p.p. Veiks jaunųjų dailininkų paroda. Po koncerto – kavutė. Įėjimas – laisva auka. Atlikėjas prašome registruotis pas Deimantę tel. 905 848-9628 arba pas Juliją tel. 905 615-8681. Rengia parapijos tarybos Kultūrinė sekcija.

– Sibirinių trėmimų ekumeninės pamaldos-minėjimas bus birželio 13, antradienį, 7 v.v. Šv. Andriejaus latvių-estų liuteronų šventovėje prie Carlton ir Jarvis gatvių sankryžos. Skatiname parapijiečius kuo daugiau dalyvauti.

– Toronto arkivyskupija organizuoja Šventųjų metų iškilmę birželio 18, sekmadienį, 2 v.p.p. "Air Canada Centre" patalpose prie Toronto traukinių stoties. Mūsų parapijai yra paskirtos 45 vietos. Norintieji šventėje dalyvauti, prašomi kreiptis į parapijos raštinę ir pasiimti bilietus.

– Pirmoji mūsų parapijos gegužinė įvyks Anapilį birželio 18, sekmadienį po 11 v.r. Mišių. Dėl platesnės informacijos prašome skambinti į parapijos raštinę tel. 905 277-1270.

– Šventųjų metų giesmių šventė – "Kristui gieda Lietuva" – vyks liepos 2 d. Vilniaus Kalnų parke. Šventės komiteto pirmininkas vysk. Juozas Preikšas prašo tai šventei aukų, kurias galima aukoti per mūsų parapiją.

– Mišios birželio 11, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Antaną Elijošių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už Bronių Žutautą; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, birželio 10, šeštadienį: 3 v.p.p. už a.a. Juozą Vieraitį.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį – Sekminių pamaldos 11.15 v. ryto.

– Išvežtųjų į Sibirą paminėjimas pamaldų metu įvyks birželio 18 d., 11.15 v. rytą.

– Parapijos tarybos posėdis numatytas birželio 20 d., 7.30 v.v. V. Norvaišienės bute.

– Moterų draugijos susirinkimas įvyks birželio 25 d. po pamaldų šventovės patalpose.

– Š. m. gegužės 29 d. Oakviljė, Ont. mirė Matilda Dagytė-Kuolienė, sulaukusi 91 m. amžiaus. A. a. Matilda gimė 1908 m. rugpjūčio 15 d. Biržų apskrityje. Po gedulinių pamaldų Išganytojo šventovėje birželio 2 d. velionė buvo išlydėta į Šv. Jono liuteronų kapines Mississaugoje, Ont. Paliko liūdinčius: dukrą dr. Angelę ir žentą dr. Sigitą Kazlauskų; dukrą dr. Liudą ir žentą Mindaugą Leknickius; vaikaičius Viliją ir Povilą; provaikaičius Adomą ir Andrių.

Slaugos namų žinios

– Birželio 24, šeštadienį, 11 v.r. 3660 Bloor St.W., Etobicoke įvyks Slaugos namų praskaimo šventė. Kviečiame visus lietuvius gausiai dalyvauti.

– Slaugos namų vajeus komiteto ir statybos lėšų telkimo garbės komiteto posėdis įvyks birželio 8 d., 7 val. vak. Lietuvių Namuose, posėdžių kambariye (seklėje).

– Slaugos namų statybai aukoj: P. Stočkus – \$100 (\$200), P. Čiurlis – \$100 (\$200), J. A. Petrauskai – \$3000 (\$5000), A. Lajukas \$100 (\$300), K. Pajaujis – \$500, A. Jurskaitis – \$100 (\$465), J. Jasinskis \$2200, a.a. B. Balčiūnienės atminimui: P. Greeniaw – \$25, J. Rinkūnienė – \$25 (\$145). A. a. Marijos Vilčiauskaitės atminimui: \$55 – R. A. Ulbos; \$50 – B. Staliaraitis, V. Gudaitis; \$20 – B. Stankaitis, A. Rūkas, B. Čepaitis, A. B. Matulaitis, A. E. Valiūnai, F. Dicum; \$10 – L. Ulbaitė-Viola, J. Z. Stravinskis; \$5 – E. Gordon. A. a. Laimučio Dūdės atminimui \$50 aukoj V. ir A. Kulniai.

Slaugos namų vajeus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuširdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Slaugos namams aukos priimančios Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Birželio mėnuo yra skirtas Jėzaus Širdies garbinimui. Jėzaus Širdies litanija kalbama sekmadieniais po kiekvienų, o šokiadieniais po 8 v.r. Mišių.

– Parapijos raštinė dar galima įsigyti Šv. Raštą, išleistą Lietuvoje su Senuoju ir Naujuoju Testamentais vienoje knygoje.

– Šv. Pranciškaus Asyžiečio Trečiojo ordino nariai renkasi Mišiom ir susirinkimui šį ketvirtadienį, birželio 8, 10 v. ryto.

– Santuokos sakramentą priėmė Audra Puzerytė ir Andrius Viskantas.

– Birželio 3 d. palaidota a.a. Marija Vilčiauskaitė, 94 m. Giminių Kanadoj neturėjo. Lietuvoje mirė a.a. Jonas Viliūnas, J. Žulienės brolis.

– Sibiro trėmimų minėjimas parapijoje bus birželio 18 d. per 10.15 v. r. Mišias. Ta proga giedos jungtinis parapijos ir "Volungės" choras. Baltiečių federacijos rengiamas trėmimų minėjimas vyks birželio 13 d., 7 v.v. Šv. Andriejaus latvių-estų liuteronų šventovėje. Pamokslą ten sakys prel. Jonas Staškevičius.

– Šį sekmadienį, birželio 11 bus daroma Toronto arkivyskupijos "ShareLife" vajui trečioji ir paskutinė rinkliava.

– Organizuojama talka aptvarkyti "Kretingos" stovyklavietei birželio 10, 17 ir 24 d.d. Kas gali padėti, prašom skambinti Rūtai Jaglowitz 622-9919. Stovyklų laikas: lietuviškai kalbantiems liepos 9 - 22 d.d., lietuviškai nekalbantiems liutuvų kilmės vaikams liepos 23 - rugpjūčio 5 d.d. Daugiau žinių galima gauti pas Liną Kuliavienę 766-2996.

– Parapijos persikėlimo vajeus komiteto užsibrėžtas tikslas surinkti žemės nuopirkimui pusantro milijono dolerių jau pasiektas. Iki šiol surinkta \$1,501,177. Kadangi parduoti pastatai nedavė tiek pajamų, kiek reikia statybai, vajeus bus tęsiamas toliau. Ypač prašomi prisidėti, kurie tam tikslui dar nėra aukoję.

– Mišios sekmadienį, birželio 11: 8.15 v.r. už Juknų šeimos mirusius; 9.15 v.r. už a.a. Stasį ir Janiną Černiauskus; 10.15 v.r. už Ireną Jurkienę (20 metinės) ir už Oną ir Vinčą Beresnevičius, už Paulių Skučą (20 metinės), už Stasį Pacaitį (4 metinės); 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 5.30 v.p.p. "Aušros" klubo narių intencija.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio popietėje, birželio 4 d. dalyvavo 200 žmonių. Svečių knygoje pasirašė Birutė Pozingienė iš Kauno. Pranešimai padarė ir su svečių supažindino LN valdybos narė A. Byszkiewicz.

– LN valdybos posėdis įvyks birželio 22 d., 7 v.v.

– LN reikalingi tarnautojai, galintys atlikti sekmadieninių pietų paruošimo darbus valgykloje ir prižiūrėti sales. Kreiptis į LN vedėją darbo valandomis tel. 416-532-3311.

– LN statybos ir remonto komitetas ruošiasi atnaujinti LN patalpas ir kreipiasi į LN būrelius bei visuomenę, prašydamas pateikti minčių bei pasiūlymų, kokius norėtume matyti atnaujintus Lietuvių Namus. Savo pageidavimus bei pasiūlymus prašome pristatyti į LN raštinę.

– Išvijos liutuvų klierikų studijų fondui \$50 aukoj E. Ališauskienė.

STASYS JOKUBAITIS, Lietuvos šaulių sąjungos garbės narys, už nuopelnus atkuriant ir stiprinant šaulių sąjungą, apdovanotas šaulių sąjungos Pasivymėjimo ženklu Lietuvos šaulių sąjungos vado plk. Jono Gečo potvarkiu

KANADOS BALTIEČIŲ FEDERACIJA visus kviečia dalyvauti metiniame SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIME

birželio 13, antradienį, 7 valandą vakaro. Ekumeninės pamaldos Toronto Šv. Andriejaus latvių-estų šventovėje (Carlton-Jarvis gatvių sankryžoje). Visos organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Rikiuotei į pamaldas rinktis 6.30 valandą vakaro prie šventovės. Gausiu dalyvavimu pagerbime ištremtųjų ir Sibire žuvusiųjų atminimą.

Kanados baltiečių federacija
Kanados liutuvų bendruomenės krašto valdyba

XI LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS RENGINIAI

BIRŽELIO 30, PENKTADIENI

8 v.v. ŠVENTĖS ir TAUTODAILĖS PARODOS ATIDARYMAS
Mercury Room, Regal Constellation Hotel, 900 Dixon Rd., Toronto

9 v.v. JAUNIMO ŠOKIAI – Patio Ballroom, Regal Constellation Hotel

LIEPOS 1, ŠEŠTADIENI

8 v.v. SUSIPAŽINIMO VAKARAS – Galaxy Ballroom, Regal Constellation Hotel

LIEPOS 2, SEKMADIENI

PAMALDOS

9.30 v.r. Lietuvos kankinių parapijoje – Anapilis, 2185 Stavebank Rd., Mississauga

9.45 v.r. Liet. evangelikų liuteronų išganytojo parapijoje, 1691 Bloor St.W., Toronto

10 v.r. ŠVENTĖS IŠKILMINGOS MIŠIOS, atnašaujamos vysk. Pauliaus Baltakio Gemini Room, Regal Constellation Hotel

10.15 v.r. Prisikėlimo parapijoje, 1011 College St., Toronto

2 v.p.p. TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Hershey Centre, 5500 Rose Cherry Place, Mississauga (kampas Matheson, tarp Kennedy Rd. ir Hwy 403)

6.30 v.v. UŽBAIGIAMASIS POKYLIS (6.30 v.v. kokieilais, 8 v.v. vakariene) Regal Constellation Hotel, Galaxy ir Constellation Ballrooms

Prašome bilietus užsisakyti skambinant V. Taseckui (905-824-4461) arba J. Vingelienei (416-233-8108). Šventės (koncerto) bilietai taip pat gaunami per Ticketmaster (tel. 416-870-8000) ir prie įėjimo. Hershey Centre durys atidaromos 1 v.p.p. Aikštėje automobilių statymas nemokamas. Bilietai į pokylį pardavinėjami tik iš anksto.

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI!

XI LTŠŠ RENGĖJAI

Anapilio liutuvų sodybos (Anapilis Christian Community Centre) korporacijos narių metinis susirinkimas įvyks š.m. birželio 27, antradienį, 7 v.v. Anapilio parapijos salėje. Nesusirinkus kvorumui, už pusės valandos (7.30 v.v.) šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas, nežiūrint dalyvaujantių narių skaičiaus.

Valdyba XI-toje Tautinių šokių šventėje iš Lietuvos dalyvaus keturi ansambliai: Panevėžio "Grandinė" ir "Kanaapėlės", Utenos "Levindra" ir Kauno VD universiteto "Žilvitis". Prieš jiems grįžtant į Lietuvą, Šventės rengimo k-tui pritarus, Toronto Prisikėlimo parapijos didžioje salėje liepos 3, pirmadienį, 6 v.v. rengiamas išleisutinis koncertas.

Gauta žinia iš Niujorko, kad š.m. gegužės 31 d. mirė žurnaliste Salomėja Narkėliūnaitė, eidama 79-sius metus (gimusi 1920 m. spalio 7 d. Švenčionių apskr.). Ji gana plačiai reikiškė liutuvų spaudoje tiek Lietuvoje, tiek išsvijoje. Vilniuje studijavo liutuvų kalbą ir literatūrą, Niujorke – slavistiką ir žurnalistiką. Spaudos darbui ji buvo gerai pasirošusi. Jos reportažai buvo spausdinami "Drauge", "Vienybėje", "Tėviškės žiburiuose" ir kitur. Velionė aktyviai reikiškė ir Lietuvių žurnalistų sąjungoje – pastaruoju metu buvo jos valdyboje. Nevengė talkos įvairiems leidiniams, skaitė Šv. Rašto vertimo korektūras, prisidėjo prie jo techniško paruošimo spaudai.

Maironio mokyklos žinios

– Birželio 10 yra paskutinė mokslo metų diena. Dar galima registruoti vaikus ateinančioms mokslo metams, jei dar to kas nepadarė. – Nuširdus acū Kanados liutuvų bendruomenės Toronto apylinkės valdybai, paskyrusiai 250 dolerių mūsų mokyklai.

– Rugšėjo 9 d. prasidės nauji mokslo metai. Lauksime visų sugrįžtančių! Živilė

LIETUVĖ MERGINA ieško mažo buto arba kambario. Skambinti vakarais tel. 416 588-8755.

REIKALINGA nerūkanti, rusiškai kalbanti namų tvarkytoja, kuri gyventų kartu. Skaminti tel. 416 665-2450.

Toronto liutuvų dramos teatras

"AITVARAS"

vaidina VYTAUTO ALANTO 3-jų veiksmų komediją

"Buhalterijos klaida"

š.m. birželio 13, antradienį, 7 v.v.

Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St.W.

įėjimas – \$12

Spektaklio pajamos skiriamos Slaugos namų statybai

Visus nuširdžiai kviečiame nuotaikingai praleisti vakarą ir kartu paremti šio kilnaus ir svarbaus projekto įgyvendinimą.

AITVARIEČIAI

Iš PLB valdybos "TŽ" redakcijoje gautas pranešimas apie jos pareikštą užuojautą Kauno arkiv. S. Tamkevičiui, SJ, dėl a.a. Kardinolo Sladkevičiaus mirties. Štai užuojautos tekstas: "Pasaulio liutuvų bendruomenė giliai liūdimi Lietuvai ir Lietuvos Katalikų Bažnyčiai netekus kilnaus Dievo Tarno Jo Eminencijos kardinolo Vincento Sladkevičiaus gyvenimas ir darbai lieka mums, užsienyje gyvenantiems liutuvams, ypatingu artimo meilės pavyzdžiu". Pasirašė PLB pirm. Vytautas Kamantas.

A. a. Vlodo Kriaučiūno atminimui duktė Virginia Hanson "Tėviškės žiburiams" aukoj \$50.

A. a. Laimučio Dūdės atminimui V. ir K. Kulniai "Tėviškės žiburiams" aukoj \$50.

A. a. Elenos Stanevičienės atminimui "Tėvynės sąjungai" aukoj: \$20 – M. L. Paškai, V. P. Šidlauskai.

A. a. Elenai Stanevičienėi mirus, reikšdami gilią užuojautą jos šeimai, Kanados liutuvų fondui aukoj: \$50 – A. Z. Staniškaitis; \$25 – L. K. Meškauskai, N. Z. Stonkai; \$20 – A. P. Armonai, J. H. Ottai, G. J. Kristolaičiai, Z. Čekauskas, J. Stančus; \$10 – A. Didžbalienė. J.K.

MONTREAL

"Lito" narių keturiasdešimt penktas metinis susirinkimas įvyko gegužės 28 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Valdybos pirmininkė Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė 4 val. p.p. atidarė susirinkimą, visus pasveikindama ir paprašydama praėjusiais metais mirusius narius pagerbti susikauptimo minute. O tokių narių buvo net aštuoniolika. Toliau vyko įvairūs pranešimai. Šiuo metu "Litui" priklauso 2066 nariai, o čia suvažiavo 121 narys ir 13 svečių. Praėjusieji metai buvo geri ir "Litas" pirmą kartą pasiekė 33 milijonų dolerių balansą, per metus padaugdamas dviem milijonais. Atsargos kapitalas – 2.5 mln. dolerių. Iš gauto pelno \$225,000 tūkstanciai bus gražinti nariams: po 9.04% kaip priedas dėl "Lite" laikomų pinigų išmokėtų palūkanų ir tiek pat skolinkams už jų išmokėtas paskolų palūkanas. Lietuviškiems reikalams pagal įvairius organizacijų projektus per metus išmokėta \$22,350.

Rinkimų šiemet nebuvo, nes du valdybos nariai ir viena revizijos ir etikos komisijos narė baigė savo kadencijas ir jie vėl kandidatavo. Daugiau kandidatų neatsirado. Tuo būdu visi buvo perrinkti aklamacijos būdu. Valdybą sudaro: pirm. Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė, vicepirm. Paul Rutkauskas, sekr. Arūnas Staškevičius, nariai Rimantas Jurkus ir Gytis Vazalinskas. Vedėjas Bruno Bulota. Revizijos ir etikos komisija: pirm. Joana

Adamonytė, sekr. Alfredas Palšaitis ir narė Lynn Zienka-Goodwin. Per klausimus ir sumanymus buvo pasikeista nuomonėmis dėl "Lito" tolimesnės veiklos. Susirinkimas baigtas puikia karšta vakariene.

Pasaulio jaunimo kongresas įvyks šių metų pabaigoje Australijoje. Keturi Montrealio jaunuoliai rengiasi ten dalyvauti. Kelionė ir gyvenimas ten gana daug kainuoja. Todėl jie bando įvairiais būdais užsidirbti pinigų, kad sumažintų jų išlaidas. Todėl gegužės 27-28 d.d. suurodė daiktų išpardavimą ("garage sale"). Viskas vyko seselių namuose bei prie jų – ant tako, vedančio į namus. Išpardavimas buvo gerai išreklamuotas ir svetimatūčių spaudoje, todėl pirkėjų nestigo, o rengėjai patenkinti pasisekimu. Daugiausia darbo idėja besiruošiantys skristi į Australiją jaunuoliai ir jų motinos Vilija Bulotienė, Lilė Gedvilaitė-Landry, Regina Piečaitienė ir Irena Valkauskienė.

Arūnas Staškevičius gegužės 27 d. savo namuose atšventė penkiasdešimt metų amžiaus sukaktį. Buvo suvažiavusi dalis plačios giminės ir keletas bičiulių.

Pasaulinės dviratininkų taurės lenktynės gegužės 28 d. Montrealyje 100 km trečią vietą užėmė Diana Žilūtė iš Lietuvos. Pirmą ir antrą vietą laimėjo suomė ir italė, nuvažiavusios abi tuo pačiu laiku – per 2 val. 46 min. 41 sek. Diana atsiliko 1 min. ir 3 sek. Šiose lenktynėse dalyvavo 79 dviratininkės. B.S.

LITAS Montrealio liutuvų kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

DĖKOJAME už pasitikėjimą pavedant mūsų įstaigai Jūsų apdraudas PER 45 METUS

Esame apdraudę 75% Montrealyje gyvenančių liutuvų. KVIEČIAME VISUS KITUS APSIDRAUSTI. Dėl kainų ir mokėjimų išsiaiškinkite sutarsime.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. (514) 722-3545 Fax: (514) 722-3546

A. GUREVIČIAUS SARAŠAI. Išleista KL žurnalistų sąjungos. Kaina su persiuntimu \$12. Tai žydų gelbėjimo knyga, su per 6000 gelbėtojų pavardžių. Įvadas liutuvų-anglų kalba. Gaunama parapijų kioskuose. Užsakant rašyti: S. Prakapas, 49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7. Tel. 416 233-4486.

KLB žinios

• Baigėsi anglų kalbos pamokos naujiesiems ateiviams, kurios vyko Lietuvių Namuose. KLB pirm. A. Vaičiūnas ir vicepirm. R. Žilinskienė padėjo mokytojai Daliai Barzdžiūtei už nuširdžiai atliktą darbą. Pamokos vėl prasidės rugšėjo 12 d.

• Baltiečių vakarą numatoma surengti spalio 18 d. Otavoje.

• KLB krašto tarybos XVII-tojo suvažiavimo trečiąją seriją numatoma suaukai š.m. spalio 28 d. Hamiltone.

• Pasaulio liutuvų bendruomenės X-axis seimas šaukiamas 2000 m. rugpjūčio 16-20 d.d. Vilniuje, Lietuvos respublikos seimo patalpose. Kanados liutuvų bendruomenėi atstovaus: Petras Adamonis, Judita Čuplinskienė, Stasys Dalius, Kęstutis Dubauskas, Danutė Garbaliuskienė, Vincas Kadis, Teresė Pargauskienė, Pranas Pargauskas, Romas Vaštoka, Rūta Žilinskienė; taip pat KLB pirm. Algirdas Vaičiūnas ir Kanados liutuvų jaunimo sąjungos pirm. Matas Stanevičius.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

LIEPOS-RUGPJŪČIO mėn. išnuomojamas 3-jų miegamųjų butas High-Park rajone. Tel. (416) 604-8185, (416) 606-8209.

IŠNUOMOJAMAS arba parduodamas 4 kamb. butas Vilniuje, Antakalnyje, prie Šv. Petro ir Povilo šventovės. Teirautis tel. 905 785-7987 vakarais arba sekmadieniais.

NEMOKAMAI atiduodu neturtin-giems, nedarbingumo pašalpa gautantiems asmenims ligoninės lovą su nauju matracu, invalidams pratimams daryti prietaisą ir kitus liutuvams reikalingus daiktus. Teirautis vakarais tel. 416 653-9489.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

VILNIAUS miesto centre, prieš Seimo rūmus, išnuomojamas gražiai apstatytas 5 kambarių butas, kuriame yra 3 patogūs miegamieji keturiems asmenims birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiams. Skambinti tel. 416 225-5480.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIEKAME: stalius, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

(416) 242-0600

HomeLife/Realty One Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES

Tel. (416) 763-5161

Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju liutuvų visuomenei 13 metų

Asmenys ar organizacijos, paaukoję 5000 dol. ar daugiau Slaugos namų statybai, galės įsiamžinti lentelėje virš kambario durų kaip mecenatai to kambario įrengimui.

JONAS ir ALEKSANDRA PETRAUSKAI – \$3,000